

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝ. ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΤΟΣ Β'. ΤΕΥΧΟΣ 96^{ον}

1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1926

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Π. ΓΟΥΝΑΡΗ Φυλλάδιον 13ον

- Επὶ τῆς καταστάσεως
- Εξωτερικὴ ἐβδομάς
- Εσωτερικὴ ἐβδομάς
- Οἰκονομολογικὴ ἐβδομάς
- Τὰ πολιτικὰ κῆρυματὰ καὶ ἡ «κατάστασις»
- Επὶ ἐνὸς ἐπεισοδίου
- Δηλώσεις τοῦ κ. Κωνστ. Δεμερτζή
- Ἡ οἰκονομικὴ ἀνόρθωσις τῆς Γερμανίας
- Σταύρου Στεφανοπούλου: Τὸ σταφιδικὸν πρόβλημα

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Δραχ.	150
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	"	75
ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (γενικῶς)	£	1
" ΑΜΕΡΙΚΗΣ	Δολλάρια	5
Εξάμηνιοι συνδρομαὶ Ἐξωτερικοῦ καὶ τριμήνιοι Ἐσωτερικοῦ δὲν γίνονται δεκταί.		

— Διὰ δημοσιεύσεις ἀγγελιῶν ἰδιαιτέραι συμφωνίαι.

— Τὰ ἐμβάσματα ἀπευθύνονται δι' ἐπιταγῆς πρὸς τὴν διεύθυνσιν.

— Διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν περὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ φύλλου οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ ΠΕΝΤΕ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΗΛ. ΔΕΥΘ.: ΤΡΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΦΑΛ. ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡ. 72.000.000
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡ. 28.600.000

ΚΑΤΑΣΤ ΜΑΤΑ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ :	ΖΑΚΥΝΘΟΣ	ΚΟΖΑΝΗ	ΠΟΤΑΜΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ	ΚΟΜΟΤΙΝΗ	(Κυθήρων)
ΠΑΓΚΡΑΤΙ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΠΡΕΒΕΖΑ
ΑΓΡΙΝΙΟΝ	ΘΗΒΑΙ	ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ	ΠΥΡΓΟΣ
ΑΙΓΙΟΝ	ΙΘΑΚΗ	ΛΑΜΙΑ	ΡΕΘΥΜΝΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟ-	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	ΛΑΡΙΣΣΑ	ΣΠΑΡΤΗ
ΛΙΣ (Δεδεκαγέτης)	ΚΑΒΑΛΛΑ	ΛΕΒΑΔΕΙΑ	ΣΟΡΟΒΙΤΣ
ΑΜΦΙΣΣΑ	ΚΑΛΑΜΑΙ	ΔΕΥΚΑΣ	ΣΥΡΟΣ
ΑΜΑΛΙΑΣ	ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ	ΔΙΜΝΗ (Εύβοιας)	ΤΡΙΚΚΑΛΑ
ΑΡΓΟΣ	ΚΑΡΔΟΒΑΣΙ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΣ	ΤΡΙΠΟΛΙΣ
ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ	(Σάμου)	ΜΥΤΙΛΗΝΗ	ΤΣΟΥΓΛΙΟΝ
ΒΑΘΥ (Σάμου)	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ	ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	ΥΔΡΑ
ΒΟΛΟΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	ΕΛΛΗΝ	ΦΛΩΡΙΝΑ
ΓΑΡΓΑΔΙΑΝΟΙ	ΚΑΣΤΡΟΝ	ΕΥΛΟΚΑΣΤΡΟΝ	ΧΑΛΚΙΣ
ΓΥΘΕΙΟΝ	(Αθήναι)	ΠΑΤΡΑΙ	ΧΑΝΙΑ
ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ	ΚΕΡΚΥΡΑ	ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ	ΧΙΟΣ
ΔΡΑΜΑ	ΚΙΑΤΟΝ	πλ. Τελωνείου	

ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ : ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Pine Street 25 ΒΟΣΤΩΝΗ
Athens Banker's Corporation.

ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ : ΛΟΝΔΙΝΟΝ, Fenchurch Street 22.

ΕΝ ΚΥΠΡΩ : ΛΕΜΕΣΟΣ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ : ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ΚΑΪΡΟΝ, ΠΟΡΤ-ΣΑΪΔ.

ΠΥΚΝΟΤΑΤΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ

Καταθέσεις εις Δραχμάς και Συνάλλαγμα επί του Έξωτερικού
έν όψει και επί προθεσμία.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΜΕΧΡΙ ΔΡ. 20.000 πρὸς 4 ο/ο

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

ΕΤΟΣ Β'.

Ι ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1926

ΤΕΥΧΟΣ 96ον

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

Διευθυντής:
ΙΩΑΝ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΑΝΤΙ ΝΑ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΑΝΑΣΤΕΛΛΕΙ ΤΗΝ ΛΥΣΙΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ κ. ΚΩΝΣΤ. ΔΕΜΕΡΤΖΗ

Ο κ. Κ. Δεμερτζής προσέβη εις τὰς ἀκολου-
θους ἀνακοινώσεις πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ
Τύπου:

«Ὁφείλω νὰ χαρακτηρίσω ὡς πολιτικῆς ἀ-
πρεπῆ καὶ ἀνάρμοστον τὴν συμπεριφορὰν τῆς
Κυβερνήσεως ἀπέναντι τοῦ κ. Γ. Καφαντάρη.
Ἡ ἐν Σύρῳ κράτησις τοῦ σημαίνει νέαν ἀπέ-
λασιν τοῦ ἡγέτου τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευ-
θέρων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Εὐταξία, ὑπὸ τὴν
προστασίαν τῆς δικτατορίας καὶ τῆς ὀλικῆς βί-
ας. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐνόμισεν, ὅτι ὁ κ. Γ.
Καφαντάρης προσέβαλε τυχὸν τὸ κύρος τῆς διὰ
τοῦ γνωστοῦ τηλεγραφήματος, ἡδύνατο νὰ ἀπο-
ταθῇ πρὸς τὰς Ἀρχὰς τὰς ἐντεταλμένας νὰ τι-
μωρῶσι τὰ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀδικήματα.
Ἐπ' οὐδενὶ ὅμως ὅρῳ ἐπετρέπετο εἰς αὐτὴν νὰ
συμπεριφερθῇ πρὸς αὐτὸν ἀνοικταῶς καὶ παιδα-
ριωδῶς καὶ νὰ ἀπελάσῃ αὐτὸν ἐκ νέου, ἐφαρ-
μόζουσα τὰς δικτατορικὰς μεθόδους, τὰς ὁποίας
ισχυρίζεται, ὅτι ἤλθε νὰ καταλύσῃ.

Ἡ κοινὴ γνώμη, ἀπηλπισμένη ἐκ τῶν μέχρι
σήμερον τραγικῶν διὰ τὸ ἔθνος ἀποτελεσμά-
των τῆς δικτατορίας τοῦ κ. Θ. Παγκάλου, προ-
σέβλεψε μετ' ἐλπίδων τινῶν εἰς τὴν σημερινὴν
Κυβέρνησιν, ἥτις ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἐ-
χαρακτήρισεν αὐτὴν πολιτικὴν καὶ ἀπεύθυνον
καὶ προσεδόκα ἐναρξίν ἐπανόδου εἰς ὁμαλὸν πο-
λιτικὸν βίον.

Ἀλλ' αἱ ἐλπίδες αὗται τῆς κοινῆς γνώμης
διαψεύδονται καθημερινῶς καθ' ἥλην τὴν γραμ-
μὴν. Μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ ἡ πρόθεσις νὰ ἀντιπα-
λεισθῇ τὸν σεβαστὸν πρεσβύτερον καὶ φίλον κ.
Α. Εὐταξίαν, τὸν ἀφισώσαντα τὴν μακρὰν αὐ-
τοῦ ζωὴν εἰς ἀληθὴ ἐξυπηρέτησιν τῶν κοινῶν.
Ἀλλ' εἰμαι ὑπόχρεως, ἕνεκα τῶν ἐξαιρετικῶς
χρυσίμων περιστάσεων καὶ ἵνα προλάβω καὶ ἔ-
τερα αὐτοῦ σφάλματα, νὰ διακηρύξω ὅτι ἡ ὑπὸ
τὸν κ. Α. Εὐταξίαν σχηματισθεῖσα Κυβέρνησις

ἀπεδείχθη καθ' ὅλοκληρίαν κατωτέρα τῶν πε-
ριστάσεων. Ἐλθοῦσα εἰς τὴν Ἀρχήν, ἀντὶ νὰ
προαγάγῃ, ἀναστέλλει τὴν λύσιν τῆς πολιτικῆς
τραγωδίας, ὑπὸ τὴν ὁποίαν φθίνει τὸ ἔθνος,
καταστρεφόμενον οἰκονομικῶς ἐκ τῆς ἀβεβαιό-
τητος τῆς πολιτικῆς καταστάσεως καὶ ἀπει-
λούμενον ἕνεκα ταύτης εἰς τὰ ἐσώτερα καὶ τι-
μιώτερα αὐτοῦ συμφέροντα.

ΥΠΗΡΕΤ Ἱ ΤΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ

Ὁ κ. Εὐταξίας καὶ οἱ συνυπουργοὶ τοῦ ἐνα-
σμένοντα νὰ θεωροῦν αὐτοὺς πολιτικὴν Κυ-
βέρνησιν προσωρισμένην νὰ φέρῃ τὸν τόπον εἰς
τὴν ὁμαλότητα. Ἀλλ' ἐὰν ἀπετάλουν τῷ ἑντι-
πολιτικῇ Κυβερνήσιν, ἀνεξάρτητον τῆς δικτα-
τορίας καὶ ἐλευθέραν εἰς τὰς κινήσεις τῶν, ὡ-
σεῖλον, πρὸ τοῦ ἀναλάβωσι τὴν Ἀρχήν, νὰ κα-
θορίσωσι τὸ πρόγραμμά τῶν καὶ νὰ ἐφαρμόσω-
σιν αὐτὸ ἡγγυημένως καὶ ἀμέσως, ἵνα τοιοῦτο-
τρόπως ἐπιβληθῶσι καὶ εἰς τὴν κοινὴν συνείδη-
σιν, ἥτις ἀντλοῦν οἱ πολιτικοὶ τὴν δυνάμιν
τῶν, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως εἰς τοὺς στρατοκρα-
τικὸς καὶ ἀνευθύνους παράγοντας. Δεχθέντες,
ὡς ἐδέχθησαν, τὴν Ἀρχήν, ἄνευ τινὸς ἐγγυή-
σεως ἀπέναντι τῆς δικτατορίας καὶ ἄνευ, καὶ
τῆς παραμικροτέρας ἀκόμῃ καθυποτάξεως τῶν
ἀνευθύνων παραγόντων, παρεδόθησαν ἐξ ὁλο-
κλήρου εἰς ταύτην καὶ εἶνε σήμερον ἀπλοὶ ὑ-
πηρέται ταύτης.

Ἀποδοῦμαι ἐκφραζόμενος τοιοῦτοτρόπως πε-
ρὶ Κυβερνήσεως τῆς ὁποίας προϊστάται ὁ σεβα-
στός μοι φίλος κ. Εὐταξίας. Ἀλλ' αὕτη εἶνε
ἡ ἀλήθεια. Οὐδεμία ἀκόμῃ σκέψις περὶ ἀποδό-
σεως τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν, οὐδεμία μέρι-
μνα ὥπως φθάσωμεν εἰς ἐλευθέραν ἐκλογὰν, οὐ-
δὲν πρόγραμμα ἀντιμετωπίσεως τῶν μεγάλων ἐ-
σωτερικῶν ζητημάτων. Ἐξ ἄλλου κατάδηλος ἡ

προσπάθεια όπως, υπό την ανώδυνον αϊγίδα του κ. Α. Εὐταξία, κατορθωθή ἡ διαιωνίσις τῆς στρατοκρατίας καὶ τοῦ προσώπου τοῦ κ. Θ. Παγκάλου, διὰ τοῦ σχηματισμοῦ πολιτικοῦ ὁμίλου, ἐν ᾧ θὰ συνεργάζοντο, χάριν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων οἱ κ.κ. Πάγκαλος καὶ Τσερούλης μετὰ τῶν κ.κ. Λεωνίδα καὶ Λαδοπούλου καὶ ὁ κ. Ἀραβαντινός μετὰ τοῦ κ. Ἀργυροπούλου καὶ ὅλοι ὁμοῦ μετὰ τοῦ κ. Ρούφου καὶ τοῦ κ. Πωπ. διὰ νὰ σταματήσωσι τὸν ἐλεύθερον πολιτικὸν βίον καὶ διὰ νὰ καθυποτάξωσι τοὺς ἐλευθέρους πολιτικοὺς ὁργανισμοὺς τοὺς ὁποίους παρήγαγεν ἐν Ἑλλάδι ἑκατονταετής πολιτικὴ ζωή!

»Ο κ. Εὐταξίας ὑπέπεσεν εἰς βαρύτατον πολιτικὸν σφάλμα. Ἐνόμισεν ὅτι τὸ νόσημα τῆς Ἑλλάδος εἶνε, οὐχὶ πολιτικόν, ἀλλ' ὁπλῶς μόνον οἰκονομικόν. Καὶ διὰ τοῦτο ὑπόστηριξε, ὅτι ἡ κατάργησις μερικῶν ἐφορειῶν καὶ ἡ ἀπόλυσις πολιτικῶν τινῶν ὑπαλλήλων θὰ φέρῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς οἰκονομικὴν καὶ πολιτικὴν ἀνθησιν. Ἀλλὰ τὸ νόσημα τῆς Ἑλλάδος εἶνε καθαρῶς πολιτικόν καὶ οὐχὶ οἰκονομικόν. Ἡ βασιλεύουσα αὐθαιρεσία καὶ βία, ἡ ἀναστολή πάσης πολιτικῆς ἐλευθερίας καὶ ἡ ἀβεβαιότης περὶ τοῦ πολιτικοῦ μέλλοντος τῆς Χώρας φέρουσιν εἰς ἐξευτελισμὸν τὸ ἐθνικὸν νόμισμα, μειώνουσι τὴν ἀπόδοσιν τῶν φόρων καὶ ἐξευτελίζουν ὁλόκληρον τὴν δημοσίαν καὶ ἰδιωτικὴν οἰκονομίαν. Ταῦτα ὥφειλε νὰ γνωρίζῃ ὁ κ. Εὐταξίας. Καὶ δὲν ἀπέχει πολὺ ἡ στιγμή κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ σημερινὴ καχεξία θὰ εἶνε δυσθεράπευτος. Καὶ μέγιστον μέρος τῆς εὐθύνης ταύτης θὰ βαρύνῃ καὶ τὸν κ. Εὐταξίαν καὶ τοὺς συνυπουργοὺς του ἀναστειλάντας τὴν φυσικὴν ἐξέλιξιν τῶν πραγμάτων διὰ πειραματισμῶν, οἱ ὁποῖοι οὔτε τὴν πολιτικὴν ἠθικὴν, οὔτε τὴν προσωπικὴν ἀκρότη ἐυπρέπειαν θὰ ἠδύναντο νὰ τιμῇσωσι.

ΜΟΝΟΝ ΥΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ

»Γνωρίζω τὴν ἀστείαν ἀντίρρησην καὶ τοῦ κ. Εὐταξία καὶ τῶν συνυπουργῶν του. Ἡ ἀντίρρηση αὕτη συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν συμφέρει νὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς πολιτικοὺς ὁργανισμοὺς, τοὺς τραυματισθέντας διὰ μέσου τῶν δεκαετῶν ὀξέων ἀγώνων. Ἀλλὰ τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ τῶν δύο παρατάξεων ἐγγυῶνται σήμερον τὸν σεβασμὸν τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας καὶ ὑπόσχονται ἐκ συμφώνου νὰ ὁδηγήσωσι τὴν Χώραν εἰς ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον, ἐνῷ οἱ ἀποτελοῦντες τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν, συνειδυόμενοι σχεδὸν ἅπαντες διὰ τὰς ὁξυτήτας καὶ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ παρελθόντος, ἀνέλαβον τὴν προστασίαν τοῦ κ. Θ. Παγκάλου, τοῦ πρωτοῦ γοῦ πάσης ἀνωμαλίας καὶ αὐθαιρεσίας ἐν τῷ παρελθόντι τοῦ καταρτίσαντος καθημερινῶς πᾶσαν ἐλευθερίαν καὶ ἀρνούμενου νὰ ὑποταγῇ εἰς τὴν καθολικὴν συνείδησιν τοῦ Ἕθνους.

»Ἀλλ' ἐπὶ πλέον εἰς τὸν κ. Πάγκαλον δὲν ἀντιτίθενται μόνον οἱ κομματικοὶ ὁργανισμοί. Πρὸς τὸν κ. Πάγκαλον ἀντιτίθεται ἡ ἀνάγκη ὅπως ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ ἐν συνεργασίᾳ ὅλων τῶν πολιτικῶν καὶ ἠθικῶν δυνάμεων, ὁδηγηθῇ ὁ τόπος εἰς καλλίτερον καὶ ἀσφαλέστερον μέλλον. Πρὸς τὴν δικτατορίαν τοῦ κ. Παγκάλου μάχεται σήμερον τὸ ἐλεύθερον ἑλληνικὸν Πολίτευμα. Καὶ ἀσφαλῶς θὰ νικήσῃ. Διότι μόνον ὑπὸ ἐλεύθερον Πολίτευμα δύναται νὰ παγιωθῇ ἡ Ἑλλάς, νὰ ἀναστηλώσῃ τὴν οἰκονομικὴν αὐτῆς κατάστασιν καὶ νὰ βαδίσῃ ἀπερίσπαστος πρὸς τὰ πεπρωμένα της. Καὶ ἐναντίον τῆς ἐπὶ τῶν ἀληθειῶν τούτων χαρὰς πολιτικῆς καὶ τῶν δύο παρατάξεων, ἥτις ἐξύψωσε τὰ πολιτικὰ κόμματα εἰς ἀληθῶς ὑγιεῖς πολιτικοὺς ὁργανισμοὺς, μάχεται σήμερον ἄνευ ἐπιγνώσεως ἴσως ὁ κ. Α. Εὐταξίας, ἐν πλήρει ὁμως ἐπιγνώσει ὅλοι οἱ λοιποὶ συνυπουργοὶ του, διὰ νὰ καθυγιασῶσι τὴν δικτατορίαν ὡς κατὰστασιν καὶ τὸν κ. Θ. Πάγκαλον ὡς ἀρχηγόν τους! Ἴδού ἡ πραγματικότητα.

ΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΤΟΥ κ. ΕΥΤΑΞΙΑ

»Ἐὰν ὁ κ. Α. Εὐταξίας σέβεται ἑαυτὸν καὶ τὴν ὑστεροφημίαν του, πρέπει ἁμέσως νὰ φέρῃ τὸν τόπον εἰς ἐκλογὰς καὶ ἐν πλήρει ἐλευθερίᾳ. Ἄλλως ὀφείλει νὰ ἐγκαταλείψῃ ἁμέσως τὴν Ἀρχὴν. Οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες ὀφείλουσι νὰ πράττουν τὸ καθήκον των. Εἰς οὐδένᾳ ἐπιτρέπεται νὰ παραβαίνῃ αὐτό, ὑπὸ τὴν δικαιολογίαν ἢ τὴν πρόφασιν ὅτι προσπαθεῖ νὰ ἀποτρέψῃ ἄλλα δεινά. Καὶ τὸ πολιτικὸν καθήκον τοῦ κ. Εὐταξία δὲν συνίσταται εἰς τὴν ἐξοικονόμησιν μόνον μερικῶν ἑκατομμυρίων δι' οἰκονομίων, αἵτινες ἄλλως τε ἐξατμιζόνται ἐκ τῆς ραγδαίας ὑποτιμῆσεως τοῦ νομίσματος, τῆς προκαλουμένης ἐκ τῆς πολιτικῆς ἀνωμαλίας. Τὸ πολιτικὸν καθήκον ἐπιβάλλει εἰς τὸν κ. Εὐταξίαν ὅπως, παραλαμβάνων ὑπὸ τὴν ἄμεσον Διοίκησιν καὶ εὐθύνην του τὸ Κράτος, φέρῃ τὴν Χώραν πρὸς τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν διὰ γενναίων καὶ ἐλευθέρων ἐκλογῶν. Ἐὰν δὲν δύναται νὰ τὸ πράξῃ, ὀφείλει καὶ χάριν τῆς πατρίδος καὶ χάριν ἑαυτοῦ νὰ καταλίπῃ τὴν Ἀρχήν».

«ΜΑΡΤΥΡΕΣ».—Τὰ γραφεῖα τῆς «Ν. Ἐποχῆς» διαθέτουν σώματα τοῦ γνωστοῦ ιστορικοῦ βιβλίου τοῦ κ. Ἰωάννου Μάλλωσιν «Μάρτυρες» ἐπὶ τῆς ἐν ἐξορίᾳ ζωῆς τῶν ἀειμνήστων Κωνσταντίνου Ἐσλιν καὶ Ἰωνος Δραγούμη. Τὸ βιβλίον τιμᾶται 25 δραχμῶν, ἀποστέλλεται δ' ἐλεύθερον ταχυδρ. τελῶν εἰς πάντα ἐπιθυμοῦντα τὴν ἀπόκτησίν του.

Τυπογραφικὰ Καταστήματα
«ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»

ΕΞΟΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἡ πραγματικὴ συμφορὰ ἡ ὁποία ἐπληξε τὴν Γαλλίαν, διὰ τῆς καταρρεύσεως τοῦ ἐθνικοῦ αὐτῆς νομίσματος, ἔφερε πάλιν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς τῆς χώρας τὸν Ραϋμόνδον Πουανκαρέ, τὸν ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος θεωρεῖται ὑπὸ πολλῶν ὡς εἰς τῶν ὑπευθύνων τοῦ μεγάλου πολέμου. Ὁ Πουανκαρέ παρ' ὅλην τὴν ἐναντίον αὐτοῦ μῆνιν τῶν πολιτικῶν πρὸς ἀντιπάλων, δὲν ἐδίστασε πρὸ 4 ἐτῶν, καίτοι πρὸ μικροῦ εἶχεν ἐγκαταλείψῃ τὴν προεδρίαν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, νὰ ἀναλάβῃ τὴν πρωθυπουργίαν καὶ νὰ συνεχίσῃ τὴν λεγομένην «πολιτικὴν τῆς Ρενανίας», ἐξαιρετικῶς ἐθνικόφρονα καὶ ἡκιστα συμβιβασμένην πρὸς τὰ πραγματικὰ συμφέροντα τῆς Γαλλίας.

Οἱ Γάλλοι ἐθνικόφρονες, κατέχοντες τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ 1919, εἶχον ἐμπιστευθῇ εἰς αὐτὸν τὴν Ἐξουσίαν πρὸ τῶν δεινῶν συνεπειῶν τῆς πολιτικῆς των. Ὁ Πουανκαρέ ἐφάνη ἀντάξιός των προσδοκίων, αἱ ὁποῖαι ἐστηρίχθησαν εἰς αὐτόν, ἐνῷ δὲ ἡ γαλλικὴ πλουτοκρατία ἐθριμβεύεν ἀπειλοῦσα ὅλον τὸν κόσμον, τὸ Γαλλικὸν φράγκον κατήρχετο ὁσημέραι περισσότερο διὰ νὰ φθάσῃ μετὰ δύο ἔτη εἰς τὴν τιμὴν τῶν 150 μονάδων κατὰ λίραν Ἀγγλίας.

Ἀλλ' ἡ πολιτικὴ τοῦ Πουανκαρέ ἀπεδοκιμάσθη ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1924. Νέα κοινοβουλευτικὴ πλειοψηφία ἀνέλαβε τὴν Ἀρχὴν καὶ προσεπάθησε νὰ ἀκολουθῇ τὴν διαφόρον πολιτικὴν. Πρὸ τῆς συνεχούς ἀντιδράσεως τῶν ἐθνικοφρόνων ὁμως, προεξάρχοντος τοῦ Πουανκαρέ καὶ τοῦ Μιλλερὰν καὶ ἠναγκασμένη νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ τὰς δεινὰς συνεπείας τῆς πολιτικῆς τῆς Βουλῆς τοῦ 1919, ἡ Βουλὴ τοῦ 1924 βλέπει ἀποτυχάνον τὸ ἀνορθωτικὸν ἔργον της.

Κυβερνήσεις ἐπὶ κυβερνήσεων διεδέχθησαν ἀλλήλας, τοιοῦτοτρόπως δὲ ἡ Γαλλία εὗρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπανέλθῃ εἰς ἐν κυβερνητικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιήθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παγκοσμίου πολέμου, εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς ἐθνικῆς ἐνώσεως. Τὴν προεδρίαν τῆς νέας κυβερνήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν στηρίζουν τὸς ἐλπίδας οἱ Γάλλοι, ἀνέλαβεν ὁ Πουανκαρέ, ὁ «ἄνθρωπος τῶν περιόδων τῆς συμφορᾶς», ὅπως πολὺ δίκαιως ἐπωνομά-

σθη ὁ νέος πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας.

Οἱ Γάλλοι ἀναμένουν πολλὰ ἀπὸ τὴν νέαν κυβέρνησιν τῆς ἐθνικῆς σωτηρίας, εἰς τὴν ὁποίαν μετέχουν 6 πρώην πρωθυπουργοὶ ἐξ αὐτοῦ δὲ ἐξηγεῖται καὶ ἡ μεγάλη πλειοψηφία τῆς ὁποίας ἔτυχεν αὕτη εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν ψήφον ἐμπιστοσύνης. Βεβαίως ἡ Γαλλία εἶνε χώρα ἐξαιρετικῶς πλούσια, ὡς δὲ ἔγραφε καὶ εἰς τελευταῖον ἄρθρον τοῦ Ὁλὺδ Τζώρτζ, ἴσως ἡ πλουσιωτέρα χώρα τοῦ κόσμου, ἀν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν τὸν ἰδιωτικὸν πλοῦτον. Εἶνε φυσικὸν συνεπὶς νὰ μὴ θεωρηται ἀδύνατος ἡ οἰκονομικὴ ἀνόρθωσις τοῦ τόπου καὶ ἰδία ἡ ἐξυγιάνσις τοῦ φράγκου.

Ἀλλὰ ὅπως ἐπιτευχθῇ τοῦτο ἀπαιτοῦται μεγάλαι θυσίαι ἀπὸ μέρους τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ, ἀκόμη δὲ μεγαλύτεραι παρὰ τῆς κυβερνήσεώς του, ἡ ὁποία ὀφείλει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πολιτικὴν τῆς διὰ τῆς βίας ἐπιβολῆς τῶν θελήσεών της καὶ τῶν διαθέσεων περὶ κοσμοκρατορίας καὶ νὰ ἀκολουθῇ τακτικὴν διάφορον ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν διέπρεψε κατὰ τὸ 1923 ὁ σημερινὸς πρωθυπουργός.

Βεβαίως ὅτι ὁ Ραϋμόνδος Πουανκαρέ, αἰσθανόμενος τὰς εὐθύναις του, μετέβαλε κατευθύνσεις καὶ θὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὰς σημερινὰς κυβερνητικὰς ἀνάγκας. Ἐὰν πράγματι συμβαίνει τοῦτο, ἀσφαλῶς ἡ κυβερνήσις του ἔχει ἐλπίδας ἐπιτυχίας. Τὸ μόνον ἀνησυχαστικὸν σημεῖον εἶνε ἡ παραμονὴ ἐκτὸς τῆς κυβερνήσεως προσωπικοτήτων ὡς ὁ Μιλλερὰν καὶ ὁ Καγιὼ. Ἡ ἀξία ἀμφοτέρων εἶνε ἀναμφισβήτητος. Ποῖαν ὑποδοχὴν ἐτοιμάζουν εἰς τὸ συγκρότημα Πουανκαρέ — Μιλλερὰν — Ερριώ; Ἐκ τῆς πολιτικῆς τῶν δύο ἐκτὸς τῆς κυβερνήσεως νέων πρωθυπουργῶν ἐξαρτᾶται ἐν μέρει καὶ ἡ ἐπιτυχία τοῦ νέου Ὑπουργείου Πουανκαρέ.

Οἱ κ.κ. Ρούφος καὶ Ἀβράμοβιτς συναγνίζονται ἀλλήλους ὅπως κρατήσουν μακρὰν τῶν βεβήλων ὁρμῶν μας τὰς λεπτομερείας τῶν Ἑλληνοσερβικῶν διαπραγματεύσεων. Ἐπιθυμοῦν ἴσως νὰ παρουσιάσουν πρὸ τῆς κοινῆς γνώμης τῶν δύο χωρῶν ἑτοιμὸν τὴν μεταξὺ τῶν δύο ἀντιπροσώπων συμφωνίαν! Ἀς ὁμολογήσωμεν ὅτι σκέπτονται μετὰ κάποιαν ἀφέλειαν, ἀκρίβως ὅπως οἱ διαπραγματευθέντες πρὸ καιροῦ τὸ Ἑλληνοβουλγαρικὸν συμφωνόν. Καί το-

τε οί αντιπρόσωποι τῆς Ἑλλάδος δὲν ἐνόμιζον ὅτι ἀπομακρύνονται τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων. Ἀλλὰ μὴ συμβουλευθέντες τὸν Τύπον καὶ τὴν κοινὴν γνώμην τῆς χώρας εὐρέθησαν ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ὑπογραφήν τοῦ συμφώνου πρὸ τοῦ θεάματος τῆς ἀκυρώσεώς του.

Ὁ κ. Ρούφος πρέπει νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι ὁ ἴδιος κίνδυνος ἀπειλεῖ τὰς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν του διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Σερβίας. Ἡ ὑπερβολικὴ μυστικότης, ἡ ὁποία τηρεῖται εἰς αὐτὰς μᾶλλον βλάπτει ἢ ὠφελεῖ. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ ὁ Τύπος καὶ ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς Χώρας ἔχουν τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθήκον νὰ γνωρίζουν μέχρι ποίου σφηνείου ἔφθασαν αἱ ἐξαγγελόμεναι ὑποχωρήσεις τῶν Σέρβων καὶ παραχωρήσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Αἱ ἀόριστοι πληροφορίες αἱ ὁποῖαι ἀνακινούνται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μᾶλλον συσκοτίζουν τὴν κατάστασιν καὶ δυσχεραίνουν τὴν μόρφωσιν ἐγκύρου καὶ βασίμου γνώμης. Ἡ μυστικὴ διπλωματία πρέπει νὰ τεθῇ ἐκποδὼν εἰς τὰ ὑπὸ διαπραγματεύσιν ζητήματα, τὰ ὁποῖα οἱ Ἕλληνες θεωροῦν σπουδαιότατα ἀπὸ ἐθνικῆς ἀπόψεως.

ΕΞΟΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἡ Κυβέρνησις Εὐταξία ἀντιμετώπισε πληθὺν ζητημάτων κατὰ τὴν διαφεύσαν ἐβδομάδα ἅτινα καθιστοῦν ὅπως δυσχερῆ τὴν θέσιν αὐτῆς. Τὸ ζήτημα τῆς νέας διώξεως, ὡς ἐξαοικηρίστη, τοῦ ἡγέτου τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων κ. Γ. Καφαντάρου, ἡ κίνησις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων πρὸς αὔξησιν τῶν μισθῶν αὐτῶν ἡτις προσέλαβε χαρακτηριστικὸν ἔντονον, ἡ κίνησις τῶν οἰδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων ἀξιούντων τὴν ἀποδοχὴν ὠρισμένων αἰτημάτων τῶν ἐντιμωπῶν τῆς ἀκροβασίας τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ βίου ἐν γένει, ἡ συνεχὴς διαταραχὴ τῆς ἡσυχίας ἐκ τμητῶν περὶ νέων κινήσεων, πάντα ταῦτα ἐδημιούργησαν ἐξαιρετικῶς πνιγρὰν ἀτμόσφαιραν διὰ τὴν Κυβέρνησιν.

Εἰς τηλεγράφημα πλοτεως καὶ ἀφοσιώσεως τῆς Λέσχης Φιλελευθέρων Θεσσαλονίκης ἀπευθυνθὲν αὐτῷ εἰς Νάξον, ὁ κ. Γ. Καφαντάρου ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

«Εὐχαριστῶν ὁλοφύως διὰ συμπαιγνίας, κινήσεως εἰλικρινῆ ἀνακούφισιν διὰ τὸ ἔμειον

Αὐτὸς ὁ κ. Ρούφος ἔχει συμφέρον νὰ μὴ εὐρεθῇ αὐριον πρὸ τῆς δυσχερούς ἐκπλήξεως ἀπορρίψεως ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης τοῦ Τύπου καὶ τοῦ Κοινοβουλίου τῆς συμφωνίας του μετὰ τοῦ κ. Ἀβράμοβιτς. Δὲν ἐνθυμείται τὸ πάθημα τοῦ κ. Πολίτου; Θὰ ἀναγνωρίσῃ ἀσφαλῶς ὅτι δικαίως ζητήματα ἀφορῶντα τὴν τύχην τῆς Μακεδονίας θεωροῦνται ἐξαιρετικῶς λεπτὰ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος πᾶσαν σχετικὴν διπλωματικὴν κίνησιν παρακολουθεῖ μετ' ἰδιαίτερας προσοχῆς. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει, νομίζομεν, τὸ δικαίωμα πρὸ τῆς συνάψεως συμφωνίας μετὰ τῶν κ.κ. Ρούφου καὶ Ἀβράμοβιτς νὰ γνωρίσῃ ἐὰν εἴνε βεβαία ἡ ἀσφάλεια τῶν συνόρων τῶν βρετάνων ἐπαρχιῶν τῆς Χώρας. Καὶ ἀκριβῶς εἰς τὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν δύο Χωρῶν διὰ τὰ ζητήματα τῆς ἐλευθέρως ζώνης καὶ τοῦ σιδηροδρόμου. Περὶ αὐτοῦ τοῦ ζητήματος πρόκειται. Ἡ σοβαρότης τοῦ μᾶς ἀπαλλάσσει καὶ ἄλλων ἐπιχειρημάτων ὅπως ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς λάβῃ γνώσιν τῆς πορείας τῶν συζητήσεων μετὰ τῶν κ.κ. Ρούφου καὶ Ἀβράμοβιτς.

POLITICUS

τον ὅμων φιλελευθέρων ὁρμήν. Βασιστῶ τὴν προσοχὴν σας ἐπὶ τὴν δολίαν τῆς Κυβερνήσεως προσπάθειαν πρὸς ἀποπλάνησιν κοινῆς γνώμης διὰ παροχῆς ψυχίων ἐλευθερίας ὡς καὶ εἰκονικῆς διασπάσεως ἀλληλεγγύης συνδεούσης αὐτὴν μετὰ καταστάσεως. Μηδέποτε ἀποκρύψαντες ὅτι θεωροῦμεν καθήκον ἐπιβεβλημένον παντὸς τιμίου πολίτου τὴν ἀπόσεισιν τῆς βίας, πλειστάκις μέχρι τοῦδε καὶ ἐσχάτως μετὰ τὴν σύλληψίν μας ἐπεζητήσαμεν παραπομπὴν μας ἐνώπιον δικαιοσύνης, ἣν ὅμως ἀπέφυγον πάντοτε καὶ ἀποφεύγουν κρατοῦντες, φόβῳ ἀποκαλύψεως. Ἐξάρτησις ἄρσεως διωγμῶν ἐκ προσωπικῆς αὐτῶν μεγαλοφυγίας ἀποτελεῖ ὑβρὶν ἀξίαν μόνον τῶν ὑποτακτικῶν τῆς καταστάσεως. Εἶνε φανερόν ὅτι παριστάμεθα πρὸ τῶν τελευταίων συστάσεων τῆς ἐκπνεούσης ὀλιγαρχίας, ὀλίγη δὲ εἰσέτι καρτεριά θὰ μᾶς οδηγήσῃ πρὸς τὴν ὀριστικὴν ἀπολύτρωσιν καὶ τὴν ριζικὴν κάθαρσιν, μόνην δὲ τὸ μέλλον ἐγγύησιν.

Γ. Καφαντάρου

Τὸ τηλεγράφημα τοῦτο ἐκρατήθη ἐν τῷ τηλεγραφίῳ Ἀθηνῶν ὑπὸ τῆς ἐνεδρευούσης αὐτόθι λογοκρισίας καὶ ἀνεκοινώθη εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ὁ κ. Εὐταξίας πάσαντα

ἀπέστειλεν εἰς τὰς ἀρχὰς Σύρου ὁπότεν ἐπρόκειτο νὰ διαβῇ ὁ κ. Καφαντάρου μετὰ τῶν ἄλλων ἐξορίστων τῆς Νάξου ἐπανερχομένων εἰς Ἀθήνας μετὰ τὴν διαταγὴν τῆς ἀπελευθερώσεώς των, τηλεγράφημα δι' οὗ ἐκαλεῖτο ὁ κ. Καφαντάρου ἢ νὰ δηλώσῃ ὅτι ἀνακαλεῖ τὸν ὑπ' αὐτοῦ γενόμενον χαρακτηρισμὸν τῆς κυβερνητικῆς ἀποφάσεως ἢ νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς Νάξον. Ταῦτοχρόνως ἐξεδόθη καὶ τὸ κάτωθι ἀνακοινωθέν:

«Ἐπειδὴ ὁ ἐκ τῶν ἀνακληθέντων ἐκ Νάξου πολιτικῶν κ. Γ. Καφαντάρου διὰ τηλεγραφημάτων τοῦ πρὸς τὴν Λέσχην Φιλελευθέρων Θεσσαλονίκης θεωρεῖ ὑβρὶν τὴν τοιαύτην ἀνάκλησίν του, ἡ Κυβέρνησις διέταξε τὰς Ἀρχὰς Σύρου νὰ εἰδοποιήσωσι τὸν κ. Καφαντάρου, ὅτι διακόπτεται εἰς Σύρον τὸ ταξιδίον του καὶ ἀνακινωθῇ αὐτῷ ὅτι, ἐὰν ἐξακολουθῇ νὰ θεωρῇ ὑβρὶν τὴν ἐπιστροφὴν του, ὀφείλει, συνεπὲς πρὸς ἑαυτὸν, νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς Νάξον, ἐκτός ἐὰν αὐτὸς δηλώσῃ ὅτι, δὲν θεωρεῖ ὑβρὶν τὴν ἀνάκλησίν του, ὅτε δύναται ἀκωλύτως νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς Ἀθήνας».

Κατὰ τὴν τῆς τοιαύτης ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως ὁ μὲν κ. Καφαντάρου παρέμεινεν εἰς Σύρον, οἱ δὲ ἄλλοι συνεξοριστοὶ τοῦ κ. Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος, Γ. Παπανδρέου καὶ Ἀχιλ. Κύρου διευθυντῆς τῆς «Ἐστίας» ἐπαγγέλλοντο εἰς Ἀθήνας.

Ἐν συνεχείᾳ οἱ ἀποτελοῦντες τὸ κόμμα τοῦ κ. Γ. Καφαντάρου πολιτευόμενοι συνέταξαν ἔντονον διαμαρτυρίαν ἐπὶ τῇ νέᾳ διώξει τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἐδημοσιεύθησαν καὶ εἰς τὸν τύπον.

Ἐξ ἄλλου ὁ κ. Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος εἰς δηλώσεις του εἶπεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις μιμεῖται τὴν πρὸ τῆς ἀνόδου αὐτῆς εἰς τὴν ἀρχὴν κατάστασιν τῆς Δικτατορίας, ἡτις ἐφεύρεν τὴν μέθοδον τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας ὡς ποινὴν κατὰ τῶν ἐκφραζόντων ἐλευθερώς τὰς γνώμας αὐτῶν πολιτῶν.

Καὶ ἐπεῖτα:

«Νομίζουν ἄρα γε οἱ κρατοῦντες ὅτι εἶναι δυνατόν ὅχι ἡ ποινὴ τῆς ἀπελάσεως, ἀλλ' οἰαδήποτε ἄλλη ἀπειλὴ νὰ καταναγκάσῃ τοὺς Ἕλληνας πολίτας καὶ τοὺς Ἕλληνας πολιτικούς εἰς σιγὴν, καθ' ἣν σιγὴν τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα φέρονται παντοῦ πρὸς τὸν ὄλεθρον; Θὰ ἦσαν ἀνάξιοι ὅπως πρὸς τὸν ὄλεθρον; Θὰ ἦσαν ἀνάξιοι ἐκείνων καὶ οἱ πολῖται καὶ οἱ πολιτικοὶ οἵτινες ἤθελον πτοηθῇ πρὸ τοιοῦτων ἀπειλῶν».

Καὶ ἡ «Δημοκρατικὴ Ἐνωσις» δι' ἀνακοινωθέντος τῆς ἐτόνισεν ὅτι ἡ σημερινή

Κυβέρνησις διὰ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς ἐναντίον τοῦ κ. Καφαντάρου «εφανέρωσε ποῖα φρενὰν ἦτο ὁ σχηματισμὸς τῆς, καὶ πόσον εἶναι δουλικῶς ὑποταγμένη εἰς τὴν κατάστασιν τῆς ὁποίας τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ συμφέροντα ἤλθε νὰ ἐξυπηρετήσῃ».

Ὁ κ. Καφαντάρου ἐκ Σύρου ἀπέστειλε μακρὸν τηλεγράφημα διαμαρτυρίας πρὸς τὸν κ. Εὐταξίαν, μὴ δοθὲν εἰς τὴν δημοσιότητα, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ὁποῖου ὁ κ. Πρωθυπουργὸς προσέβη τὴν νύκτα τῆς Τετάρτης εἰς τὰς κάτωθι ἀνακοινώσεις:

«Ὁ κ. Καφαντάρου μοὶ ἀπηύθυνε σήμερον τηλεγράφημα πλήρες ὑβρεων καὶ βανυσοτήτων ἀναξίων καὶ τοῦ τελευταίου ἀχθοφόρου. Εἰς αὐτὰς βεβαίως θεωρῶ ἀνάξιον ἑμαυτοῦ ν' ἀπαντήσω. Ἐπειδὴ ὅμως, κακῇ τῇ μοίρᾳ, ἔχει ἀνέλθῃ εἰς τὰ ἀνώτατα τῆς Πολιτείας ἀξιώματα καὶ ἀξιοῖ ὅτι ἡγεῖται πολιτικοῦ κόμματος, εἶμαι ἡναγκασμένος ν' ἀπαντήσω εἰς ἕνα μόνον ἰσχυρισμὸν του, καθ' ὃν δὴθεν ἡμεῖς ἔχμεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἐλευθερία εἶναι τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον δύναται οἱ κρατοῦντες ν' ἀφαιρῶν κατὰ βούλησιν καὶ ν' ἀποδίδουν κατὰ συνκατάθεσιν.

Ἡμεῖς ἀναλαβόντες τὴν Κυβέρνησιν τῆς Χώρας, εὖρομεν τὸν κύριον αὐτὸν ἐν ἀπελάσει ἐκ τῆς ὁποίας ἐφροντίσαμεν νὰ τὸν ἀνακαλέσωμεν, χωρὶς βεβαίως νὰ ἀναμένωμεν παρ' αὐτοῦ ἕνα ὁμολογητὴν ἡμῶν διὰ τοῦτο χάριτας. Ἀλλὰ δὲν ἀνεμένωμεν νὰ παραστήσῃ διὰ τοῦτο ὡς ἀνελευθερὸς ἡμᾶς, τῶν ὁποίων ὁ νόμος, καθ' ὃν χρόνον αὐτὸς εὐρίσκετο ἐν τῇ Κυβερνήσει, ἐπέστη διωγμούς, πρὸ τῶν ὁποίων ἀμυνόμενος ἡ δόξα πολλῶν τυράννων. Διότι τότε κατ' ἐκπαινετὰς οἱ συμπολίται ἡμῶν οὐχὶ ὡς ἐννοχοὶ ἀξιολογῶν πράξεων, ἀλλὰ ἐκ λόγων σιοσιμότητος ἀπεστέλλοντο εἰς ἐξορίαν, ἐξορίπτοντο εἰς τὰς φυλακάς καὶ ἐτούφεκίζοντο πυρπολούμενοι τῶν οἰκίων των».

Τοιαύτην ἔσχεν τὴν ἐξέλιξιν μέχρι τῆς σιγῆς καθ' ἣν γράφεται ἡ παρούσα στήλη, τὸ ζήτημα Καφαντάρου ὅπερ κρατεῖ ἐν συγκινήσει ὁλόκληρον τὸν πολιτικὸν κόσμον.

Τὴν παρελθούσαν Τετάρτην, σπυρῶντο εἰς γενικὴν συνέλευσιν τὰ μέλη τῆς Συνομοσπονδίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ μετὰ τοὺς λόγους διαφόρων ζητήσεων ἀπεδέχθησαν τὸ κάτωθι ψήφισμα:

«Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῆς Ἑνώσεως Δημοσίων ὑπαλλήλων Ἀθηνῶν συνεθετοσά σήμερον 27ην Ἰουλίου 1926 ἐν τῷ θεάτρῳ Ὀδύσσειας παρισταμένων καὶ τῶν λοιπῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς κατὰ τὰς

ναπτύξεως τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως

Υ' φησιν:

1) Ἐμμένει εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Συνομοσπονδίας ὑποβληθέν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὑπόμνημα περὶ διαρρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν πάντων τῶν κρατικῶν ὀργάνων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τιμητικοῦ συστήματος παρεχομένου καὶ εἰς τοὺς ἑκτελεστικούς ὑπαλλήλους προσωρινῶς ἐπιδόματος ἀναλόγου τοῦ εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς δοθέντος.

2) Τὴν παροχὴν εἰς τοὺς δημοδιδασκάλους τοῦ μισθοῦ τοῦ βαθμοῦ ὃν κέκτηνται ἐν τῇ παλληλικῇ ἱεραρχίᾳ.

3) Ζητεῖ τὴν ἄμεσον ἐπαναφορὰν τῆς μονιμότητος καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν παλληλικῶν συμβουλίων πρὸς ἀπεκατάστασιν τῆς γαλήνης ἐν τῷ παλληλικῷ σώματι.

4) Διαμαρτύρεται διὰ τὸν ὑπὸ τὸ πρόσχημα οἰκονομικῶν διαρκῶν διωγμῶν τῶν πολιτικῶν παλληλίων καὶ τόνει, ὅτι εἶνε καιρὸς νὰ κατανυγῇ, ὅτι πᾶς περαιτέρω διωγμὸς αὐτῶν θέτει ἐν κινδύνῳ αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπόστασιν τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον δύναται, ἂν θέλῃ, νὰ πραγματοποιήσῃ σοβαρὰς οἰκονομίας, νὰ στραφῇ πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις καὶ συγκροτημένως:

α') Νὰ καταργήσῃ τὰ Δημοκρατικά Τύματα καθ' ὅσον τὸ πολίτευμα φυλάττει τὸ πατριωτικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

β) Νὰ ἐλαττώσῃ τὸν προϋπολογισμὸν τῶν πολεμικῶν Ὑπουργείων, ὅστις ἀπορροφᾷ τὸ 1/3 τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ καθ' ἕνα ἔτος δι' ἐπερχόμεθα εἰρηνικὴν περίοδον.

γ) Διαμαρτύρεται διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ τῆς διαθεσιμότητος καὶ τὴν ἀπόλυτον ἐδαφικὴν ἐν διαθεσιμότητι ὑπαλλήλων πρὸς ἐξοικονόμησιν ἀσημάντου ποσοῦ, παρισταμένου τοῦ Κράτους ἀσπλάγχχνου ἐργοδότου, οὐδεμίαν ἐμπνεόντος ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοῦ.

Ἐπαφίεται δὲ τὴν διαχείρισιν τοῦ ὅλου ζήτηματος εἰς τὴν συνομοσπονδίαν Δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἀποφαίνεται τὴν ἐπίδοσιν τοῦ παρόντος εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ εἰς τὸν Τύπον.

Ἡ Κυβέρνησις λαβοῦσα γνώσιν τοῦ ἀνωτέρω ψηφίσματος διέταξε τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ ἀνακοίνωσιν καὶ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Συνομοσπονδίας, ἀπεφάσισε δὲ νὰ προσέλθῃ καὶ εἰς τὴν διάλυσιν τῆς ὀργανώσεως ταύτης. Κατόπιν τῆς κυβερνητικῆς ταύτης ἐπεργείας ἡ ἐπιτροπὴ τῶν παλληλίων ἐπεσκέφθη τὸν κ. Εὐταξίαν καὶ συνεζήτησε μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν ἀποδοχῶν μετὰ ταῦτα δὲ ἐξεδόθη καὶ τὸ κάτωθι ἀνακοινωθέν:

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Συνομοσπονδίας Δημοσίων ὑπαλλήλων μετ' ἀντιπροσώπων τῶν ἐν Ἀθήναις ὑπαλληλικῶν ὀργανώσεων παρουσιάσθη γὰρ τὴν 7ην μ.μ. εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν καὶ ἐπέδωκε τὸ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως Δημοσίων ὑπαλλήλων ἐκρινθέν ψήφισμα.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ δηλώσαντας, ὅτι ἡ Κυβέρνησις καίτοι ἀναγνωρίζει κατ' ἀρχὴν τὸ δίκαιον τῆς ἀξιώσεως τῶν παλληλίων ὅπως βελτιωθῶσιν αἱ γλίσχοι ἀποδοχῶν τῶν εὐρίσκειται ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ πρὶν ἢ λάβῃ τὰ μελετώμενα οἰκονομικὰ μέτρα εἰς ἀδυναμίαν νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ αἰτήματά των, ἡ Ἐπιτροπὴ ἐδήλωσεν ὅτι οἱ Δημοσίοι ὑπαλλήλοι διὰ τὰ φέρουσι προσκόμματα εἰς τὰς προσπάθειας τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐξυγίανσιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν καὶ κατόπιν τῆς δηλώσεως τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ περὶ ὀριστικῆς διευθετήσεως τοῦ ζητήματός των ἐντὸς μηνὸς αἰρόμενοι εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων παραιτοῦνται προσωρινῶς τοῦ ζητουμένου ἐπιδόματος, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς κατὰ τὸ μηνιαῖον διάστημα ἀφομοιώσεως τῶν μισθῶν ὅλων τῶν κρατικῶν ὀργάνων ἐν πνεύματι ἀπολύτου ἰσότητος.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀπεδέχθη καὶ ὑπεσχέθη νὰ διακανονίσῃ κατὰ τὸν προτεινόμενον ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τρόπον τὸ ζήτημα τῶν ἀποδοχῶν ὅλων τῶν κρατικῶν ὀργάνων. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν οἰκονομικῶν ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιμένει εἰς τὴν ἐν τῷ ψηφίσματι διατυπωμένην γνώμην, ὅτι νέα τυχὼν θέλλα ἐκκαθαρίσεων ἐξαπολυμένη ἐναντίον τοῦ παλληλικοῦ κόσμου θέλει ἀφεύκτως κλονίσει αὐτὰ ταῦτα τὰ θεμέλια τοῦ κρατικοῦ οἰκοδομηματος. Ἐμμένει δὲ σταθερῶς εἰς τὸ λοιπὸν ἐν τῷ ψηφίσματι αἰτήματα, ἀναμεινόμενα πάντοτε τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν κατηγορηματικῶν ὑποσχέσεων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Κατόπιν τούτου εἰρηθὰ πεπεισμένοι ὅτι τὸν ὁ λαὸς καὶ ὁ Τύπος θέλουσιν ἐκτιμᾷσει προσηκόντως τὴν στάσιν τῶν Δημοσίων παλληλίων. Πρὸς ὅτουσιν παρεξηγήσεως ἐκ τοῦ προκύψαντος συνεπεία αὐτὴν ὑποχρεωμένην νὰ δηλώσῃ ὅτι ὁ λαὸς τῶν δημοσίων παλληλίων ἵσταται μακρὰν πάσης πολιτικῆς ἐπιρροῆς ἐξ οἰσδήποτε κοιματικῆς παρατάξεως.

Ἡ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ.

Πανοῖται φῆμαι περὶ νέων κινήσεων καὶ προνομιαισμένων σιροφωμένων ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως ἐκκληροφύρουσαν κατὰ τὴν λήξαν ἐβδομάδα. Ἡ φήμη ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἐλαφροῦ σίβλου πλοίαρχος κ. Κο-

λιαλέξης γνωστὸς ἐκ τῆς ἀντιπειθαρχικῆς του στάσεως ἐναντι τῆς Κυβερνήσεως Σοφούλη κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος, ἠρνήθη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς διαταγὴν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν κ. Λεωνίδα περὶ διακοπῆς τῶν γυμνασίων καὶ ἐπανόπλου τῆς μοίρας εἰς Ναύσταθμον, ἠνάγκασε τὸν ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν ν' ἀνακοινώσῃ τὰ ἑξῆς:

Ἡ διάδοσις αὕτη, ἐὰν δὲν εἶναι σκόπιμος, εἶναι τελείως φαντασιώδης. Ἡ μοῖρα τῶν γυμνασίων ἀποπλευσάσα χθὲς ἐκ Σπείσων κατηνύνην εἰς Ζάκυνθον ὅπως συνεχίσῃ τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀσκήσεις πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου προγράμματος τῶν γυμνασίων. Τὰ πολεμικὰ σκάφη δὲ συνεχίζουν τὰ γυμνάσια μέχρι τέλους Αὐγούστου, ὅποτε συμπληροῦνται τὸ ἐκπαιδευτικὸν πρόγραμμα.

Σχετικῶς πρὸς τὰς φήμας περὶ νέων κινήσεων, συστάσεως διευθυντηρίου κλπ. τῆς ὁποίας ἐκτενέστερον ἐδημοσίευσεν ἡ «Πολιτεία» ἀπεφασίσθη ἡ παῦσις τῆς.

Ἡ σχετικὴ ἀπόφασις ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀνακοινοῖ: Ἐπειδὴ ἡ ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένη ἡμερησία ἐφημερίς «Πολιτεία», ἀναγράφουσα φανταστικὰς εἰδήσεις περὶ ἀντιπειθαρχικοῦ κινήματος ἐν τῷ Ναυτικῷ, ἐσχολίασε τὰς εἰδήσεις ταύτας κατὰ τρόπον ἐμφανίζοντα αὐτὰς ὡς ὑποστασίας, οὕτω δὲ ἐν γνώσει συνείργησεν εἰς τὴν διάδοσιν αὐτῶν, ἐπειδὴ ἐξ ἄλλων αἱ εἰδήσεις αὐταὶ ἦσαν ἱκαναὶ νὰ διαταράξουν τὴν κοινὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἀπαραίτητον διὰ τὴν συναλλαγματοκήν ἐξυγίανσιν ἐμπιστοσύνην τῶν πολιτῶν πρὸς τὸ Κράτος, διέταξε τὴν παῦσιν τῆς ἐφημερίδος ταύτης καὶ προεκάλεσε διὰ τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν τὴν ποινικὴν δίωξιν τῶν ὑπευθύνων συντακτικῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος στρατιωτικοῦ νόμου.

Ἡ Ὁμοσπονδία τῶν Σιδηροδρομικῶν Ὄργανώσεων συνήλθεν εἰς σύσκεψιν καὶ συνεζήτησε τὸ ζήτημα τῆς μελετωμένης περικοπῆς τῶν μισθῶν τῶν πρὸς ἐπίτευξιν οἰκονομικῶν.

Κατὰ τὴν σύσκεψιν ταύτην ἀπεφασίσθη ἡ λήψις σειράς μέτρων κατὰ μιᾶς τοιαύτης κυβερνητικῆς ἐπεργείας καὶ ἡ ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ κήρυξις πανσιδηροδρομικῆς ἀπεργείας.

Ἐπιτροπὴ σιδηροδρομικῶν ἐπισκεφθεῖσα τὸν ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας διεμαρ-

τυρήθη κατὰ τῆς μελετωμένης ταύτης ἐπεργείας.

ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν συνήλθεν ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀγορανομίας, ὁ κ. Γαλόπουλος τοῦ ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἀντιπρόσωποι τῶν ἀριστοειδῶν, τῶν ἀλευροβιομηχάνων καὶ τῶν εἰσαγωγέων ἀλεύρων καὶ συνεζήτησαν ἐπὶ τῶν ζητημάτων τοῦ ἄριου. Κατὰ τὴν σύσκεψιν ἀφ' οὗ ἠκούσθησαν αἱ ἐκατέρωθεν ἀπόψεις, ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ τιμὴ τοῦ ἄριου κρατηθῇ εἰς 8 σήμεριον εὐρίσκειτο προχθὲς ἦτοι εἰς τὰς 10.20 καὶ ὅκᾳν. Οἱ ἀλευρέμποροι καὶ οἱ ἀλευροβιομηχάνοι εἰς σύστασιν τῆς Κυβερνήσεως ἐδέχθησαν, ὅπως παρέχουν προσωρινῶς εἰς τοὺς ἀριστοειδῶς ἀλευρα με τιμὴν συναλλάγματος τῆς 21ης Ἴουλίου ἦτοι τῶν 417 δραχμῶν.

Ἀνεῖσθη κατόπιν εἰς τὸν κ. Γαλόπουλον ἵνα ἐν συνεργασίᾳ μετὰ ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ἀλευροβιομηχάνων καὶ ἐνὸς τῶν εἰσαγωγέων ἐξελέγξῃ τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς ὁποῖους ἀναφέρουν οἱ τοῖς εἰς τὰ ὑπομνηματὰ των.

Ὁ κ. Γ. Καφαντάρης ἐπανήλθεν εἰς Ἀθήνας τὴν πρωτὴν τοῦ Σαββάτου.

Ἡ Κυβέρνησις τόσον ἀπιοχολημένη μετὰ τὴν περισυλλογὴν τῶν οἰκονομικῶν τῆς Χώρας καὶ ἰδίᾳ μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος, ὥφειλε, καθ' ἡμᾶς, νὰ πορίσῃ τὴν δημιουργίαν πολιτικῶν ζητημάτων, ὅσον τὸ ἐκ τῆς νέας διώξεως τοῦ κ. Γ. Καφαντάρη, προκλήθῃ, καὶ τὸ ὁποῖον διέθεσεν ἐναντίον αὐτῆς ὁλόκληρον σχεδὸν τὸν πολιτικὸν κόσμον τῆς Χώρας. Ἡ δημιουργία τοιούτων ζητημάτων ἀπομακρύνει αὐτὴν τῆς κυρίας ἀποστολῆς τῆς, ἥτις, ὡς ἐδηλώθη, συνίσταται εἰς τὴν βαθμιαίαν εἰσόδον τῆς Χώρας εἰς τὴν τόσον παρ' ὅλων ποθητὴν πολιτικὴν ὁμαλότητα.

Ἡ δημιουργία τοῦ πολιτικοῦ τοῦτου ζητήματος καὶ ἡ στάσις αὕτη τοῦ κ. Εὐταξία, ἐπέφερον τὴν ἐξέγερσιν ἰδίᾳ τοῦ Βενιζελικοῦ κόσμου, ὅστις ὑποψιφύζει δι' ἡ σημερινῇ Κυβέρνησις ἀποτελεῖ κίνδυνον καὶ δι' αὐτὸ τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα. Τοιαύτην ἐργασίαν ἔχουν αἱ σχετικαὶ πρὸς τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Εὐταξία περὶ τῶν διώξεων ἀς ὑπέστη ὁ λαὸς τὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Βενιζελισμοῦ, ἀνακοινώσεως τοῦ κ. Κοινδούρου, καὶ σχετικὸν δημοσίευσμα τῆς ὀρθοδόξου Βενιζελικῆς «Ἐστίας». Ἐξ ἀφορ-

μης δὲ τοῦ ζητήματος τοῦτου ἐδηλώθη ἤδη δι' ὁ κ. Εὐταξίας δ' ἀναμείνη τὴν ἐπάνοδον ἐκ Σπείων τοῦ κ. Παγκάλου, ἵνα πλέον καθορισθῇ ὁριστικῶς ἢ ἐναντι τῆς «καταστάσεως» θέσιν αὐτῆς.

Αἱ ἀναγκαστικαὶ διὰ τὴν φοικαλέαν ληστείαν τῆς Πείρας (Ἰωαννίνων-Πρεβέζης) καθ' ἣν ἐφορευθῆσαν 8 ἄτομα καὶ ἐληστεύθη ἢ ἐκ 15 ἐκατομμυρίων χρηματιστολή τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, διεξαχθεῖσαι ἐσχάτως ὑπὸ διακεκριμένου δικα-

σικτοῦ λειτουργοῦ τοῦ Ἐισαγγελέως κ. Λεονταρίου, ἀπεκάλυψαν ὅχι μόνον τοὺς εἰδελγχεῖς αὐτονομοῦς τοῦ ἀποτροπαίου ἐγκλήματος ἀλλὰ καὶ τοὺς συντερονοῦς, οἵτινες ἀνυχοῦς εὐνοῦνται καὶ μετὰ τὸν σῶματος τῶν ἀξιοματικῶν [...]. Ὅλοι οἱ ἐνοχοὶ εὐρίσκονται ἤδη εἰς χεῖρας τῆς Δικαιοσύνης. Καὶ ὁ πέλεκυς αὐτῆς δέον νὰ ἐπιπέσῃ βαρὺς ἐπὶ πάντων ἐκείνων οἵτινες μετέσχον ὁπωσδήποτε εἰς τὴν φοικαλέαν ἐκείνη ἐγκλήματι ὅπερ ἐκάλυψε δι' αἰσχυροῦς τὸν πολιτικὸν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ Κράτους.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἡ ἀντιμνηστική κίνησις τοῦ ξένου συναλλάγματος ἐσυνεχίσθη κατὰ τὴν διαρρευσάσαν ἐβδομάδα μετὰ σταθερότητος τοιαύτης, ἥτις ἤρξατο νὰ ἐμπνέῃ σοβαρὰς ἀνθυμίας. Ἡ Κυβέρνησις καίτοι καθ' ἀρχὰς ἐστράφη πρὸς διοικητικὴν διερεύνησιν τῶν εὐθυνῶν ἐκ τῆς διαχειρίσεως τοῦ κρατικοῦ συναλλάγματος, περιωρίσθη μετέπειτα εἰς τὴν ἀπλὴν ἀπαγόρευσιν τῶν ἐπὶ προθεσμίᾳ πράξεων, δημοσιεύσασα τὸ κατωτέρω παρατιθέμενον Νομ. Διάταγμα.

Πλὴν περὶ τὸ τέλος τῆς ἐβδομάδος αἱ τιμαὶ τοῦ ξένου συναλλάγματος καμφοθεῖσαι ἐκινήθησαν εἰς κατώτερα ἐπίπεδα κυμαινόμενα μετὰ τῶν 438—440 δραχμ. κατὰ λίραν.

Σχετικὴ ζωηρότης ἐκράτησε καὶ εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν χρεωγράφων, αἱ τιμαὶ τῶν ὁποίων περὶ τὸ τέλος τῆς ἐβδομάδος ὡς ἐκ τῆς ἐπικειμένης ἐκκαθαρίσεως ὑπεχώρησαν εἰς ἐλαφρῶς ὑποτιμημένα ἐπίπεδα.

Τὸ δημοσιευθὲν Διάταγμα περὶ ἀπαγορεύσεως τῶν ἐπὶ προθεσμίᾳ συναλλαγματικῶν πράξεων ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἀρθρον μόνον. Εἰς τὸ Ν. Δ. τῆς 21 Ἰουλίου 1926 «περὶ ἀπαγορεύσεως ἐπ' ἀόριστον ἢ ἐπὶ ὀρισμένῳ χρόνῳ τῶν ἐπὶ προθεσμίᾳ ἢ ἐπὶ δώρῳ συναλλαγῶν ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος ὡς καὶ τῶν μεταφορῶν» προστίθεται ἄρθρον 5, ἔχον οὕτω:

1. Πράξεις ἐπὶ προθεσμίᾳ, ἐπὶ δώρῳ ἢ ἐκ μεταφορᾶς, συντελεσθεῖσαι μέχρι τῆς 21 Ἰουλίου 1926 συμπεριλαμβανομένης καὶ μὴ ἐκκαθαρισθῆσαι μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ἐκκαθαρίζονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν τιμὴν κλεισίματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς 21 Ἰουλίου 1926, ἐξαιρέσει τῶν διὰ πραγματικὰς ἐμπορικὰς ἀνάγκας συναφθεῖσων πράξεων ἐπὶ προθεσμίᾳ μετὰ Τραπεζῶν, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 6 Μαΐου 1925 διατάγματος αἰτινες ἐκ-

καθαρίζονται ἐπὶ τῇ συμφωνηθείσῃ τιμῇ καὶ κατὰ τὸν συμφωνηθέντα χρόνον. Αἱ ἐν λόγῳ Τράπεζαι ὑποχρεοῦνται ὅπως ἐντὸς 15 ἡμερῶν ὑποβάλλωσιν ἡτιολογημένους πίνακας ἀναλυτικῶς τῶν τοιούτων ἐπὶ προθεσμίᾳ πράξεων εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

2. Οἱ παρὰ τὴν ἀνωτέρω παράγραφον ἐνεργούντες τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ὡς ἄνω πράξεων ἐντολῆς ἢ ὁπωσδήποτε συνεργούντες εἰς ταύτην, τιμωροῦνται μετὰ χρηματικὴν ποινὴν μὴ δυναμένην νὰ εἴναι κατωτέρα τῶν δρ. 20.000, οὐδὲ νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τῆς ἐπιχορηγήθεισας ἀπηγορευμένης πράξεως καὶ μετὰ φυλάκισιν μέχρι 6 μηνῶν, οἱ δὲ ἐπίσημοι χρηματισταὶ ἢ μεσίται ἀπολύονται τῆς θέσεώς των.

3. Ἐκτὸς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, δικαιοῦνται νὰ ἐνεργῶσι πράξεις συναλλάγματος ἐπὶ προθεσμίᾳ δι' ἐμπορικὴν ἀνάγκην ἀποχωρῶντως δεδικαιολογημένην δι' ἐπαρκῶν δικαιολογητικῶν ἅτινα ὑποχρεοῦνται νὰ ζητῶσι παρὰ τῶν πελατῶν των καὶ διαφυλάττωσιν εἰς τὸ ἀρχεῖον των, αἱ κατωτέρω ἐν Ἑλλάδι Τράπεζαι:

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν, ἡ Ἰονικὴ Τράπεζα LTD, ἡ Τράπεζα Ἀνατολῆς, ἡ Ἐμπορικὴ Τράπεζα, ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα, ἡ Γενικὴ Τράπεζα, ἡ Τράπεζα Βιομηχανίας, ἡ Τράπεζα Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ὡσαύτως ὀρίσθησαν διὰ Διατάγματος ὡς τιμαὶ συμφητισμοῦ αἱ 417—420 δραχμαὶ κατὰ λίραν.

Ἐπειδὴ ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τῶν μεσιτῶν τῆς ἐλευθέρως ἀγορᾶς τοῦ συναλλάγματος ἐδημοσίευσεν ἀνακοινωθὲν σχετικῶς πρὸς τὸ ἄνω Διάταγμα, καθ' ὃ «ἡ ἀγορὰ συναλλάγματος ἀπεφάσισε νὰ σεβασθῇ ἀπάσας τὰς ἀναληφθεῖσας ὑποχρεώσεις τῆς», ὁ κ. Πρωθυπουργὸς διέταξε τὴν σύλληψιν τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς πλὴν ἐνός διαφωνήσαντος καὶ τὴν παραπομπήν

τῆς δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον.

Διὰ Ν. Δ. ὀρίζεται ὅτι πᾶς ἰδιοκτήτης ἢ διευθυντής ξενοδοχείου ὑπνοῦ εἴτε αὐτοτελοῦς εἴτε μετὰ ἐστιατορίου, ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιτρέπῃ μόνον εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς περιποιήσεως τῶν πελατῶν ὑπαλλήλους τοῦ καταστήματός του νὰ εἰσπράττωσι παρὰ τῶν πελατῶν φιλοδώρημα μέχρι μὲν 15 ο)ο ἐπὶ τοῦ λογαριασμοῦ εἰς τὰ αὐτοτελῆ ξενοδοχεῖα ὑπνοῦ καὶ μέχρι 10 ο)ο εἰς τὰ ἐστιατορία ξενοδοχεῖα ὑπνοῦ.

Διὰ τοὺς πελάτας τὸ φιλοδώρημα εἶναι προαιρετικόν.

Τὸ Ν. Δ. ἐφαρμόζεται α') εἰς πᾶσαν πόλιν ἀριθμοῦσαν ἄνω τῶν 20.000 κατοίκων, β') εἰς τὰς λουτροπόλεις, τὰ ἐξοχικὰ κέντρα καὶ τοποθεσίας θερμῆς διαμονῆς, πάντων τούτων ὁριζόμενων διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνωμοδότησιν τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Εἰς πᾶσαν ἄλλην πόλιν τοῦ Κράτους τίθεται εἰς ἐφαρμογὴν διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ οἰκείου Δημοτικοῦ καὶ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου ἢ τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν παρέπεμψεν εἰς τὴν ἀρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου πρὸς μελέτην τὴν ἐξέτασιν τῶν ὄρων τῆς

συμβάσεως μετὰ τῆς «Ἀσιατικῆς Πετρόλεουμ Κομπάνυ».

Διὰ τῆς συμβάσεως ταύτης παρέχεται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν δάνειον 6.000.000 λιρῶν, τῆς Ἑταιρείας ἀναλαμβάνουσας τὴν ἐκτέλεσιν μονίμων καὶ ἡμιμονίμων ὁδοστρωμάτων, τὴν ἐκπόνησιν μελετῶν ὁδοποιίας καὶ τὴν συντήρησιν αὐτῶν. Ὡς ἀποζημιώσεις διὰ τὴν Ἑταιρείαν ὀρίζεται:

α') 6 ο)ο ἐπὶ τῆς προϋπολογισθείσης δαπάνης.

β') 3 ο)ο δι' ἀναγνώρισιν τοῦ ἐδάφους.

γ') 3 ο)ο διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῆς ὁριστικῆς μελέτης.

Διὰ Νομοθ. Διατάγματος ἰδρύθη ταμεῖον προστασίας καὶ προαγωγῆς τῆς κτηνοτροφίας μετὰ τῶν α') ἐτήσιαν εἰσφορὰν τοῦ Δημοσίου, β') τὰς ἐπιβαλλομένας ἐπὶ παραβάσει τῶν σχετικῶν περὶ κτηνοτροφίας Νόμων χρηματικὰς ποινὰς, γ') τὰ ἔσοδα τῶν διαφορῶν κτηνοτροφικῶν ἰδρυμάτων, δ') πρόσθετον φορολογίαν 12 ο)ο ἐπὶ τοῦ φόρου ἀναριθμήσεως χοίρων καὶ αἰγοπροβάτων, ε') πρόσθετον φορολογίαν 2 δραχμὰ κατὰ κεφαλὴν διὰ μεγάλα ζῶα καὶ στ') φορολογίαν 0,50 κατ' ὅκταν ἐπὶ τῶν ἐξαγομένων κτηνοτροφικῶν προϊόντων.

Σκοπὸς τοῦ ταμείου εἶναι ἡ παροχὴ δωρεᾶν ἐμβολίων καὶ ὁρῶν ὡς καὶ ἡ ὁργάνωσις κτηνοτροφικῶν ἐκθέσεων.

II. Ε. Γ.

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΕΠΙ ΕΝΟΣ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΥ

Εἰς τὸν Ἀθηναϊκὸν Τύπον δὲν ἐγράφησαν ἢ ἐλάχιστα σχετικῶς πρὸς τὴν ἀρνήσιν τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας τῆς Ἑλλάδος ὅπως ἀποδεχθῇ τιμὰς τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν νεκρὸν τῆς αἰοδήμου Βασιλίσσης «Ὀλγας».

Ἡ «Ἀτλαντίς» Νέας Ὑόρκης περιγράφει ὡς ἑξῆς τὰ τοῦ ἐπεισοδίου:

«Τὴν Κυριακὴν, ἐπομένην τοῦ θανάτου τῆς βασιλομήτορος «Ὀλγας, ὁ κ. Μαυρουδῆς, ἐπὶ τῇ βάσει ἀποσταλείσων εἰς αὐτὸν ὁδηγίων ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, μετέβη εἰς τὴν βίλλαν «Ἀναστασίαν» καὶ ἐζήτησεν ἀρράσιν ἀπὸ τὸν πρίγκηπα Χριστόφορον. Ὁ πρίγκηψ τὸν ἐδέχθη ἀμέσως, ὁ δὲ κ. Μαυρουδῆς ἐν πρώτοις διεβίβασε τὰ συλλυπητήρια τῆς Κυβερνήσεώς του, δεύτερον ἐζήτησε νὰ καταθέσῃ στέφανον ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεώς του. Καὶ τρίτον προσέφερε νὰ γείνῃ ἡ κηδεία δαπάναις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ πρίγκηψ Χριστόφορος ἀπήντησεν εἰς

τὸν κ. Μαυρουδῆν, δι' ἐπιφυλάξεσιν νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ ἅμα τῇ ἀφίξει εἰς Ρώμην τοῦ Βασιλέως Γεωργίου. Τὴν ἐπομένην προσήλθεν ἐκ νέου ὁ κ. Μαυρουδῆς καὶ ὁ πρίγκηψ Γεώργιος, ὡς προσδύτης τῆς Οἰκογενείας, ἐπέδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν κάτωθι ἐγγράφον ἀπάντησιν:

«Ἡ Βασιλικὴ Οἰκογένεια ἀποδέχεται τὴν κατὰ τὸν ὅρον, ὅπως ἐπὶ τῆς ταινίας ἀναγραφῇ ὅτι οὗτος προέρχεται ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὃν ἡ ἀειμνήστος Βασίλισσα «Ὀλγα» ἐπὶ 50 ἐτη ἠγάπησε καὶ ὑπὲρ οὐ πάσας αὐτῆς τὰς δυνάμεις κατηνάλωσεν.

«Ὑποκλινόμενη δὲ μόνον πρὸ τοῦ θανάτου, ἡ Βασιλικὴ Οἰκογένεια συγκατανεύει ὅπως ἡ κατὰ τῆς γείνης ὑπὸ καταστάσεως ἥτις, χωρὶς νὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὴν ἐλευθέραν θέλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐστέρησε καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ἰθαγενείας ἅπασαν τὴν Βασιλικὴν Οἰκογένειαν

της Ελλάδος».

Κατόπιν της απαντήσεως ταύτης ο κ. Μαυρουδής απεύρθη και ανεκοίνωσεν ε-

πισήμως δι' η' ανωτέρω απάντησις δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀναιθεσίαν αὐτῷ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεώς του ἐντολήν.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΝ ΚΡΙΣΙΝ

“ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ,,

Συνεχίζοντες τὴν δημοσίευσιν χάριν τῆς... ιστορίας τῶν δηλώσεων τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν ἐπὶ ταῖς ἀνεκοινώσεις τοῦ κ. Παγκάλου ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ προεδρικοῦ ζητήματος, παραθέτωμεν ὧδε τὰς δηλώσεις τῶν κ.κ. Γ. Καφαντάρη, Ἀνδρ. Μιχαλακοπούλου καὶ Α. Παπαναστασίου.

Ο. Κ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ

«Τὸ κόμμα τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων οὔτε ἀξιώσεις ποτὲ προέβαλεν, οὔτε παραχωρήσεις ἐζητήσεν, οὔτε εἰς τὰς ἐπιμόρους τῆς καταστάσεως διαδοχικῶς σχεδιαζομένας καὶ μετασυστάσεις λύσεις ἀνεμίχθη, ἀλλ' ἐνέμεινε πάντοτε ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ὅτι οἱ καταχρασθέντες τῆς ἐνόπλου δυνάμεως πρὸς καταπάτησιν τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν, αἵτινες εἶνε κτῆμα τοῦ λαοῦ ἀναφαίρετον, ὑποχρέωσιν ἔχουν νὰ τὰς ἀποκαταστήσουν ἀνεπιφυλάκτους εἰς ἀκέραιον.

Αἱ ἐπὶ ἄλλης βάσεως διαπραγματεύσεις ἀπεκρούσθησαν παρ' ἡμῶν ὡς ἐπισηφαίς, ἂν ὅχι ἀνύποπτοι ἀπὸ μιᾶς τοῦλάχιστον πλευρᾶς, ἐξακολουθοῦμεν δὲ νὰ διατηρώμεν τὴν ἀντίληψιν ταύτην ἐκ τῶν πραγμάτων δικαιοθεῖσαν καὶ ἐκ τοῦ πολιτεύματος ἐπιβαλλομένην.

Ἀνδροθυμένης τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας, ἡ ἐπιζητούμενη ἐξακρίβωσις τοῦ δημοσίου φρονήματος θὰ ἐπέλθῃ ἀκόμη καὶ ὑπὸ ἴσους διὰ πάντας ἀνεξαιρέτως ὅρους, κατὰ τρόπον ἀποκλείοντα ἐνδεχομένας ἐνέδρας καὶ ἐκπλήξεις. Οὐδεὶς ἐξέφρων ἄνθρωπος δύναται ν' ἀξιώσῃ παρ' ἡμῶν ὅπως ἄρωμεν τὰς ἐπιφυλάξεις μας ὡς πρὸς τὴν εἰλικρινείαν τῶν προθέσεων τῆς «καταστάσεως», ἐφ' ὅσον ἀλλεπάλληλα γεγονότα ἀπέδειξαν μετὰ πόσης εὐκολίας παραμορφοῦνται ἢ ἀνατρέπονται αἱ ἀφειδῶς παρεχόμεναι ὑποσχέσεις.

Δὲν θεωροῦμεν μάλιστα ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην ἀνευ σημασίας τὸν ὑποδεικνύμενον πειραματισμὸν προεδρικῆς ἐκλογῆς, καθ' ὅσον εἰς τὴν πρότασιν ταύτην, στερουμένην κατὰ τ' ἄλλα οἰκονομικὰ στοιχεῖα, ἀπεικονίζονται αἱ λανθάνουσαι διαθέσεις τῶν ἐν τῇ Ἐξουσίᾳ, τοὺς ὁποίους δὲν ἔπαυσαν νὰ θέλγουν αἱ μέθοδοι τοῦ Ἀπριλίου.

Ἀμφιβάλλομεν βέβαια, ἂν αἱ σημεριναὶ συνθήκαι ἐπιτρέπουν τοιοῦτους ὑποτροπισμούς, δὲν δικαιούμεθα οὐχ ἥττον νὰ κλείσωμεν τοὺς ὀφ-

θαλμούς πρὸ τῶν ὑπόπτων σημείων. Θὰ πράξῃ ἄριστα ὁ κ. Παγκάλος ν' ἀπευθυνθῇ εἰς τὸν κ. Ἐλευθέριον Βενιζέλον καὶ νὰ ζητήσῃ νοθεσίας καὶ ἂν ἀκόμη ἀποβλέπῃ μόνον εἰς ἐκμετάλλευσιν τῶν παραινέσεων δι' ἴδια τέλη καὶ ὅχι πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον. Θὰ εἶνε τοῦτο πρόσθετος ἐνδείξις, ὅτι καὶ ὁ ἴδιος ἀναγνωρίζει τὴν ἀνάγκην διεξόδου ἀπὸ τοῦ ἀπροχώρητον εἰς τὸ ὅποιον ἐφθάσαμεν».

Ο. κ. Καφαντάρης εἰς νεωτέρας δηλώσεις του πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Γύπου ἐτόνισε τὰ ἑξῆς:

«Κατηγορηματικώτερον σὰς δηλῶ ὅτι, οὐδεμία ἐμπιστοσύνη ἐκ μέρους τοῦ πολιτικοῦ κόσμου δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐναντι τῶν ὑποσχέσεων διὰ τὴν ἐλευθέρωσιν καὶ ἀνεπηρέαστον διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν, ἐφ' ὅσον εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον ἐνεδρεύει ὁ κ. Παγκάλος».

Ο. Κ. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ ἡγέτης τοῦ Συντηρητικοῦ Δημοκρατικοῦ κόμματος κ. Μιχαλακόπουλος ἐδήλωσεν:

— Ἐχῶ ἤδη οὐχὶ ἅπαξ οὐδὲ δις τονίσῃ, ὅτι πᾶσα ἐπαγγελία τοῦ κ. Παγκάλου ἐνέχει ἐν ἑαυτῇ τὸ σπέρμα τῆς ἐκ τῶν προτέρων δικαιολογημένης δυσπιστίας τοῦ πολιτικοῦ κόσμου πρὸς αὐτόν.

«Τῷ ὄντι ὁ κ. Παγκάλος δὲν ἐδίστασε κατὰ τὸ πρὸ ὀκταμήνου περίπου γενόμενον συμβούλιον τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν νὰ δώσῃ ὠρισμένας καὶ κατηγορηματικὰς ὑποσχέσεις, τὰς ὁποίας συνώδευσεν μάλιστα καὶ μετὰ λόγον τιμῆς, τὰς ὁποίας ὅμως ἠθέτησε μετ' ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸν πανηγυρικώτερον τρόπον. Ἰσως αὐτὴν τὴν φορὰν δὲν ἔχει πρόθεσιν ἀποπλανήσεως τῆς κοινῆς γνώμης. Ἀλλὰ ἔπαθεν ὅτι ὁ ποιμενίσκος τοῦ μύθου, ὁ ὁποῖος ἐπανειλημμένως ἀπεπλάνησε τοὺς συγχωριανοὺς τοῦ ζητῶν διεξόδον κατὰ τοῦ δῆθεν ἐπιδραμόντος λύκου.

» Ἀς κάμῃ πραγματικῶς καὶ εἰλικρινῶς κυβερνήσιν ὑπηρεσιακὴν ἀπὸ πρόσωπα μηδαμῶς συνδεόμενα μετ' αὐτοῦ ἢ μετὰ τῶν πολιτικῶν μερίδων τῆς Χώρας ἥτις νὰ διενεργήσῃ ἐκλογὰς πρὸς Ἀναθεωρητικὴν Βουλὴν. Αὕτῃ θὰ κρίνῃ περὶ τῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος, μεταξὺ τῶν ὁποίων μία θὰ εἶνε ἡ ἀφορῶσα τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τὸν χρό-

νον τῆς θητείας του, καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς του. Θέλει νὰ ἐρωτήσῃ ἀπ' εὐθείας, ἀλλ' ἐντίμως καὶ εἰλικρινῶς τὸν ἐλληνικὸν λαόν ἂν τὸν θέλῃ ὡς πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας;

«Εἰμαι πρόθυμος νὰ τὸ δεχθῶ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ τὸ δεχθῶν καὶ οἱ ἄλλοι πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ μεθ' ὧν ἀπὸ μηνῶν ἤδη διατελοῦμεν ἐν συνεννόησει. Ἀλλὰ ὅχι βέβαια νὰ ἐπαναληφθῶσιν αἱ διαδικασίαι καὶ αἱ μέθοδοι τῆς τελευταίας προεδρικῆς ἐκλογῆς.

» Ἰσως ὁ κ. Παγκάλος ἐπαναλαμβάνων συχνὰ ὅτι ἔχει μαζὺ τοῦ ὀλόκληρον τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, κατῳρώσῃ νὰ ὑποβάλῃ εἰς αὐτόν τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ ἐκλογὴ τοῦ ὑπῆρξεν εἰλικρινῆς καὶ ἀνόθευτος. Ἐνδέχεται νὰ ἔπαθεν ὅτι ὁ Μασσαλιώτης τοῦ μύθου μετὰ τὴν ἀποφράσαν τὸν λιμένα τῆς γενετήρας του σαρκέλλαν. Ἀλλ' αἱ αὐταπάται βλαβεραὶ πάντοτε διὰ τὰ ἄτομα καὶ διὰ τὰς ἰδιωτικὰς ὑποθέσεις, εἶνε αὐτόχρημα καταστρεπτικαὶ ὅταν κατέχουσιν τοὺς καθ' ὁμοῦ τρόπον ἀναλαμβάνοντας τὴν διαχείρισιν τῶν ἐθνικῶν ὑποθέσεων. Ἡ πρόσφατος ἱστορία βοῖθει εἰς τοιαῦτα παραδείγματα. Θὰ πύχῃ μὴν, καίτοι δὲν τὸ ἐλπίζω, τὴν ἀρχὴν τῆς ὀδυνηρᾶς αὐταπάτης νὰ διασχίσῃ μία ἀκτὶς πατριωτισμοῦ διὰ νὰ ἀποτρέψῃ οἰκονομικὰ καὶ διεθνεῖς ταπεινώσεις, ὧν τὰ σύννεφα ἀπειλητικὰ ἐμφανίζονται εἰς τὸν ὁρίζοντα, καὶ μόνον εἰς ἀφελεῖς μακαριότητας δὲν εἶνε ὁρατά».

Ο. Κ. Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Ὁ ἡγέτης τῆς «Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως» κ. Παπαναστασίου ἐδήλωσε τὰ ἑξῆς:

«Τὰ κόμματα ἐπιθυμοῦντα νὰ συμβάλουν εἰς τὴν ἐξομάλυνσιν τῆς καταστάσεως δι' εἰρηνικῶν μέσων καὶ ταχύτερον, διετύπωσαν τὴν ἀξίωσιν ὅπως ἐνεργηθῶσι τάχιιστα ἐκλογαὶ ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς ἀπὸ ὑπηρεσιακῆν κυβερνήσιν, ἀπὸ κυβερνήσιν δηλαδή, ἀποτελουμένην ἀπὸ πρόσωπα καὶ ἐντελῶς ἄσχετα πρὸς τὴν σημερινὴν κατάσταση, ἀλλὰ καὶ ἔχοντα καὶ τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὸ κύρος ν' ἀσφαλίσουν τὴν ἐνεργεσίαν ἐλευθέρων ἐκλογῶν.

» Ἡ «Δημοκρατικὴ Ἐνωσις» προσέθη ἀκόμη περαιτέρω, ἐπαναλαβούσα τὰς παλαιὰς αὐτῆς ἀξιώσεις, τὰς ὁποίας εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, συμμερίζονται τὰ περισσότερα κόμματα, ἐν σχέσει μετὰ τὸν τρόπον τῆς διενεργείας τῶν ἐκλογῶν καὶ τὸ συνταγματικὸν καθεστὼς μέχρι τῆς περὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ συνταγματικοῦ ἔργου ἀπὸ τὴν μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ ἀναθεωρητικὴν Βουλὴν. Καὶ ἐπράξε τοῦτο ἡ «Δημ. Ἐνωσις», διότι ἔχει τὴν γνώμην, ὅτι πρέπει ἀπὸ τῶρα νὰ ληφθῶν ὅλα τὰ μέτρα ὅπως μὴ ἐκτραχυθῇ καὶ πάλιν εἰς ἀδιאלάκτους ἀντιθέσεις ὁ κοινοὺς ἀνταγωνισμὸς καὶ ἀποβῇ οὗτος ὅσον τὸ δυνατόν γόνιμος καὶ

καρποφόρος καὶ ἀναπλασθῇ ὁ δημόσιος βίος μας, ὅπως συμβάλουν ὅλοι ὅσοι δύνανται εἰς τὸ νὰ ἐξέλθῃ ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ τὴν δεσινὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει περιέλθῃ. Αὐτὰ ἀποτελοῦν τὸ ἐλάχιστον ὅρον τῶν ἀξιώσεων μας, ἀλλὰ ὁ κ. Παγκάλος ἀντιλαμβάνομενος διὰ πρώτην φορὰν τὴν στυγεράν πραγματικότητά καὶ τὸ μέγεθος τῶν εὐθυνῶν πρὸς τὸν βαρύνουν καὶ δι' ὅ,τι ἔως τώρα διαπράχθη καὶ δι' ὅ,τι εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ συμβῇ, ἔκαμε προτάσεις, αἱ ὁποῖαι θίγουν τὰς βαρυτέρας αἰτίας τῆς ἀνωμαλίας. Ἐλπίζω, ὅτι αὐτὴν τὴν φορὰν αἱ διαθέσεις του εἶνε εἰλικρινεῖς καὶ αἱ προτάσεις του σοβαραῖ, καὶ ὅτι δὲν πρόκειται δι' ἀναξίων παλιμβουλῶν καὶ περιστροφῶν ν' ἀναιρεθῶν αὐταί, ὅπως δυστυχῶς, κατὰ χρόνον ἐγένεν ἔως τώρα.

Δὲν ἀποψιθυρίζουν ἁπλῶς τὰ κόμματα ἀντιρρήσεις διὰ τὸ κύρος τῆς προεδρικῆς ἐκλογῆς, ἀλλ' ἀρνοῦνται ἀπολύτως κάθε κύρος καὶ κάθε σοβαρότητα εἰς τὴν ἐκλογὴν αὐτὴν.

Καὶ τοῦτο ὅχι μόνον διότι ἀπέκλεισεν ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν αὐτὴν τοὺς πλέον ἐπικινδύνους δι' αὐτὸν καὶ δημοφιλεῖς ὑποψηφίους, ὅχι μόνον διότι εἶχε καταργήσει κάθε ἐλευθεροτυπίαν, ἥνευ τῆς ὁποίας οὔτε δημοσία γνώμη καθαρὰ καὶ ἐρῶς δύναται νὰ σχηματισθῇ, οὔτε καμμία ἐκλογὴ δύναται νὰ ἔχῃ κύρος, ὅχι μόνον ἀκόμη διότι τρεῖς ἀρχηγοὺς κομμάτων ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τὰς Ἀθῆνας καὶ ἡμποδίσεν οἰανδήποτε ἀνάμειξιν αὐτῶν εἰς τὰς ἐκλογὰς, ὅχι μόνον τέλος διότι διὰ πλῆθος ἀξιοματικῶν καὶ ἄλλων κρατικῶν ὀργάνων ἐξαποσταλέντων πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἤσκησε ψυχολογικὴν ἐπὶ τῶν ἐκλογῶν βίαν, διὰ νὰ μὴ ἀναφέρω τίποτε περὶ τῶν ποικίλων κυβερνητικῶν ὑποσχέσεων διὰ τῶν ὁποίων ἀπεπλάνηθησαν οἱ ἐκλογεῖς, ἀλλὰ καὶ διότι μετὰ τὸν κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν γενόμενον ἀποκλεισμὸν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν κομμάτων — ὅπερ μαζὺ μετὰ τὴν κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν αἰφνιδιαστικῶς ἀποφασθῆσαν τμηματικὴν ἐνεργεσίαν τῶν ἐκλογῶν προῦκάλεσε τὴν ἀπόχρῃν τῶν κομμάτων — μετὰ τὴν τρομοκράτησιν τῶν δικαστικῶν ἀντιπροσώπων μετὰ τὴν ἀπειλὴν τῆς συλλήψεως αὐτῶν ἐκ μέρους τῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν, διαπράχθη ἡ πλέον αὐτοστολὸς νοθεία κατὰ τὰς ἐκλογὰς, ἐπειδὴ ὅχι μόνον ἀνευ οὐδενὸς ἐλέγχου ἐστρατολογοῦντο ἀπὸ τοὺς δρόμους καὶ ἐλαμβάνον μέρος εἰς τὴν ψηφοφορίαν ἄτομα καὶ οἱ στρατιῶται ἤρχοντο καὶ ἐψήφισαν ἐπανειλημμένως εἰς τὰ διάφορα τμήματα, καὶ τέλος καὶ τῆς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐνεργηθείσης ἐκλογῆς, τὰ ἀποτελέσματα ἀσυστόλως ἡλλοιοῦθησαν.

Εἶνε λοιπὸν φανερόν ὅτι, κανὲν κόμμα σεβόμενον ἑαυτὸ καὶ ἐνδιαφερόμενον διὰ τὴν Δημο-

κρατίαν καὶ τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου δὲν εἶνε δυνατόν ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ἐκλογικὴν σκηνοθεσίαν. Ὁ κ. Πάγκαλος λέγει τώρα ὅτι εἶνε πρόθυμος νὰ ἐπανάλαβῃ τὴν προεδρικὴν ἐκλογὴν. Ἐγὼ δὲν ἔχω εἰς τοῦτο καμμίαν ἀντίρρησην. Ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ἐννοεῖται ὅτι αἱροῦνται ὅλα τὰ περιοριστικὰ μέτρα ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὑποψηφίους, ὅτι ἀποκαθίσταται πλήρης ἐλευθεροπία καὶ ὅτι ἀντίκειται ἡ Κυβέρνησις — ὅχι μόνον τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν, ἀλλ' ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ ὑπουργεῖα — εἰς πρόσωπα, ὅπως ἐτόνισα, ἀμερόληπτα καὶ ἐν σχέσει μετὰ τὴν κατάστασιν καὶ ἐν σχέσει μετὰ τὰ κόμματα.

Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ κ. Πάγκαλος θέλει, ὡς ἐλπίζω, ν' ἀκούσῃ τὴν ἀλήθειαν ἀπερίφραστον, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τοῦ τὴν εἰπῶ. Διὰ νὰ πιστεῦσῃ ὁ κόσμος ὅτι εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ἡμετέραν, δηλαδὴ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας καὶ τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ Πολιτεύματος, δὲν ἀρκεῖ ἡ ἐπαγγελία περὶ ἐπαναλήψεως τῆς προεδρικῆς ἐκλογῆς οὔτε καὶ σχηματισμὸς ὑπηρεσιακῆς κυβερνήσεως. Ἡ δημοσιότητα δυστυχῶς εἶνε μεγάλη. Ὑπενθυμίζω τὰς ὑποσχέσεις τὰς δοθείσας εἰς τὴν ἐθνικὴν συνέλευσιν καὶ μὴ πραγματοποιηθείσας. Τὴν ὑποσχέσιν περὶ ἐνεργείας ἐκλογῶν κατὰ τὰς 7 Μαρτίου, ἡ ὁποία ἀντρεθῇ, τὴν ὑπόσχασιν περὶ ἐνεργείας γενοσυστατικῶν ἐκλογῶν, ἡ ὁποία δὲν ἐτηρήθη. Τὰς ὑποσχέσεις, τὰς δοθείσας κατὰ τὴν προεδρικὴν ἐκλογὴν καὶ παραβιασθείσας καὶ τόσας ἄλλας. Πηγὴ ὅλης τῆς δυσπιστίας καὶ ὅλης τῆς ἀνησυχίας εἶνε ἡ κατοχὴ τῆς Ἀρχῆς ἀπὸ τὸν κ. Πάγκαλον, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον ἔδειξεν ὅτι ἐννοεῖ νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῆς, καὶ ὡς ἐκ τῶν ὁλεθρίων αποτελεσμάτων τῆς πολιτικῆς τῆς δικτατορίας, ἅτινα μετὰ τὴν ἔτος συνοψίζονται εἰς ἀποσύνθε-

σιν κρατικὴν, εἰς ἐξάπλωσιν τῆς διαφθορᾶς, εἰς ἐπιβάρυνσιν τοῦ λαοῦ καὶ διὰ τῆς ἐπιβολῆς φόρων καὶ τῆς ἐκπτώσεως τοῦ ἐγγωρίου νομίματος, εἰς τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν, εἰς χειρίστην διαχείρισιν τῶν ἐθνικῶν ὑποθέσεων, ἐν γένει εἰς χειροτέρευσιν τῆς διεθνούς θέσεως τῆς Ἑλλάδος, τέλος εἰς χαλάσιν τῆς πολιτικῆς εὐαισθησίας τοῦ λαοῦ.

Δι' ὅλα αὐτὰ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ εἰπῶ ὅτι, ἐὰν ὁ κ. Πάγκαλος αἰσθάνεται τὴν σοβαρότητα τῶν περιστάσεων καὶ θέλῃ πράγματι νὰ προσφέρῃ μίαν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν πατρίδα, πρέπει νὰ καταλίπῃ τὴν Ἀρχήν, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν τὸν ἀνεδίδασεν ἡ θέλησις τοῦ λαοῦ, νὰ καλέσῃ τὸν ἐκδιαισθέντα εἰς παραίτησιν κ. Κουντουριώτην νὰ ἀνακαταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ προσωρινοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ ὅπως σχηματίσῃ ὑπηρεσιακὴν κυβερνήσιν πρὸς ταχύτητα ἐνεργείαν ἐκλογῶν Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς.

Εἰς τὰς ἐκλογὰς αὐτὰς θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ μέρος καὶ ὁ κ. Πάγκαλος μετὰ τὸ κόμμα του ὑπὸ ἰσοῦς ὅρους μετὰ τὰ ἄλλα κόμματα. Καὶ ἂν ὁ λαὸς ἔχῃ δι' αὐτὸν καὶ τὸ ἔργον του καὶ διὰ τὰ ἄλλα κόμματα τὰς γνώμας ποὺ ἱσχυρίζεται ὁ κ. Πάγκαλος, θὰ δικαιωθῇ ἀπὸ τὰς ἐκλογὰς αὐτὰς καὶ θὰ δύναται καὶ Κυβερνήσιν νὰ σχηματίσῃ, ἐὰν θέλῃ, καὶ Πρόεδρος νόμιμος τῆς Δημοκρατίας νὰ γίνῃ καὶ ὅτι, διήποτε ἄλλο. Ἐὰν ὅμως ὁ κ. Πάγκαλος δὲν θέλῃ ν' ἀντιμετωπίσῃ ἐπὶ ἰσοῦς ὅροις μετὰ τὰς ἐκλογὰς, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι δεχόμεθα ὡς ὀλιγωτερον ριζικὴν λύσιν καὶ μονομερῆ Προεδρικὴν ἐκλογὴν καὶ ἐκλογὰς Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς ἐνεργουμένης ἀπὸ ὑπηρεσιακὴν κυβερνήσιν, ὑφ' οὗς ὅρους ἔχομεν τοσάκις ἐκθέσῃ.

ΤΟ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

ΑΥΞΗΣΑΤΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΙΝ ἢ ΠΕΡΙΟΡΙΣΑΤΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΝ

Περὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος ἐγράφησαν πολλά. Θὰ φανῇ ἴσως μία ἐκ νέου ἔρευνα τοῦ τοῦ ὡς ἐντελὸς περιπεύουσα. Ἐν τούτοις ὅμως ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ τονώσωμεν, ὅτι ἡ κατ' αὐτὰς παρατηρουμένη καὶ συνεχῶς ὀγκουμένη σταφιδικὴ κρίσις εἶναι ἡ μόνη ἀπόδειξις, ὅτι ἡ μέχρι σήμερον ὑπὸ τῶν ἀνομιῶν χαρακτηρίσασα ὁδὸς δὲν εἶναι ἡ ὀρθή, δὲν εἶναι ἐκείνη ἣτις θὰ μᾶς ἀγάγῃ εἰς μίαν οὐχὶ προσωρινὴν καὶ ἐπιπολαίαν, ἀλλ' ὀριστικὴν λύσιν τοῦ σταφιδικοῦ προβλήματος. Ἀτυχῶς διεμορφώθη εἰς πρόβλημα καὶ καθ' ὃ οἱ πολλοὶ παραδέχονται ἐκ τῶν δυσλυτοτέρων ζή-

τημα, τὸ ὁποῖον θὰ εἴχε ρυθμισθῇ ἀλλαχοῦ τελεωτικῶς ἐντὸς τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἐμφανίσεως αὐτοῦ.

Ἡ σταφιδικὴ κρίσις ἣτις μιστίζει σήμερον τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν παραγωγὴν δὲν εἶνε νέα. Χρονολογεῖται ἀπὸ πολλῶν δεκαετηρίδων. Ἀπὸ τοῦ 1890 καὶ ἐντεῦθεν ἤρχισε νὰ ἐμφανίζηται ἡ ἔκτοτε ἀδιαλείπτως μεγαλυνομένη δυσαναλογία μεταξὺ παραγωγῆς σταφιδακάρπου καὶ καταναλώσεως τούτου ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, ἣτις εἶναι ἡ μόνη αἰτία τῆς παρατηρουμένης κρίσεως καὶ ὅμως οὐδεμία σοβαρὰ ἐνέργεια ἐγένετο ἔκτοτε πρὸς ἐξάλειψιν τοῦ αἰτίου τούτου, ὅπερ

θὰ ὁδηγήσῃ ἴσως αἶριον εἰς τὸν ὁλεθρον μίαν τῶν παραγωγικωτέρων τάξεων τῆς Ἑλλάδος, ἣτις θὰ συμπαράσῃ μεθ' ἑαυτῆς καὶ τὴν ὅλην μας ἐθνικὴν οἰκονομίαν. Οὐδεμίαν ἐνέργειαν σοβαρὰν εἶδομεν καταβληθεῖσαν, διότι δὲν δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς τοιαῦτα τὰ σπασμωδικὰ ἐκείνα μέτρα, ἅτινα ἐλήφθησαν πρὸς προσωρινὴν διευθέτησιν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος. Οἱ μέχρι σήμερον τὸ σταφιδικὸν ζήτημα διαχειρισθέντες ἀντὶ νὰ ἐφαρμόσωσι τὰ ἐκ τῶν ἐκάστοτε περιστάσεων ἐνδεικνυόμενα μέτρα, προσεπάθησαν ἐκάστοτε νὰ πνίξωσι τὴν φωνὴν τοῦ σταφιδικοῦ κόσμου, δίδοντες εἰς τοὺτον ψυχία ὡς τὸ τῆς ἐξαγορᾶς τοῦ πλεονάσματος καὶ ἐνίοτε εἰς τιμὰς τοιαύτας, ὥστε ὁ σταφιδικὸς κόσμος μετὰ μεγίστης ἀπρεθυμίας νὰ δέχεται τὴν εἶδησιν ταύτην ὡς καὶ ἐσχάτως διεπιστώθη, δημιουργοῦντες ἀφ' ἑτέρου τὴν παρακράτησιν καὶ τὴν βαρυντὴν φορολογίαν τοῦ σταφιδικοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου, ἣτις εἶνε ἐκ τῶν συμπαρομαρτούτων αἰτίων τῆς μὴ εὐχερῆς διαδόσεως τῆς σταφίδος μας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Ἐνταῦθα ἔχει τις πλήρη τὴν εἰκόνα τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς νοοτροπίας. Εὐρεθέντες ἄλλοτε εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐφαρμόσωμεν τὰ ἡμίμετρα ταῦτα, ἀντὶ νὰ σπεύσωμεν συγχρόνως νὰ ἐξαλείψωμεν τὸ κυρίως αἷτιον τῆς σταφιδικῆς κρίσεως, ἐφησυχάσαμεν ἐπαναπαυθέντες εἰς τὴν μαγικὴν ἐνέργειαν τῶν μέτρων τούτων. Εἶνε ὅμως δυνατόν νὰ πιστεῦσῃ τις, ὅτι οἱ μέχρι σήμερον τῆς σταφίδος διαχειρισθέντες ἐσκέφθησαν σοβαρῶς, ὅτι διὰ τῶν μέτρων τούτων ἦθελον ἐπιτευχθῇ ἡ λύσις τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος; Φρονούμεν ἀδιστακτικῶς ὅχι διότι οὐδὲν τούτου θὰ ἦτο μωρότερον. Φαντασθῇτε τὸν παραγωγὸν ἐργαζόμενον μεθ' ὅλων αὐτοῦ τῶν δυνάμεων, μοχθοῦντα ἐπὶ ὀλόκληρον ἔτος διὰ τὴν παιοτικῶς καὶ ποσοτικῶς ἀνωτέραν ἀπόδοσιν τῆς καλλιέργειας αὐτοῦ, εὐρισκόμενον εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους εἰς τὴν σκληρὰν ἀνάγκην νὰ ἀπονεκρῶσῃ τὸ ἐν τρίτον τοῦ προϊόντος τοῦ ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ παρακρατήματος, διὰ νὰ διατηρήσῃ τὰς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ τιμὰς εἰς τὰ αὐτὰ ὕψη. Καὶ μετὰ τοῦτο τὸν αὐτόνομον Σταφιδικὸν Ὄργανισμόν ἐξαγοράζοντα ἐτησίως πᾶν πλεόνασμα, ἔστω καὶ εἰς αὐτὰς τὰς τιμὰς τοῦ ἐμπορίου, διὰ νὰ τὸ μεταπωλήσῃ θραδύτερον ἀντὶ τιμῶν κατὰ πολὺ κατωτέρων. Καὶ ἐρωτῶμεν τοὺς τῶν τοιούτων νομοθέτας, μετὰ ποῖα χρήματα καὶ ἐπὶ πόσα ἔτη θὰ εἶναι εἰς θέσιν ὁ Ὄργανισμός νὰ ἀγοράζῃ τὸ πλεόνασμα τοῦτο; Ἐπὶ πόσα ἔτη ὁ αὐτοῦ παραγωγὸς θὰ βλέπῃ τὸ περισσώτερον μέρος τῆς παραγωγῆς του σχεδὸν ἀπονεκρούμενον; Δὲν θὰ ἦτο τιμιώτερον καὶ λογικώτερον ἐὰν οἱ ἀνωτέρω κύριοι νομοθέται ἔλεγον εἰς τοὺς παραγωγούς: περιορίσατε τὴν παραγωγὴν σας, δι-

ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐξωτερικὴ κατανάλωσις δι' ὀλόκληρον τὴν παραγωγὴν, διότι εἴμεθα ἀνίκανοι νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν κατανάλωσιν ταύτην; Δὲν θὰ ἦτο προτιμώτερον ἀντὶ τῶν μέχρι σήμερον ἰδρυθέντων ὁργανισμῶν, οἵτινες σκοπὸν ἔχουσι τὴν ρύθμισιν τῶν προχειροτήτων τούτων, νὰ ἰδρῦετο εἰς ὁργανισμὸς μετ' ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν κατὰ παραγωγὸς ρύθμισιν τοῦ περιορισμοῦ τῆς παραγωγῆς; Ἀλλ' ὅχι: ἡ ἀνικανότης τῶν μέχρι σήμερον τὰ τῆς σταφίδος διαχειρισθέντων δὲν δύναται νὰ μᾶς πείσῃ ὅπως ὑποστηρίζωμεν μέτρον τὸ ὁποῖον ἤθελον ἀγάγει εἰς μείωσιν τῆς παραγωγικότητος τῆς χώρας μετ' οὐχὶ ἀνάλογον ἴσως ἀντιστάθμισμα. Τοῦτο τότε μόνον θὰ ἐπεβάλλετο, ὅταν πάντες θὰ ἐπειθόμεθα ἀκαράδαντως, ὅτι πᾶσα αὐξήσις τῆς καταναλώσεως τῆς σταφίδος ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ θὰ ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατος. Ἀλλὰ τί μᾶς πείθει εἰς τούτο; Αἱ μέχρι τοῦδε γενόμεναι ἐνεργεῖαι διὰ τὴν εὐρύσιν τῆς καταναλώσεως; Οὐχί. Διότι τοιαῦτα ὡς ἔδει δὲν κατεβλήθησαν. Ἡ συστηματικὴ ὑποχώρησις τῶν ἐξαγομένων ποσῶν; Οὐχί, διότι ἡ ἐλάττωσις τῆς ἐξαγωγῆς ἐλληνικῆς σταφίδος δὲν προήλθεν ἐκ τοῦ ὅτι περιορίσθη ἡ κατανάλωσις τοῦ σταφιδακάρπου ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ τοῦτο δυστυχῶς οὐδαμῶς ἐλήφθη μέχρι σήμερον σοβαρῶς ὑπ' ὅψει, διότι ἀντὶ ταύτης ἐξήχθη ἐξ Ἀμερικῆς καὶ κατηναλώθη ἐν Εὐρώπῃ ποσότης Καλλιφορνικῆς σταφίδος καταπληκτικῶς ἀνωτέρα τῆς τῶν ἄλλων ἐτῶν. Ἀρκεῖ νὰ φαντασθῇ τις, ὅτι ἐντὸς ὀκτῶ μόλις ἐτῶν (ἐτῶν βαθείας βίου δι' ἡμᾶς) ἐπεντηκονταπλασιάσθη ἡ εἰσαγωγὴ Καλλιφορνικῆς σταφίδος ἐν Γερμανίᾳ. Ἐμφανὲς τὸ αἷτιον τῶν αποτελεσμάτων τούτων τῆς σταφιδικῆς μας πολιτικῆς. Ἐνῶ ἡ Καλλιφορνικὴ προσπάθεια ὠφείλετο, ἡμεῖς ἐπαναπαυόμεθα εἰς τὸ παρακρατήμα καὶ τὴν ἐξαγορὰν τοῦ πλεονάσματος καὶ δὲν ἐβλέπομεν ὅτι θὰ ἐφθάνομεν μίαν ἡμέραν εἰς τὸ ἀδιέξοδον, δηλαδὴ 800 ἑκατομύρια παραγωγὴ καὶ οὐδὲν εἰσαγωγῇ. ἴσως τὸ μηδὲν τοῦτο νὰ προκαλέσῃ μερίδαν ἄλλ' ὑπὸ τὸ μερίδιμα ὑποκρύπτεται πικρὸν δάκρυ. Αὐτὸ τοῦλάχιστον μαρτυροῦσιν οἱ ἀκόλουθοι ἀριθμοί. Κατὰ τὸ ἔτος 1870 ἐπὶ παραγωγῆς 140 ἑκατ. ἐνετ. λιτρῶν ἐξήχθησαν 117. Κατὰ τὸ 1888 ἐπὶ 338 ἐξήχθησαν 324. Κατὰ τὸ 1897 ἐπὶ 375 ἐξήχθησαν 234. Κατὰ τὸ 1908 ἐπὶ 397 ἐξήχθησαν 220. Κατὰ τὸ 1914 ἐπὶ 300 ἐξήχθησαν 248. Κατὰ τὸ 1920 ἐπὶ 275 ἐξήχθησαν 178. Κατὰ τὸ 1922 ἐπὶ 243 ἐξήχθησαν 161. Κατὰ δὲ τὸ τρέχον ἔτος ἡ ἐξαγωγὴ περιορίσθη εἰς 137 μέχρι τῆς 31ης Μαρτίου.

Δὲν μαρτυροῦσιν οἱ ἀριθμοὶ αὗτοι ὅτι τείνομεν πρὸς μίαν ὁλοσχερῇ ἐκμηδένισιν τῆς καταναλώσεως ἐλληνικῆς σταφίδος ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

κῶ; Ἐνῶ τὸν ἀντικείμενον εὐρίσκόμεθα πρὸ μιᾶς τεραστίας αὐξήσεως τῆς καταναλώσεως τῶν ξένων σταφίδων; Οὐτε τὸ παρακράτημα οὐτε ἡ ἐξαγορά τοῦ πλεονάσματος, οἱ δύο αὐτοὶ μαγικοί πόροι τῆς σταφιδικῆς πολιτικῆς, οὐ μόνον δὲν ἠδύνησαν τὴν καταναλώσιν, ἀλλ' οὐδὲ ἠδυνήθησαν μετὰ τῶν σταφιδικῶν δελτίων νὰ σταματήσωσι τὴν συνεχῆ μείωσιν τῆς ἐξαγωγῆς. Ἀλλὰ καὶ ὥφειλε νὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ τῶν ἀρμοδίων. Ἡ ἔλλειψις συστηματικῆς διαφημίσεως τῆς ἐλληνικῆς σταφίδος ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εἶναι τὸ μόνον αἴτιον τοῦ ὁποῖον μᾶς ἤγγαγεν εἰς τὴν τριανκταετῇ αὐτὴν κρίσιν. Ἀντὶ μέγιστον χρεὶσιν νὰ στραφῶμεν καὶ ἀκολουθήσωμεν αὐτὴν τὴν ὁδὸν ἡδιστοροῦμεν πλήρως. Ἀντὶ διὰ τῆς ἐντεταμένης καὶ μεθοδικῆς διαφημίσεως νὰ ἐξουδετερώσωμεν τὸν ἀνταγωνισμόν τῆς νεοσπῆς ἐμφανισθείσης ἀντιπάλου, τῆς Καλλιφορνικῆς σταφίδος, ὅπερ τότε θὰ ἦτο κατὰ πολὺ εὐχερέστερον, ὥς ἐντελῶς ἀγνώστου εἰς τὸν καταναλωτικὸν κόσμον, ἐπεριμένονεν νὰ διεισδύσῃ αὕτη εἰς ὅλας τὰς ἐξωτερικὰς ἀγοράς μας διὰ νὰ τὴν κυτυρήσωμεν διὰ τοῦ παρακράτηματος. Ἦνεν δυνατόν νὰ φαντασθῇ τις ποτὲ, ὅτι τοιοῦτον ζήτημα τόσα ζωτικὰ ἐθνικὰ συμφέροντα περιχλείον ἐχειρίσθημεν κατὰ τόσον ἐπιπόλαιον τρόπον; Καὶ ὅμως τοῦτο εἶναι ἡ πικρὰ ἀλήθεια.

Παραγωγοί, παύσατε πλέον νὰ γαλουχεῖσθε μετὰ τὴν ιδέαν, ὅτι διὰ τῶν μέχρι σήμερον λεγόμενων μέτρων θέλει ἐπιτευχθῇ μία ὁριστικὴ λύσις τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος. Στρέψατε πρὸς ἄλλους ὀρίζοντας τοὺς ὀφθαλμούς σας. Παρατηρήσατε τί οἱ ξένοι κάμνουν διὰ τὰ προϊόντα των. Μιμηθῆτε τους. Μιμηθῆτε τὸ παράδειγμα τῶν ἀντιπάλων σας διὰ νὰ τοὺς κυτυρήσετε διὰ τῶν ἰδίων των ὁπλῶν. Διαφημίσατε τὴν σταφίδα σας. Μόνον διὰ μιᾶς συστηματικῆς διαφημίσεως θὰ δυνηθῇτε αὐριοι ν' ἀντιστήτε εἰς καλλιτέρας ἡμέρας. Μόνον οὕτως θὰ κατορθώσητε νὰ ἀπαλλαγῇτε τοῦ ἄχρους τοῦ παρακράτηματος καὶ τῆς βαρυτάτης φορολογίας, τὸ ὁποῖον σᾶς πιέζει καταπληκτικῶς. Μὴ φοιτῆτε χρημάτων, διότι ταῦτα θὰ σᾶς ἀποδοθῶν αὐριοι εἰς τὸ δεκαπλοῦν καὶ ἑκατοντα-

πλοῦν. Οἱ ἀντίπαλοί σας τῆς Καλλιφορνικῆς σταφίδος ἐξώδυσαν ἑκατομμύρια ὅλα δολλάρια διὰ νὰ περιορίσωσι τὴν καταναλώσιν ἐλληνικῆς σταφίδος. Εἰσδύσατε πανταχοῦ τῶν κρατῶν ἐκείνων ἅτινα δύνανται λόγω τοῦ κλίματος αὐτῶν νὰ καταναλώσωσι ἐλληνικὴν σταφίδα. Ἐποδείξατε εἰς τὸ κοινὸν δι' ὅλων τῶν διαφημιστικῶν μέσων τὰς ἐπωφελεῖς ιδιότητες τῆς σταφίδος. Παροτρύνετε τοῦτο πρὸς καταναλώσιν ἐλληνικῆς σταφίδος. Ἐμποτίσατε εἰς τοῦτο τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἐκ τῆς καταναλώσεως τῆς σταφίδος μας θὰ ἔχῃ πολλὰ τὰ ὑγιεινὰ ὠφέλη. Φέρατε τὴν σταφίδα μας εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν Καλλιφορνικὴν καὶ πᾶσαν ἄλλαν καὶ γνωρίσατε αὐτῇ, ὅπερ σήμερον δὲν διακρίνεται μετὰ τὴν ἐλληνικὴν καὶ ἄλλαν σταφίδα, ὅτι ἡ ἐλληνικὴ εἶναι ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος ἀνωτέρα πάσης ἄλλης. Ὑποστηρίξατε τὴν Διεύθυνσιν τοῦ νεοσυστάτου Ἀυτονόμου Σταφιδικοῦ Ὁργανισμοῦ εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς περὶ τῆς διαδόσεως τῆς ἐλληνικῆς σταφίδος ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἥτις κατενόησε πλήρως τὴν σπουδαιότητα τῆς διαφημίσεως, ὥς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ γενομένης ἐσχάτως τοιαύτης, ἥτις ἐν «δὲν ἐπέφερε τὰ ἀποτελέσματα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα πάντες ἀνεμύνομεν, δέον νὰ χαιρετισθῇ ὡς ἡ ἀπαρχὴ μιᾶς νέας περιόδου διὰ τὴν ἐλληνικὴν σταφίδα». Ἐὰν θέλητε νὰ δώσητε μίαν ὁριστικὴν λύσιν εἰς τὸ σταφιδικὸν πρόβλημα ἀκολουθήσατε τὴν γνώμην μας ταύτην, διότι δὲν ἔχετε νὰ ἐκλέξητε ἢ μετὰ τὴν ταύτην καὶ τῆς ἐλαττώσεως τῆς σταφιδοπαραγωγῆς, ἥτις ἐκ τῶς τοῦ καταστρεπτικοῦ αὐτῆς διὰ τὴν ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν, ἥθελεν εἶσθαι καὶ εἰς ὑμᾶς ἐπιβλαβὴς, οἵτινες δὲν εἴσατε ἐξοικημένοι εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ παραγωγὴν προϊόντων ἄλλων πλὴν τῆς σταφίδος. Ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι εὐρίσκεσθε μόνον πρὸ τοῦ διλήμματος: ἢ αὐξήσατε τὴν καταναλώσιν τῆς σταφίδος ἢ περιορίσατε τὴν παραγωγὴν τῆς.

ΣΤΑΥΡΟΣ Γ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Διπλωματοῦχος τῆς ἀνωτάτης σχολῆς οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν τῆς MANNHEIM.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑΝ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

Ἡ Γερμανία ἔχασε τὸν πόλεμον μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς τελευταίας τῆς, κατ' Ἰούλιον τοῦ 1918, ἐπιθέσεως. Τὸ Γερμανικὸν μέτωπον ἤρχισε ν' ἀποσυντίθεται, βραδέως κατ' ἀρχάς, πολλὴ ταχέως κατόπιν, ὅταν ἐπληροφορήθησαν τὰς ἀλληλοδιαδόχους ἀποσκηρτήσεις τῆς Βουλ-

γαρίας, τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Αὐστρίας. Ἀλλὰ μόλις κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1918 ἡ αἰσιοδοξία τῶν Γερμανῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ, ἥτις μέχρι τότε συνεκρατεῖτο παρὰ τοῦ τύπου καὶ τῆς λογοκρισίας, ὑπεχώρησεν ἀποτόμως εἰς τὴν ζοφερωτέραν ἀπαισιοδοξίαν.

Ἡ ἐπανάστασις τῆς 8ης Νοεμβρίου 1918 ἥτις ἦτο συνέπεια τῆς στρατιωτικῆς ἡττῆς τῆς Γερμανίας, εἶχε τὰς ἐξῆς τέσσαρας συνεπείας: ἡ στρατιωτικὴ κατάρρευσις καὶ ἡ ἴδρυσις τῆς Δημοκρατίας ἐπηκολούθησαν ἀμέσως κατόπιν τὴν ἡτταν.

Ὁ ἐδαφικὸς διαμελισμὸς ἐπεβλήθη παρὰ τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιών.

Ἐπὶ τέλους ἡ τελευταία συνέπεια, ἡ χρεωκοπία τοῦ Κράτους, δὲν ἐπραγματοποιήθη παρὰ κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1923.

Ἡ τελευταία αὕτη συνέπεια δὲν προσβλέπετο ἀπὸ κανένα. Οἱ Σύμμαχοι εἶχον παύσει τὸν πόλεμον, πρὸ τῆς ἐκμηδενίσεως τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοῦ, πρὸ τῆς εἰσβολῆς εἰς τὴν ἐχθρικήν χώραν, καὶ προτοῦ καταστρέψωσιν ὅπως δέητε τὸ γερμανικὸν ἔδαφος, ἢ προσενηύσουσιν βλάβας εἰς τὰ ἐργοστάσιά τῆς. Ἡδύνατο ὅθεν νὰ ἐπαναλάβῃ ταχέως τὴν πρὸς τὰ πρόσω οἰκονομικὴν τῆς ἐξέλιξιν. Δι' αὐτὸν ἄλλως τε τὸν λόγον ἀπὸ τὴν ἐπομένην τῆς ἀνακωχῆς τὸ μάρκον ἐτίματο ἀκόμη 50 τοῖς 100 τῆς ὀνομαστικῆς του ἀξίας. Οἱ οὐδέτεροι καὶ αὐταὶ ἀκόμη οἱ Σύμμαχοι δὲν ἀπηξίωσαν νὰ προῶσιν εἰς ἀγοράς.

Ἀλλὰ θὰ ἦτο ἀφέλεια νὰ νομίσῃ τις ὅτι ἡ ἡττα δὲν ἐγένετο βαθέως αἰσθητὴ ἐν Γερμανίᾳ. Οἱ Γερμανοὶ διὰ νὰ ἐκφράσωσιν τὴν ἀπόγνωσιν τὴν ὁποίαν ἠσθάνθησαν τότε, λέγουσιν, ὅτι ἡ ὑπαρξὶς αὐτῆς κατ' ἐαυτὴν τῆς Γερμανίας εὐρέθη πρὸς στιγμὴν εἰς τὸ μεταίχμιον «μῆς λεπίδος μαχαίρας». Εἶνε οἱ σοσιαλισταὶ οἵτινες ἔσωσαν τὴν ἐνότητά τοῦ Ράιχ μετὰ τὸ νὰ ὑπεραμυνθῶν τῆς συγκεντρώσεως ἐναντίον τοῦ διχασμοῦ τοῦ σκοποῦμένου παρὰ τῶν ἀνατρεπτικῶν.

Ἀπὸ αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ ζωτικότης τῆς Γερμανίας δὲν ἔχει εἰλικρινέστερον μάρτυρα ἀπὸ τὸν γραφικὸν πίνακα τῶν διακυμάνσεων τοῦ μάρκου τῆς. Κατὰ τὸ 1919, τὸ μάρκον φαίνεται ἀμυνόμενον· οὕτω τὴν 30 Ἰουνίου μία λίρα στερλίνα ἀξίζει μάρκα 57.95, ἐνῶ τὴν 28 Μαΐου ἤξιζεν ἤδη 67.35, τὴν 17 Ἀπριλίου 61.70. Τὴν 31 Δεκεμβρίου ἡ λίρα στερλίνα τιμᾶται μάρκα 184.80. Τέλη Δεκεμβρίου 1920 τιμᾶται 258. Τέλη Δεκεμβρίου 1921 μάρκα 771. Τέλη Ἰουνίου 1922 μάρκα 1.655. Τὸν μῆνα Ἰανουάριον ὁ Πουανκαρέ καταλαμβάνει τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐπειδὴ φαίνεται ὡς ἀποφασισθὲν νὰ μὴ ἀφίσουν τὴν Γερμανίαν νὰ διεκφυγῇ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐπανορθώσεων, ἡ πτώσις τοῦ μάρκου βαίνει ραγδαίως. Κατὰ τὸ τέλος Αὐγούστου 1922 μία λίρα στερλίνα ἀξίζει μάρκα 7.850, τέλη Δεκεμβρίου 34.000.

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1923, ἡ Γαλλία καταλαμβάνει τὴν περιφέρειαν τοῦ Ρούρ. Τὸ γε-

μανικὸν Κράτος, δέχεται ἐφεξῆς, σκοπίμως, ὡς φαίνεται, τὴν χρεωκοπίαν. Διοργανώνει τὴν παθητικὴν ἀμυναν, καὶ τροφοδοτεῖ μετὰ χρημάτων ἐπὶ τοῦ Ρήνου ἐπαρχίας ὡς καὶ τὸ Ρούρ προβαίνει, χωρὶς νὰ ὑπολογίσῃ, εἰς ἐκδοσὶν χαρτονομίσματος. Τὸν Μάρτιον ἡ λίρα στερλίνα ἀξίζει 98.500 μάρκα· τὸν Ἀπρίλιον 138.000 τὸν Ἰούλιον 5 ἑκατομμύρια· τὸν Αὐγούστον 47 ἑκατομμύρια· τὸν Δεκέμβριον 725 ἑκατομμύρια. Τὸ φθινόπωρον τοῦ 1923, τὸ γερμανικὸν δισεκατομμύριον, τὸ ὁποῖον ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ γαλλικὸν τρισεκατομμύριον, καθίσταται τὸ τρέχον νόμισμα. Ἐν δολλάριον ἀξίζει 4.200.000.000.000, ἢτοι 4 τρισεκατομμύρια, 200 δισεκατομμύρια μάρκα. Μία λίρα στερλίνα ἀξίζει 18.400.000.000.000 μάρκα καὶ ἓνα φράγκον χαρτὶ 228 δισεκατομμύρια.

Ἡ κατάστασις τῆς Γερμανίας εἶναι τότε κρίσιμος. Τὸ Ρούρ εἶναι κατεῖλημμένον, καὶ συνεπῶς αἱ προθεσμίαι τῆς κατοχῆς, αἱ προβλεπόμεναι παρὰ τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιών, δὲν ἤρχισαν νὰ λήγουν. Ἡ Γαλλία καὶ τὸ Βέλγιον κατ' ἐξουσίαν ν' ἀπομονώσωσιν τὴν ἀριστερὰν ὁχλὸν τοῦ Ρούρ ἀπὸ τοῦ ἐπίλοιπου τῆς Γερμανίας διὰ μιᾶς τελωνειακῆς ζώνης· οἱ σιδηρόδρομοι εἶναι ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς γαλλο-βελγικῆς «Ρεζίν». Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ Γερμανία εὐρίσκειται εἰς μίαν πολὺ ἀκροσφαλεστέραν θέσιν ἀπ' ὅτι εὐρίσκατο εἰς τὸ τέλος τοῦ 1918. Ἐχασε κατ' ὁλοκληρίαν τὸ παιγνίδι· εἶναι εἰς τὸ ἔλεος τῶν Συμμάχων, καὶ, ἰδίως, τῆς Γαλλίας.

Τὸ Ὑπουργεῖον Κοῦνο, τὸ Ὑπουργεῖον τῆς παθητικῆς ἀμύνης, ὅπισθεν τοῦ ὁποῖου ὅλη ἡ Γερμανία συνεσπειρώθη, ὡς συνέβη καὶ κατὰ τὸ 1914, ὅπισθεν τοῦ Ἀυτοκράτορος, ὁμολογεῖ τὴν ἡττάν του καὶ παραιτεῖται.

Τὸ Ὑπουργεῖον Στρέζεμαν, ὅπερ τὸ ἀκολουθεῖ, προσπαθεῖ νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς, δὲν εἶναι εὐτυχέστερον.

Ἡ ἐφημερὶς «Κέλνερ Ταγκεμπλάτ» ἀποφαινέται ὅτι «ὁ Κύριος Πουανκαρέ ἤρατο μίαν πολὺ μεγάλην νίκην».

Ὁ Κύριος Στρέζεμαν ἐπιζητεῖ, ἐναγωνίως, τὴν πρώτην παρουσιασθεῖσαν εὐκαιρίαν ὅπως συνεννοηθῇ μετὰ τὸν κ. Πουανκαρέ.

Ὁ λόρδος Ντέρμπυ ἐξακριβώνει ὅτι, διὰ πρώτην φοράν, οἱ Γερμανοὶ ἀναγνωρίζουν ἑαυτοὺς ἡττημένους καὶ ὅτι διὰ πρώτην φοράν, ἡ Γερμανία φαίνεται εὐδιάθετος νὰ πληρώσῃ.

Ἀπ' ἐτέρου οἱ Γερμανοὶ, οἵτινες κολακεύουν

Εἰς τὸ ΠΡΟΣΕΧΕΣ:

ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΡΑΤΖΑ

Ἐνδιαφέρουσα ἱστορικὴ μονογραφία περὶ τῆς Ἀγίας Ὀλγας, τῆς πρώτης Χριστιανῆς Βασιλίσσης τῆς Ρωσσίας.

ται σήμεραν ὅτι ἐκέρδιζαν τὸ παιγνίδι, δὲν δυσκολεύονται ν' ἀναγνωρίσουν, εἰς τὰ ἐκλογικὰ των προγράμματα ἢ εἰς τὰς ἰδιωτικὰς των συνουμλίαις, ὅτι πράγματι, τὸν Νοέμβριον τοῦ 1923, διετέλουν καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὸ ἔλεος τῶν Γάλλων.

Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν, ἡ Γαλλία, ἥτις κατάρθωσε, διὰ τῶν προσπαθειῶν της μόνον, ν' ἀνασυγκροτήσῃ ἐν μέρει τὰ καταστραφέντα δι-αμερίσματά της, καὶ τῶν ὁποίων τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον εἶνε ἡδὴ ἰκανοποιητικόν, φαίνεται ἔχουσα τελείαν ἐνότητα βλέψεων. Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ κ. Πουανκαρέ, τὴν 24 Νοεμβρίου 1923, ἔλαβε ψήφους 492 κατὰ 14.

Ἄλλ' ὁ τόπος μας ἔχει δύο ἀδύνατα σημεία. Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Γαλλικοῦ Κράτους εἶνε κακὴ ἡ Γαλλία ἥτις ὑπέστη κολοσσicaς θυσίας εἰς ἄνδρας κατὰ τὸν πόλεμον, φαίνεται νὰ μὴ ἐννοῇ ὅτι ὅλαι αὐταὶ αἱ θυσίαι δύνανται ν' ἀποδοῦν μάταιαι, ἐάν, δὲν καταβάλῃ μεγάλας προσπάθειαις διὰ νὰ σταθεροποιήσῃ τὸ νόμισμά της, ὡς ἐπραξεν ἡ Ἀγγλία.

Ἡ Γαλλία ἔχει ἐν ἄλλοις ἀσθενὲς σημείον. Ἡ ἐπιτυχία της πολιτικῆς της εἰς τὸ Ροῦρ τῆς ἐπιτρέπει, ἐάν ἐπιδείξῃ τὴν δέουσαν ἐνεργητικότητά νὰ κανονίσῃ, μόνη αὐτὴ, τὴν κατάστασιν της Ἡπειρωτικῆς Εὐρώπης. Εἶνε φυσικόν, ἂν ἔχῃ λογικόν, ὅτι ἡ πολιτικὴ αὐτὴ ἀνησυχεῖ Ἀγγλους τινάς. «Ἀπὸ τὸ 1921, γράφει ὁ Γερμανὸς Ὁσκάρ Βίγκεν (Τζαϊορίφτ φῦρ Πόλιτεν), πολιτικοὶ τινες εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὑπελόγησαν ὅτι ἡ θέσις τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν Ἡπειρωτικὴν Εὐρώπην καθίσταται πολὺ ἰσχυρὰ πρὸς βλάβην τῶν ἀγγλικῶν συμφερόντων. Δέον νὰ περιστάλῃ. Τὸ Συνέδριον τῶν Κάννες, κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1922, ὥφειλε νὰ κερδίσῃ τὸν ἀπολεσθέντα χρόνον καὶ νὰ θέσῃ τὴν πολιτικὴν τῶν Παρισίων ὑπὸ τὸν ἀγγλικὸν ἔλεγχον. Ἀλλ' ἡ το πολὺ ἄργά. Ὁ Λόυδ Τζώρτζ παρηγγωνίσθη ἀπὸ τὸν ἰσχυρότερόν του. Ὁ Πουανκαρέ ἦτο ὁ ἄνθρωπος τῆς ἡμέρας».

Ὁ Πουανκαρέ ὅθεν ἀπέσπασε, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν Γερμανῶν, ἓνα διπλὸν θρίαμβον. Θρίαμβον ἐπὶ τῆς Γερμανίας, θρίαμβον ἐπὶ τῆς Ἀγγλίας. Διότι οἱ Ἀγγλοὶ συντηρητικοὶ εἶχον ἐπὶ τέλους ἀποδεχθῇ τὴν πολιτικὴν τοῦ Πουανκαρέ. Ἡ ἐπιτυχία αὕτη ὥφειλε ν' ἀποτύχῃ διὰ τῆς ἀνόδου εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κ. Ράμσεϋ Μάκ Ντόναλντ, μετὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 7 Δεκεμβρίου.

Πῶς συμβαίνει, ὅμως, ὅτι κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1923, ὅπερ θὰ ἡδύνατο νὰ εἶνε τὸν καρποφόρον διὰ τὴν Γαλλίαν καὶ νὰ τῆς ἐξασφαλίσῃ διὰ παντός τὴν εἰρήνην, ἡ Γαλλία δὲν ἐξεμεταλλεύθη καλλίτερον τὴν κατάστα-

σιν; (1). Πῶς συμβαίνει ὥστε ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἠννόησε τότε ὅτι ἤγγισεν ἡ στιγμή, διὰ τὴν Γαλλίαν, νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐξυγίανσιν αὐτὴν τοῦ νομίσματός της, πράγμα τὸ ὁποῖον θ' ἀναγκασθῇ νὰ πράξῃ μίαν ἡμέραν, καὶ ὅπερ θὰ τῆς στοιχίσῃ τόσον ἀκριβώτερον ὅσον περισσότερον θ' ἀναμείνῃ;

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον)

(1). Ὁ κ. Πουανκαρέ ἀφοῦ ἔλαβε γνῶσιν αὐτῶν τῶν σελίδων εἰς τὴν «Ρεβι ντε Φράνς», μᾶς παρατηρεῖ: «Εἶνε ἡ 11 Ἰανουαρίου 1923 καθ' ἣν ὁ κ. ντὲ Λααστρεϊρ, τότε ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἀπηύθυνεν εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς μίαν ἐπιστολήν, ἥτις ἦτο προσωρισμένη νὰ κοινοποιηθῇ εἰς τὸν κ. Νταριάκ, πρόεδρον τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ σχετικὴν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν μιᾶς διπλῆς προσθέτου φορολογίας ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς φορολογίας. Τὴν 20 τοῦ ἐπομένου Φεβρουαρίου ἡ συζήτησις ἤρχισεν εἰς τὴν Βουλὴν. Ὡς γνωστὸν ἡ συζήτησις αὕτη δὲν ἐπερατώθη παρὰ μετὰ ἓν ἔτος... πολὺ ἄργά.

ΠΕΝΘΗ

ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΜΠΑΤΡΙΝΟΣ

Ἡ «Νέα Ἐποχὴ» μετὰ βαρυτάτης θλίψεως ἤκουσε τὸν θάνατον ἐκλεκτοῦ αὐτῆς φίλου καὶ διακεκριμένου συναγωνιστοῦ, τοῦ ἐκ Καστορίας ἱατροῦ καὶ πολιτευτοῦ Μενελάου Μπατρίνου. Ὁ μεταστάς ὑπῆρξεν ἀκάματος ἐθνικὸς ἐργάτης. Κατὰ τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα συνεργάσθη μετὰ τῶν Ἐθνομαρτύρων Παύλου Μελά καὶ Ἰωάννου Δραγοῦμη, διακινδυνεύσας πολλὰ καὶ παρασχὼν ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Μακεδονίας οἱ Καστοριεῖς ἐκτιμῶντες τὰς ὑπηρεσίας τοῦ ἀνδρός τόσον ὡς Δημάρχου τῆς πόλεως των ὅσον καὶ ὡς ἐθνικοῦ ἐργάτου, ὑπέδειξαν αὐτόν ὡς ἀντιπρόσωπόν των. Ὁ Μενελάος Μπατρίνος διετέλεσε πληρεξούσιος τοῦ Νομοῦ Φλωρίνης εἰς τὴν Γ' Ἐθνικὴν Συνέλευσιν τῶν Ἑλλήνων Θαυμαστῆς ἐκ τῶν θερμότερων τοῦ ἀειμνήστου Δημητρίου Γούναρη, ἡσθάνθη βαθεῖαν ὁδὸν ἐπὶ τῷ σκληρῷ ἐκείνου θανάτῳ, τοῦ ἀρχηγοῦ του, εἰς ἐπιστολὴν δὲ πρὸς ἡμᾶς διαφαναίνεται ἡ ἰδανικὴ πολιτικὴ ψυχὴ τοῦ ἐκλιπόντος Μακεδόνος ἐπιστήμονος καὶ πολιτευτοῦ. Εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ μεταστάντος ἡ «Ν. Ἐποχὴ» ἀπευθύνει θερμὰ συλλυπητήρια.

Ἡ συνέχεια τῆς μελέτης τοῦ ἐκλεκτοῦ συνεργάτου μας κ. Συνλ. Μαυρομαμάτη «Αἱ Ἀνώγειοι Ἐταιρεῖαι» εἰς τὸ προσεχές τεύχος.

τομος ἀνατροπὴ θὰ ἐπέφερεν ἀντίθετον τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ ἀποτέλεσμα. Σειρὰ μέτρων ἀπέβλεπε πρὸς τὴν μεταβολὴν ταύτην, τὰ ὁποῖα ἂν δὲν ἐφηρμοσθῇσαν ἐξ ὁλοκλήρου τότε, ἐκρησόμευσαν ὅμως εἰς τοὺς διαδόχους τοῦ Γούναρη ἐν τῷ Ὑπουργείῳ, διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς μεταβολῆς τοῦ ἰσχύσαντος τότε συστήματος.

Μία ἐπίσης ἐκ τῶν καινοτομιῶν τοῦ Γούναρη, ὑπῆρξεν ἡ ἐκδοσις τοῦ Δελτίου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν. Τὸ ἔγκριτον οἰκονομολογικὸν περιοδικὸν «Ἐρμῆς» ἐσχολίασε τὴν καινοτομίαν ταύτην τοῦ Γούναρη διὰ τῶν ἑξῆς:

(1) Ἐν καιρῷ ἀνηγγεῖλαμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν κύριος Δ. Π. Γούναρης ἐπιθυμῶν νὰ μεταδώσῃ διὰ τῆς δημοσιότητος πᾶσαν ἐνέργειαν τῆς ὑπ' αὐτοῦ δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ καταστήσῃ τὴν κοινωνίαν ἐνήμερον πάσης κυβερνητικῆς πράξεως, οὕτω δὲ τὸν ἔλεγχον περὶ τῆς εὐθύθμου λειτουργίας τῆς πολιτειακῆς μηχανῆς ἀσφαλίστητον καὶ ἐν ἐπιγνώσει τῶν πραγμάτων γιγνόμενον, ἀπεφάσισε τὴν ἐκδοσιν μηνιαίου δελτίου, ἐν τῷ ὁποίῳ θέλει δημοσιεύεσθαι ὅλη ἀφορῶσα εἰς τε τὴν νομολογίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἐκάστοτε παρουσιάζονται εἰς τοὺς ἰδιώτας κατ' ἀνάγκην εὐρισκομένους εἰς ἄμεσον δοσοληψίαν μετὰ τοῦ Δημοσίου, καὶ εἰς τὴν στατιστικὴν...

Αἱ κρίσεις τοῦ τύπου.

Σύμψας σχεδὸν ὁ τύπος ἀφιέρωσεν ἐνθουσιώδη ἐγκώμια ἐπὶ τῶν μέτρων τοῦ Γούναρη. Θὰ κατελάμβανον σελίδας ὁλοκλήρους τοῦ παρόντος βιβλίου αἱ κρίσεις τοῦ τύπου, ἐξ ὧν σχηματίζεται ἡ ἀκριβὴς γνῶσις τῆς παραχθείσης ἐντυπώσεως εἰς τὸν λαὸν ἐκ τῶν μεταρρυθμιστικῶν ἐκείνων οἰκονομικῶν μέτρων τοῦ ἀνορθωτοῦ Ὑπουργοῦ. Παραθέτομεν κρίσεις τινὰς ἐν περιλήψει, ἐχούσας οὕτω:

«**Νέον Ἄστυ**». «Ὅ,τι χαρακτηρίζει τὸν κ. Γούναρη εἶναι ἡ εὐκρίνεια, μεθ' ἧς ἐξέθηκε τὰ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Κράτους».

«**Νεολόγος Πατρῶν**». «... τὸ ἔργον τοῦ κ. Γούναρη καὶ ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως, ἐκρίθη ὡς τι ἄριτον, ὡς ἔργον φέρον τὴν σφραγίδα σοβαρᾶς μελέτης τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας...»

«**Καιροί**». «Ὁ νέος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἰσάγων προχθὲς τὸν προϋπολογισμὸν παρέσχεν ἄφθονα τὰ ἐχέγγυα περὶ εὐδοκίμησεως. Ἐπέδειξε κατὰ πρῶτον κοινοβουλευτικὴν εὐγλωττίαν, ἥτις ἐν τῷ ἡμετέρῳ Κοινοβουλίῳ ὑπῆρξε σπανία προκειμένου περὶ ἀριθμῶν καὶ μέτρων οἰκονομικῶν...»

«**Πατρίς**». «Καὶ ὀλίγον σοσιαλιστῆς ἀπεδείχθη ὁ κ. Γούναρης διὰ τῆς φορολογίας τοῦ εισοδήματος. Διατὶ τάχα νὰ φορολογούνται αἱ λαϊκαὶ τάξεις καὶ ὄχι οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἐκατομμυριοῦχοι; Ὁ ἀείμνηστος Συγγρὸς ἔλεγεν:

—Οἱ πλούσιοι δὲν φορολογοῦνται εἰς τὴν Ἑλλάδα!... Καὶ εἶχε δίκαιον λέγων ταῦτα ὁ ἀείμνηστος ἐκεῖνος ἀνὴρ».

Καὶ περαιτέρω:

«Ὁ πόλεμος κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ καὶ ἡ φορολογία τοῦ κεφαλαίου παρουσιάζουν τὸν Γούναρη κατὰ τὸ ἡμῖς Κλεμανσώ κατὰ τὸ ἕτερον ἡμῖς Καγιώ».

Ἡ «**Ἀνρόπολις**» τῆς 19 Νοεμβρίου 1908, παραλληλίζουσα τὸν Δ. Γούναρη πρὸς τὸν Δ. Ράλλην ἔγραφεν ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ τὰ ἑξῆς:

(1) «Ἐρμῆς Ἀθηνῶν» 16 Νοεμβρίου 1923

Ἡ Πολιτικὴ Ἱστορία τοῦ Δημητρίου Π. Γούναρη

«Ἡ Ἰαπωνία, ἡ Ἑλληνικὴ Ἰαπωνία ἐκτίσθη, διηρέθη, ἔγινε κομμάτια, ἐπολέμησε πρὸς αὐτὴν καὶ ὅμως δὲν ἐξητμήσθη. Ἐνὰ μέρος τοῦ πνεύματος μετέστη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἶδομεν τὰς πρώτας ἐκδηλώσεις της εἰς τὸν μεταρρυθμιστικὸν εἰσηγητήριον λόγον τοῦ Ἰάπωνος Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐνὰ ἄλλο μέρος μετέστη εἰς τὸ κόμμα τοῦ κ. Ράλλη καὶ εὐχόμεθα νὰ ἴδωμε καὶ ἀπ' αὐτὸ ἐκπεμπομένης ὁμοίας μεταρρυθμιστικοῦ πνεύματος ἐκδηλώσεις εἴτε εὐρίσκειται τὸ κόμμα τοῦτο εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν εἴτε εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Τὸ δὲ πνεῦμα μεταρρυθμιστικὸν ἐπνευσεν ἀπὸ τὸν εἰσηγητήριον λόγον τοῦ κ. Δ. Γούναρη, δὲν πιστεύομεν ν' ἀμφισβητηθῇ τοῦτο ἀπὸ ἐκείνους τοῦλάχιστον, οἱ ὅποιοι — ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς μεταρρυθμίσεως — εὐρίσκονται ἴσως καμπόσους αἰῶνας πίσω καὶ ἀπὸ τὸν Δουθρον ἀκόμη. Ἀλλ' ἡμεῖς, οἵτινες ἐπὶ μίαν γενεὰν ἀγωνιζόμεθα ὑπὲρ τῆς παντοδαποῦς μεταρρυθμίσεως Ἔθνους καὶ Κράτους, ὁμολογοῦμεν, ὅτι πρῶτην φορὰν βλέπομεν Ἑλλήνα Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν σηκώνοντα τὸ πόδι του διὰ νὰ μπῇ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτὴν τῆς ἀληθινῆς μεταρρυθμίσεως.

Περὶ σηκώματος δὲ ποδιοῦ καθ' ἡμᾶς μόνον πρόκειται ἀλλὰ καὶ αὐτὸ διὰ τὴν ἐπίσημον Ἑλλάδα τὴν χωλαίνουσαν Ἑλλάδα, τὸ σήκωμα αὐτὸ τὸ θεωροῦμεν μέγιστον. Ὀλιγώτερον δὲ παντὸς ἄλλου ἀπὸ τὸν κ. Δ. Ράλλον ἐδικαιοῦτο νὰ εἴπῃ, ὅτι οὐδὲν νέον εἶδε νὰ εἰσηγηθῇ ὁ κ. Δ. Γούναρης, διότι οὗτος ὡς Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὑπῆρξεν ὁπαδὸς τῶν πλέον παμπалаίων καὶ ὀλεθρίων ἀντιλαϊκῶν μεθόδων, ἀφ' οὗ διὰ νὰ στηρίξῃ τὸν κουτσὸν προϋπολογισμὸν τὸν ὑπέβαλε καὶ ἐψήφισε τὸν ἀμαθέστατον, τὸν ἀντιλαϊκώτατον φόρον ἐπὶ τοῦ ψωμοῦ. Ἀλλ' ὁ κ. Γούναρης ἀνέβη τὸ βῆμα ἀντιρραλληκώτατος. Ὅχι πλέον διὰ νὰ ἐπιβαρύνῃ ἐκείνας τὰς λαϊκὰς τάξεις τὰς κινδυνεύουσας, ἵνα μεταναστεύσουν ὅλαι ἢ νὰ καταντήσουν σωματικῶς, καὶ ἠθικῶς καὶ πνευματικῶς εἰς ἰδίαν θέσιν ποῦ εἶχον καταντήσει οἱ Παρίαι ἐπὶ τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ τὰς ἀνακουφίσῃ καὶ τὴν ἀνακούφισιν αὐτὴν τὴν ἤρχισε ἀπὸ τὴν ζάκαρην. Ἰσως ἔπρεπε νὰ τὴν ἀρχίσῃ ἀπὸ τὸ ψωμί. Ἀλλὰ θὰ εἶχεν ἐναντίον του τοὺς μεγάλους γαιοκτῆμονας τῆς Θεσσαλίας, τῶν ὁποίων τὰ βαλάντια γεμίζει ὁ λιμώτων Ἑλληνικὸς λαός. Ἐπειτα ἡ ζάκαρς τροφοδοτεῖ τὸ λαθρεμπόριον. Καὶ θὰ παρεδέχθη, ὁ κ. Δ. Γούναρης, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μυριάκις ἡμεῖς ὑπεστηρίξαμεν, ὅτι ἡ ἐλάττωσις τῆς τιμῆς τῆς ζακχάρεως πιθανὸν νὰ φέρῃ τοιαύτην αὐξησιν καταναλώσεως, ὥστε νὰ μὴν αἰσθανθῇ οὐδεμίαν ζημίαν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ δασμοῦ τὸ δημόσιον.

Τὸ ζήτημα αὐτὸ τῆς ζακχάρεως οὐδεμία ἄλλη ἐφημερὶς πλὴν τῆς «Ἀκροπόλεως» ἀπὸ ἐτῶν καὶ ἐτῶν κοπανίζει. Διὰ τοῦτο δικαιοῦται νὰ θεωρήσῃ ἕνα θρίαμβον τῶν ἀρχῶν της, τὴν μπαλταδιὰ, τὴν ὁποίαν κατὰ τοῦ ἀντιλαϊκοῦ αὐτοῦ δασμοῦ κατέφερεν ὁ κ. Δ. Γούναρης καὶ νὰ τὸν συγχαρῇ ἐγκαρδίως, διότι οὗτος πρῶτος μεταξὺ τῶν νέων πολιτευτῶν ἤρχισε νὰ τρέπεται πρὸς λαϊκὴν καὶ ἐθνικὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν.

Μεταξὺ τῶν ἐπικριτῶν τῶν νομοσχεδίων τοῦ Γούναρη, ἦτο καὶ ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς κ. Ν. Γουναράκης. Καὶ ἡ «Ἀκρόπολις» τῆς 22 Νοεμβρίου 1908 ἔγραφε ὑπὸ τὸν τίτλον «Διότι» :

— Διατὶ ὁ καθηγητὴς κ. Γουναράκης ἐπικρίνει τὰ νομοσχέδια τοῦ κ. Γούναρη;

— Ἀπλούστατα διότι ὁ ἕνας εἶναι Γούναρης, ὁ ἄλλος Γουναράκης. Καὶ τὸ ὑποκοριστικὸν δὲν χωνεύει τὸ ἀκέραιον καὶ μεγάλο....

«Νέα Ἡμέρα Τεργέστης», 29)12 Δεκεμβρίου 1908.

— Μετὰ ταῦτα ἀνῆλθεν ἐπὶ τὸ βῆμα, ὅπως ὑποβάλλῃ τὸν προϋπολογισμὸν ὁ νέος καὶ νεαρὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς κ. Δ. Γούναρης. Ἡ Βουλὴ συγκεντρώνει τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς ἐν ἄκρῃ ἐντάσει.....

..... Ἡ εὐρεῖα αὐτοῦ μόρφωσις, ἡ δραστηριότης, ὁ φιλονεικισμὸς, γεννῶσιν εὐθύς τὰς ὡραιότερας τῶν ἐλπίδων, ὥς ἐνισχύει τὸ γεγονὸς, ὅτι ὁ κ. Γούναρης διέρχεται μακρὰς ἡμέρας καὶ νύκτας κεκλεισμένος ἐν τῷ ὑπουργικῷ του γραφείῳ, ἐκπονῶν, ὡς λέγεται νέον διὰ τὴν Ἑλλάδα οἰκονομικὸν σύστημα.....

Αἱ συζητήσεις ἐν τῇ Βουλῇ

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς ἐπομένης, ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς Φ. Νέγρης ἐπιφέρει παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς εἰσηγητικῆς ἀγορεύσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπὸ τοῦ Γούναρη, ἐξέφρασε τὴν ἀπορίαν, ὅτι δὲν ὠμίλησεν οὗτος περὶ ἀτμοτελωνίδων μεταξὺ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς καταπολέμησιν τοῦ λαθρεμπορίου.

Ο ΓΟΥΝΑΡΗΣ ἀπαντᾷ, ὅτι δὲν ἐπεξέτεινε τὸν λόγον ἐπὶ σημείων, ἐφ' ὧν δὲν ἐφθασεν εἰς συμπεράσματα. Ἀνακρινῶν δέ, ὅτι εἶχε λάβει ἤδη παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Γαλλίας, ὑπόμνημα, αἰτηθὲν παρ' αὐτοῦ, περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἡσκέτο αὐτόθι ἡ καταδίωξις τοῦ λαθρεμπορίου, μετὰ τὴν λήψιν δὲ καὶ ἐξ Ἀμερικῆς, σχετικῶν πληροφοριῶν περὶ τοῦ κρατοῦντος αὐτόθι συστήματος, θὰ προέβαινεν εἰς τὴν λήψιν ἀναλόγων ἀποφάσεων.

Ὁ βουλευτὴς Πατρῶν κ. Λουκάς Ροῦφος, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 24 Νοεμβρίου, ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ νομοσχέδιον περὶ φορολογίας τοῦ οἰνοπνεύματος στρέφεται κατὰ τῆς σταφίδος.

Ο ΓΟΥΝΑΡΗΣ δηλοῖ, ὅτι ὁ κ. βουλευτὴς πλανᾶται καθ' ὅσον ἡ φορολογία τοῦ οἰνοπνεύματος οὐδόλως πρόκειται νὰ θιγῇ τὴν σταφίδα. Τονίζει, ὅτι τὸ Κράτος παρασχὼν ὅσα παρέσχεν ἀνταλλάγματα οὐδεμίαν ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἐπιβάλλῃ φορολογίαν ἐπὶ τοῦ οἰνοπνεύματος, τονίζει δὲ ὅτι ἡ φορολογία τοῦ οἰνοπνεύματος ἐπιβάλλεται, καθόσον ἡ μὴ φορολόγησις του θὰ τρέψῃ τὸν κόσμον εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ ἀφορολογητοῦ τούτου εἶδους καὶ θὰ στερηθῇ τὸ Κράτος σοβαροῦ εἰσοδήματος ἐκ τῆς καταναλώσεως τοῦ πετρελαίου τοῦ τόσο φορολογουμένου.

Τὸ νομοσχέδιον τῆς φορολογίας τοῦ φωτιστικοῦ οἰνοπνεύματος ὡς θίγοντα συμφέροντα τῆς Οἰνοποιτικῆς Ἑταιρείας, παρέχει, εἰς αὐτὴν καὶ τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀντιπροσώπους της ἐνισχυομένους παρ' ὅλων τῶν ἄλλων κεφαλαιοκρατῶν, οὓς τὰ νομοσχέδια Γούναρη ἐθίγον, τὴν εὐκαιρίαν νὰ δημιουργήσουν ἰσχυρὰν ἀντίδρασιν εἰς τὸ μεταρρυθμιστικὸν ἔργον τοῦ Γούναρη. Περαιτέρω, θὰ ἴδωμεν, ὅτι ἡ ἀντίδρασις τῆς κεφαλαιοκρατικῆς τάξεως ὑπῆρξε τοιαύτη, ἐκτὸς καὶ ἐντὸς τῆς Βουλῆς, ὥστε νὰ ἐπιφέρει τὴν παραίτησιν τοῦ Γούναρη, θὰ μείνῃ δὲ κατάπληκτος ὁ ἀναγνώστης ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῶν αἰτίων τῆς παραίτησεώς του, ἣν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 26 Φεβρουαρίου 1910 ἔκαμεν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς συζητουμένου τοῦ ἰδίου νομοσχεδίου ὑποβληθέντος καὶ ψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως Κ. Μαυρομιχάλη.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 2ας Δεκεμβρίου 1908, ἐξ ἀφορμῆς τηλεγραφημάτων τῶν κατοίκων Δερβενίου καὶ Βέλου Κορινθίας, Πύλου, Τριπόλεως καὶ Λεσχαινῶν παρακαλούντων, ὅπως μὴ ψηφισθῇ πρόσθετος φορολογία ἐπὶ τοῦ οἰνοπνεύματος, ὠμίλησαν οἱ βουλευταὶ Κ. Γκότσης, Π. Ἀλεξάκης, Α. Ἀντωνόπουλος, Ι. Μπακόπουλος, Ι. Μανέτας καὶ Λουκάς Ροῦφος κατὰ τῆς φορολογίας.

Ὁ Γούναρης (1) ἀπαντῶν εἶπεν: «Δὲν ἐπρόφθασε τὸ νομοσχέδιον νὰ ὑποβληθῇ, νὰ ἐκτυπωθῇ καὶ νὰ περιέλθῃ εἰς γνώσιν τῶν βουλευτῶν, ὅτε ἠκούσθησαν φωναὶ

(1) Ἐφημ. Συζητήσεων Βουλῆς ΙΗ'. περιόδου Γ' Συνόδου Συνεδριάσεως 14ῃ τῆς 2 Δεκεμβρίου 1908. Σελὶς 183.

και αι φωναί εκείναι από της ημέρας εκείνης επετάθησαν, καταφθάνουσαι μέχρι της Βουλής και ζητοῦσαι να δημιουργηθῇ ἀτμόσφαιρα προκαταλήψεως κατὰ τοῦ νομοσχεδίου εκείνου.

Καθῆκον ἔχω, Κύριοι, ν' ἀναπτύξω εἰς τὴν Βουλὴν εὐρύτερον τοὺς λόγους ἐκ τῶν ὁποίων προήλθον εἰς τὴν ὑποβολὴν τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου· ἔχω δὲ καθῆκον νὰ πράξω τοῦτο, διότι πρέπει τοὺς λόγους τούτους νὰ ἔχωσι ὑπ' ὄψει αὐτῶν οἱ κ. κ. βουλευταί, ὅταν θὰ μελετήσωσι τὸ νομοσχέδιον· ἔχω καθῆκον νὰ πράξω τοῦτο, διότι ἡ ψήφισις μέτρου ὁρθῶς ἔχοντος εἶναι συμφέρον τοῦ Τόπου, ἡ καταψήφισις δὲ μέτρου ὁρθῶς ἔχοντος εἶναι ζημία διὰ τὸν Τόπον. Ἐὰν δὲ ἤθελεν ἀφήσει τις τὸ στάδιον ἀνοικτὸν, ἵνα δημιουργηθῇ προκατάληψις καὶ ἐκ τῆς προκαταλήψεως ἤθελε διακινδυνεύσει μέτρον τὸ ὁποῖον κατὰ βάσιν ἔχει ὁρθῶς, μέτρον τὸ ὁποῖον θέλει ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τοῦ Τόπου, ὁ ἀφήνων τὴν δημιουργίαν τῆς προκαταλήψεως νὰ συντελεσθῇ, ἔνεκα τῆς μὴ ἐκθέσεως τῶν αἰτίων ἐκ τῶν ὁποίων προήλθεν εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, διαπράττει πρᾶξιν, ἡ ὁποία δὲν εἶνε συμφέρουσα εἰς τὸν Τόπον.

Ἀλλὰ καθῆκον ἔχω καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως νὰ πράξω τοῦτο, θεωρῶ δὲ καὶ τὴν ἀποψιν ταύτην σπουδαίαν. Καθῆκον ἔχω καὶ ἐξ ἀπόψεως προσωπικῆς νὰ ἐκθέσω τοὺς λόγους τούτους ἵνα καταστήσω σαφὲς καὶ εἰς τοὺς ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης καὶ εἰς τοὺς ἔκτος ταύτης εὐρεσκομένους, ὅτι προελθὼν εἰς τὴν ὑποβολὴν τοῦ νομοσχεδίου τούτου προήλθον ἐκ τῶν λόγων, τοὺς ὁποίους θέλετε κρίνει, ἂν εἶναι ὁρθοὶ καὶ οἱ ὁποῖοι βεβαίως δὲν εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι διατυμπανίζονται καὶ διασύρονται, ὅτι δηλαδὴ διὰ τῆς φορολογίας τοῦ οἰνοπνεύματος θέλομεν νὰ καταστρέψωμεν τὴν σταφιδοπαραγωγὴν...

Λέγουσιν, οἱ Κύριοι, ὅτι θέλομεν νὰ ἐπιβαρύνωμεν τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν διὰ τῆς φορολογίας τοῦ οἰνοπνεύματος, καὶ θὰ παρακαλέσω ὑμᾶς, Κύριοι, νὰ σκεφθῇτε πρὸς στιγμὴν ἐν τῇ διανοίᾳ ὑμῶν ποῖα εἶναι ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων ἐν σχέσει πρὸς τὸ οἰνόπνευμα, καὶ δὴ πρὸς ἐκεῖνο τὸ οἰνόπνευμα περὶ τὸ ὁποῖον γίνεται ὁ μεγαλύτερος θόρυβος, πρὸς τὸ φωτιστικὸν οἰνόπνευμα. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει ἀνάγκην φωτισμοῦ. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἵνα πραγματοποιήσῃ τὸν φωτισμὸν τοῦτον χρησιμοποιοῖ ὕλην εὐθυνοτάτην, — τὸ πετρέλαιον — ἡ ὕλη ὅμως αὕτη πληρῶνεται ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀκριβότατα.

Ι. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. Καὶ βρωμοκαπνίζεται...

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Ἴνα διὰ τῆς ὕλης ταύτης ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς φωτισθῇ ὑποβάλλεται εἰς δαπάνην ποσοῦ υπερβαίνοντος τὰ ἑξ ἑκατομμύρια. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου, παρακαλῶ νὰ σημειώσητε, ὅτι δὲν καταναλίσκεται, δὲν καίεται, τὸ ὅλον. Παρακαλῶ νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν, ὅτι καίεται, μεταβάλλεται εἰς φῶς, μόνον τὸ ἐν ἔκτον τοῦ ποσοῦ τῶν 6-7 ἑκατομμυρίων—διότι τὸ πετρέλαιον μόνον πέντε δραχμὰς κατὰ μέσον ὅρον κατὰ κιβώτιον, χίζει εἰς τὸ Ἑλληνικὸν δημόσιον μόνον πέντε δραχμὰς κατὰ μέσον ὅρον κατὰ κιβώτιον. Ὅταν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καίῃ τὸ πετρέλαιον καὶ καταβάλλῃ ἑξ ἑκατομμύρια δραχμῶν, μόνον 1.200.000 καταναλίσκονται, καίονται, μεταβάλλονται εἰς φῶς, τὰ δὲ ὑπόλοιπα 5.000.000 εἰσέρχονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Ἐξέρχονται ἐκ τῶν θυλακίων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἰσέρχονται ὅμως εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον, τὸ ὁποῖον μὴ λησμονεῖτε, ὅτι εἶναι Ταμεῖον αὐτοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὸ ὁποῖον εἶναι ταμεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, οὐ μόνον κατὰ τὴν ἐννοίαν, ὅτι τὰ εἰς αὐτὸ εἰσερχόμενα πέντε ἑκατομμύρια χρησιμοποιοῦσι διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλ' εἶναι Ταμεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ κατ' ἄλλην ἐννοίαν, καὶ εἰς ταύτην παρακαλῶ νὰ προσέξητε, ὅτι δηλαδὴ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἤθελε δημιουργηθῇ κενὸν τι εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον,

τὸ κενὸν τοῦτο θὰ συμπληρώσῃ ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ πόρων ὁ Ἑλληνικὸς λαός.

Κ. ΑΙΓΙΑΛΕΙΔΗΣ. Βεβαίωτατα.

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Αὕτη, Κύριοι, ἦτο ἡ κατάστασις τοῦ φωτισμοῦ, αὐτὸ ἦτο τὸ σύστημα κατὰ τὸ ὁποῖον ἐφωτίζετο ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς πρὶν ἢ ἐμφανισθῇ τὸ οἰνόπνευμα. Ἐνεφανίσθη τὸ οἰνόπνευμα καὶ εἶπον οἱ παράγοντες τὸ οἰνόπνευμα εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν· «ἀντὶ νὰ δαπανᾷς τὰ ἑξ αὐτὰ ἑκατομμύρια πρὸς φωτισμὸν σου διὰ πετρελαίου, δὸς εἰς ἡμᾶς κατ' ὀλιγώτερον, δὸς εἰς ἡμᾶς πέντε καὶ ἡμίση ἑκατομμύρια λόγου χάριν, ἵνα φωτισθῇς δι' οἰνοπνεύματος. Καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εὐρεθεὶς πρὸ μικροτέρας δαπάνης ἤρξατο προτιμῶν ταύτην. Ἀλλ' ἐὰν ἀφήσωμεν τοῦτο νὰ συντελεσθῇ τελείως, ἐὰν ἀφήσωμεν τὸν Ἑλληνικὸν λαόν ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν μίαν ὕλην διὰ τῆς ἐτέρας, ποῖον θὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα; Ὅτι τὸ ποσὸν τὸ δαπανώμενον ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ θὰ καταναλίσκεται πλήρες καὶ τελείως, θὰ καίηται θὰ μεταβάλλεται εἰς φῶς· τὸ δὲ δημιουργηθὲν ἐν τῷ Δημοσίῳ Ταμείῳ κενὸν ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν πέντε ἑκτῶν τοῦ ὅλου τούτου ποσοῦ, τὸ ὁποῖον εἰσέρχετο εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον, τὸ κενόν, λέγω, τοῦτο ἀναγκαιῶς θὰ συμπληρωθῇ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὴν στιγμὴν λοιπὸν καθ' ἣν ἤθελε συμβῇ τοῦτο, τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἤθελε συμπληρωθῇ ἡ ἀντικατάστασις τοῦ πετρελαίου ὑπὸ τοῦ οἰνοπνεύματος, ποῖον ἤθελε εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα ἐκ τοῦ δημιουργηθῆσομένου ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Ταμείῳ κενοῦ; Νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν τὴν συμπλήρωσιν τοῦ κενοῦ τούτου, νὰ ζητήσωμεν τὰ πέντε αὐτὰ ἑκατομμύρια τὰ ὁποῖα ἐλλείπουσιν ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Ταμεῖον καὶ τοιουτοτρόπως ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θέλει καταβάλλει οὐ μόνον τὰ 5.500.000 τὰ ὁποῖα θέλει καταναλίσκει διὰ τὸν φωτισμὸν αὐτοῦ δι' οἰνοπνεύματος, ἀλλὰ καὶ 5.000.000 ἐπὶ πλέον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ κενοῦ τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργηθῇ ἐν τῷ Δημοσίῳ Ταμείῳ καὶ τὸ ὁποῖον κατ' ἀνάγκην θὰ συμπληρωθῇ διὰ νέων πόρων.

Ι. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. Πῶς;

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Πῶς; Μὴ δυνάμενοι νὰ φορολογήσωμεν αὐτὸν διὰ τοῦ φωτισμοῦ, θέλομεν φορολογήσῃ αὐτὸν δι' ἄλλου τρόπου. ἐπιβάλλοντες φόρον ὅπου οἱ Κυβερνῶντες τὸν τόπον ἤθελον νομίσει ὅτι δέον νὰ ἐπιβληθῇ οὗτος, ἵνα ἐκ τοῦ φόρου τούτου εἰσπράξωμεν τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν 5.000.000 τὸ ἐλλείπον ἐκ τοῦ Δημοσίου ταμείου, καὶ συμπληρώσωμεν οὕτω τὸ κενὸν αὐτό.

Κ. Ι. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ. Διατί ἐλαττώνετε τὸν φόρον τῆς ζαχαρώσεως καὶ οὐ τοῦ πετρελαίου;

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Εἵμεθα ἐλεύθεροι νὰ ἐλαττώσωμεν τὸν φόρον τοῦ πετρελαίου;

Κ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ. Εἶναι γνωστὸν ὅτι δὲν θὰ εὕρητε δυσκολίαν εἰς τοῦτο.

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Ὁ κ. βουλευτὴς παρέχει τὴν διαβεβαίωσιν περὶ πραγμάτων τὰ ὁποῖα δυστυχῶς ἀγνοεῖ. Δὲν δύναμαι νὰ εἰσέλθω εἰς λεπτομερείας. Λαμβάνω ὅμως τὴν τιμὴν ν' ἀνακινώσω εἰς τὸν κ. βουλευτὴν καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν Βουλὴν ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου εἰργάσθημεν, καὶ ἂν εὕρωμεν τὴν ἀποδοχὴν κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ πράγματος, ἡ ἀποδοχὴ αὕτη ἐδόθη ὑπὸ ὁρὸς τοὺς ὁποίους εἶμαι βέβαιος ὅτι, ἐὰν καὶ αὐτὸς ὁ κ. βουλευτὴς Ἀττικῆς — (ὁ κ. Ἀγγελόπουλος) — ἦτο εἰς τὴν θέσιν τὴν ἰδικήν μου δὲν θὰ ἐδέχετο.

Ἀπαντῶν κατόπιν εἰς ὅσα ἐλέχθησαν ὅτι ἡ φορολογία στρέφεται κατὰ τῶν σταφιδοπαραγωγῶν εἶπεν, ὅτι ἐνδιαφέρεται καὶ αὐτὸς ὑπὲρ τῶν σταφιδικῶν πληθυσμῶν καὶ μόνον ἐκ πηγῆς κομματικῆς ἐμπαθείας ἠδύνατο τοῦτο νὰ διαμφισβητηθῇ.

ΤΙΝΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ. (ἐξ ἀριστερῶν) Τί εἶναι αὐτά.

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ· «Λέγω ὅτι ἐνδιαφέρομαι καὶ ἐγὼ ὑπὲρ τῶν σταφιδικῶν πληθυσμῶν, μόνον δ' ἐκ πηγῆς κομματικῆς ἐμπαθείας δύναται τοῦτο ν' ἀμφισβητηθῇ. Καὶ λέγω ὅτι, πρὶν προτείνω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προέτεινα, ἐμελέτησα τὸ ζήτημα ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν συμφερόντων τῶν σταφιδικῶν πληθυσμῶν, καὶ δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι ἂν πρόκειται νὰ ψηφίσῃτε τὸ νομοσχέδιον κατὰ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, διότι περὶ τοῦτου πρόκειται, τὸ νομοσχέδιον περὶ φορολογίας τοῦ οἴνοπνεύματος, δύνασθε νὰ εἴσθε βέβαιοι, ὅτι οὐδένα θὰ διατρέξῃ κίνδυνον τὸ σύστημα ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται ἡ κατάστασις ἡ σταφιδικὴ, τὸ σύστημα δηλονότι τῆς ἐνιαίας διαχειρῆσεως».

Καὶ ἀφοῦ ἐξέθεσεν ἀναλυτικώτερον τὸν συλλογισμόν του τοῦτον, ἐξήγησεν ὅτι ἡ σταφιδικὴ σύμβασις συνομολογήθη ἐπὶ τῇ βάσει ὠρισμένων τοῦ Κράτους παροχῶν. Καὶ ἠρώτησε:

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ· Ἐχει τις ἐξ ἐκείνων οἵτινες συνεβλήθησαν διὰ τῆς συμβάσεως ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος, ἔχει τις τούτων τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ πρὸς ὑμᾶς· μὴ ψηφίσῃτε τὸν φόρον τοῦ Οἴνοπνεύματος;»

Καὶ περαιτέρω:

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ· «Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν διατείνεσθε ὅτι κινδυνεύει ἡ σταφιδοπαραγωγή εἶναι ὥς νὰ λέγητε ὅτι κινδυνεύει ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας ἐκεῖνοι ἀνέλαβον καὶ ὅτι πρέπει νὰ δώσωμεν καὶ ἄλλα εἰς αὐτούς, διότι ἄλλως θὰ εὐρεθῶσιν εἰς ἀδυναμίαν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών των. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ παρακολουθήσῃτε ἐν τῇ ἀναπτύξει τῆς ἀδυναμίας ἐν τῇ ὁποίᾳ εὐρίσκονται πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών των τούτων.

Δύο ὑπάρχουσιν Ἑταιρεῖαι διὰ τῶν ὁποίων ἐκπληροῦνται αἱ ὑποχρεώσεις ἐκεῖναι: ἡ μία εἶναι ἡ Ἑταιρεία τῆς «Ἑνιαίας», ἡ ἑτέρα τέκνον ταύτης, δημιουργηθεῖσα ἐκ τῶν σπλάχνων τῆς, εἶναι ἡ Ἑταιρεία τῶν Οἴνων καὶ Οἴνοπνευμάτων.

Ἀρχομαι ἀπὸ τῆς δευτέρας, ἵνα ἴδῃτε, Κύριοι, εἰς ὁποῖον οἰκτρὸν σημεῖον, εἰς ὁποῖον ἀπελπιστικὸν σημεῖον, εὐρίσκεται ἡ ἑταιρεία αὕτη, πρὸς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ δώσωμεν καὶ παροχὰς ἃς δὲν ἔχομεν συμφωνήσῃ νὰ δώσωμεν. Ἡ Ἑταιρεία αὕτη συνέστη με κεφάλαιον 6 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Καὶ ἡξέυρετε τί ἦσαν τὰ 6 ἑκατομμύρια; Μὴ νομίσετε ὅτι ἦσαν μετρητὰ κατατεθέντα πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς παραγωγῆς. Ἦσαν ἑκατὸν ἑκατομμύρια λιτρῶν σταφίδος ἐκ τῆς ἄλλης Ἑταιρείας καὶ κατὰ τὰ λοιπὰ ἦσαν αἱ ἐγκαταστάσεις τῶν παλαιῶν ἐργαστασίων τὰ ὁποῖα εἶχον μείνει ἀπὸ τοὺς παλαιούς οἴνοπαραγωγούς. Αὐτὸ δὲ τὸ κεφάλαιον τῶν 6 ἑκατομμυρίων κατὰ τὴν πρώτην εἰκοσάμηνον χρόνῳ τὴν νομίζετε ὅτι ἀπέδωσε καθαρὸν κέρδος; Ἀναγινώσκει τὴν ἐκθεσιν τοῦ Συμβουλίου. (Ἀναγινώσκει) «τὰ καθαρὰ κέρδη ἀνῆλθον εἰς δύο ἑκατομμύρια διακοσίας ἐνεργήοντα τέσσαρας χιλιάδας τετρακοσίας δραχμὰς! (Ἀἰσθησις.)

Ἀλλά, Κύριοι, κινδυνεύει λέγουσιν ἡ ἄλλη Ἑταιρεία; δὲν κινδυνεύει τὸ τέκνον; κινδυνεύει ἡ μήτηρ, κινδυνεύει ἡ Ἑνιαία. Σπεύσατε νὰ σώσῃτε αὐτὴν δίδοντες ἀκόμη περισσότερα ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἔχει λάβει διὰ τῆς συμβάσεως, διότι ἄλλως καταστρέφετε τὴν σταφιδοπαραγωγὴν, καταστρέφετε τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Ἄς ἴδωμεν, Κύριοι, καὶ τὴν μητέρα. (Ἀναγινώσκει).

Ἴδου λοιπὸν Κύριοι! 2 294.400 κέρδη ἡ θυγάτηρ ἐντὸς 20 μηνῶν, 5.000.000 κέρδη ἡ μήτηρ ἐντὸς ἐνὸς ἔτους. Καὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ οἰκονομικῶς κινδυνεύοντες ὀργανισμοί, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἀκούομεν φωνὰς κινδύνων ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, διότι πρόκειται νὰ ἐπιβάλλωμεν μικρὰν φορολογίαν εἰς τὸ οἶνονπνευμα, ἡ ὁποία, καὶ ὁλόκληρος ἂν

ἐπιδράρουν αὐτὴν τὴν Ἑταιρείαν, καὶ ὅχι τοὺς καταναλωτὰς, οὐδέποτε ἤθελε φθάσει εἰς τὸ ποσὸν τῶν 7000.000 δραχμῶν».

Καὶ κατέληξε διὰ τῶν ἐξῆς:

«Κύριοι, εἶπον τοὺς λόγους ἐκ τῶν ὁποίων ἀφωρομήθην εἰς τὴν ὑποβολὴν τοῦ νομοσχεδίου. Εἰς ὑμᾶς ἀπόκειται νὰ κρίνητε ἂν ἐπλανήθην ἢ ὄχι. Εἰς ὑμᾶς ἀπόκειται νὰ κρίνητε περὶ τῆς βασιμότητος ἢ μὴ τῶν λόγων τούτων. Θὰ μοι ἀπονείμῃτε δὲ δικαιοσύνην ἂν ἀναγνωρίσῃτε ὅτι καὶ ἂν ἐπλανήθην ἀκόμη εἰς τὴν ὑποβολὴν τοιοῦτου μέτρου ἢ ἀφετηρία ἐκ τῆς ὁποίας ἀνεχώρησα, ἦτο νὰ εἰσαγάγω κατὰ τὸ δυνατόν δικαιοσύνην τινὰ ἐν τῇ φορολογίᾳ καὶ ἐν τῇ ἐνεργείᾳ μου ταύτῃ ἐκινήθην ὅχι ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ βαρύνω τινὰ, ἀλλ' ἀπὸ τὸν πόθον τὸν ὁποῖον ἡσθάνθην ν' ἀνακουφίσω ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος εἶναι δυστυχῶς ὁ αἰώνιος πληρωτὴς καὶ τὸ αἰώνιον θῦμα, τὸν καταβεβαρυσμένον λαόν, ὁ ὁποῖος ὁμῶς δυστυχῶς, οὐχὶ δυσκόλως ἐξεγείρεται κατὰ τοιούτων μέτρων, ὅταν ἐκεῖνοι παρὰ τοῖς ὁποίοις εὐρύνται συγκεκριμένα τὰ ὀγκώδη συμφέροντα, τὰ ὁποῖα ἐξ αὐτῶν θίγονται κρίνουν ἐπιβεβλημένον νὰ διαβουκολήσωσιν αὐτόν!

(Εὐγε! Εὐγε! καὶ χειροκροτήματα ἐκ δεξιῶν καὶ τῶν θεωρίων.)

Ἠσχολήθημεν — παρὰ τὴν ἀρχὴν ἡμῶν — ὑπὲρ τὸ δέον με τὴν ἐξόχος ὥραία καὶ διδακτικὴν ἀγόρευσιν ταύτην τοῦ μεταρρυθμιστοῦ — νομοθέτου ὑπουργοῦ Γούναρη, διότι τὸ ζήτημα τῆς φορολογίας τοῦ φωτιστικοῦ οἴνοπνεύματος καὶ ἡ ἐκ ταύτης δημιουργηθεῖσα ἀγρία ἀντίδρασις τῶν «δύο ἰσχυρῶν ὁργανισμῶν» τῶν Ἑταιρειῶν «Ἑνιαίας» καὶ «Οἴνων καὶ Οἴνοπνευμάτων» ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Βουλῆς ἐπέφερε τὴν κατὰ Φεβρουάριον 1909 παραίτησιν τοῦ Γούναρη ἐκ τοῦ ὑπουργικοῦ ἀξιώματος. Ὁ ἀναγνώστης πρέπει νὰ ἔχῃ πρὸ αὐτοῦ ὅλα τὰ αἴτια τῆς παραίτησεως τοῦ Γούναρη καὶ τῆς ἀνακοπῆς τῆς ἐκτελέσεως τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ οἰκονομικοῦ του προγράμματος πρὸς 3 μετὰ τόσων ἐλπίδων δημιουργίας αἰσιωτέρου μέλλοντος εἶχεν ἀποβλέψει τότε ὁ ἑλληνικὸς λαός.

Ἄλλ' ἃς παρακολουθήσωμεν τὴν δρᾶσιν τοῦ Γούναρη ὡς ὑπουργοῦ.

Κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς 3ης καὶ 5ης Δεκεμβρίου 1908 ὁ Γούναρης καταθέτων σχέδιον Νόμου περὶ κυρώσεως τῆς προσθέτου νομισματικῆς συμβάσεως ὁμιλεῖ διὰ μακρῶν ἐπ' αὐτῆς. Ἡ μακρὰ αὕτη ἀγόρευσις τοιαύτην προξένησεν ἐντύπωσιν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τοὺς διαφόρους οἰκονομολογικοὺς κύκλους τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐξωτερικοῦ, ὥστε δύο μῆνας κατόπιν ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις πρεσβειῶν, Βελγίου, Ἑλβετίας καὶ Ἰταλίας ἐζητήθησαν παρὰ τοῦ στενογραφικοῦ γραφείου τῆς Βουλῆς ἐπίσημα ἀντίγραφα τῆς ἐστενογραφημένης ἀγορεύσεως τοῦ Γούναρη.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 16ης Δεκεμβρίου ὁμιλεῖ ἐπὶ τῆς φορολογίας τῶν καφωδελίων.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 18ης Δεκεμβρίου ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἀνακοινεῖ εὐχαριστήριον τηλεγράφημα τοῦ Προέδρου τῆς Ἰταλικῆς Βουλῆς ἀπαντῶντος εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς ἑλληνικῆς Βουλῆς εἰς τὸ συλλυπητήριόν του τηλεγράφημα διὰ τὰς ἐκ τῶν σεισμῶν καταστροφὰς τῆς Μεσσηνίας καὶ Καλαβρίας. Τοῦ ἀειμνήστου Δημητρίου Ράλλη συστήσαντος ὅπως ἡ Ἑλλὰς προσέλθῃ ἐπικουρὸς τῶν παθόντων ὁ Δημήτριος Γούναρης εἶπε τὰ ἐξῆς:

Δ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ (Υπουργός Οικονομικών). Ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἤδη αποφασίσει νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν πρότασιν περὶ τῆς ὁποίας ἐποιήσατο λόγον ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἀττικῆς κ. βουλευτής, ἐντὸς δὲ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως θὰ ὑποβάλω τὸ νομοσχέδιον διὰ τοῦ ὁποίου ζητοῦμεν παρὰ τῆς Βουλῆς τὴν πρὸς τοῦτο πίστωσιν ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων φράγκων. Ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν θὰ παραλείπῃ ἵνα ἐκδηλώσῃ τὸ ἄλλος τὸ ὁποῖον αἰσθάνεται ὁλόκληρος ἡ ἡμετέρα χώρα ἐπὶ τῇ συμφορᾷ ἡ ὁποία ἐνέσκηψεν ἐπὶ εὐγενοῦς καὶ ἀδελφοῦ λαοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον τοσοῦτοι συνδέουσι δεσμοί. (Ἐπιδιοκίμασι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πτερύγων).

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 20 Δεκεμβρίου ἐξ ἀφορμῆς ὑποβληθεισῶν ἀναφορῶν ἐκ διαφόρων πόλεων ἐπικρινουσῶν τὸ ἰσχύον σύστημα τῆς φορολογίας τῶν σφαζομένων ζώων ὁ Γούναρης ἀνακοινοῖ, ἀναγνωρίζων τὰς ἀτελείας τοῦ Νόμου, ὅτι, θέλει ὑποβάλλει τὴν προσήκουσαν πρότασιν διορθώσεως. Δηλοῖ δ' ἀκολούθως, ὅτι πᾶσα σκέψις ἀντικαταστάσεως τῆς φορολογίας ἀποκλείεται.

Κατὰ τὴν ἰδίαν συνεδρίαν ἐγείρεται ζήτημα ἀκυρώσεως τῶν Β. Διαταγμάτων περὶ ἐκχωρήσεως εἰς ἰδιώτας τῶν γυνωρυχείων Αἰτωλικοῦ, τῆς προτάσεως ταύτης ὑποστηριζομένης ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Βάλτου, ἀειμνήστου Νικολάου Στράτου. Τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν κ. Ν. Λεβίδη, ὑποστηρίζαντος ὅτι ἡ παραχώρησις ἐγένετο ἐπὶ τοῦ προκατόχου του, ὁ ἀείμνηστος Δημ. Ράλλης ὑποστηρίζει ὅτι ἡ εὐθύνη βαρύνει τοὺς Ὑπουργοὺς Ἑσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν ἐκδόντας τὸ ἐν λόγω Β. Διάταγμα.

Ὁ Δημ. Γούναρης, λαμβάνων τὸν λόγον ὁμιλεῖ διὰ μακρῶν ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως ἀντικρουῶν σημεῖα τῶν γνωμῶν τοῦ Δ. Ράλλη. Συμφωνῶν μετὰ τοῦ Δ. Ράλλη ἐπὶ τοῦ σημείου ὅτι ἡ γνωμοδότησις τοῦ μεταλλευτικοῦ Συμβουλίου δὲν δύναται νὰ καλύψῃ τὴν εὐθύνην τῶν Ὑπουργῶν τῶν ἐκδοσάντων τὸ Β. Διάταγμα, ὑποστηρίζει ὅτι διὰ νὰ ὑπάρξῃ εὐθύνη πρέπει νὰ ὑπάρξῃ κακὴ πρᾶξις. «Τοῦτο, λέγει, εἶναι οὐσιώδες ἐπιχείρημα διὰ τοῦ ὁποίου θὰ κρίνητε καὶ θὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν σαφῶς τὸν κατηγοροῦντα καὶ τὸν κατηγορούμενον».

Τοῦ βουλευτοῦ Δημ. Ράλλη, δευτερολογήσαντος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς εὐθύνης ὁ Δημ. Γούναρης προσέειπε:

— Ἐγὼ εἶπον τὸ ἐξῆς, ὅτι ἡ εὐθύνη ὑπάρχει ἀμέριστος. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι, διὰ νὰ ὑπάρξῃ εὐθύνη ἀπαιτεῖται βλάβη. Ἄν ὑπῆρξε βλάβη, ἀναμφισβητήτως ἔχομεν ἡμεῖς τὴν εὐθύνην πλήρη, ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν συζητεῖτε μεθ' ἡμῶν ἂν ὑπῆρξε βλάβη ἢ ὄχι, δυνάμεθα, ἀποκρούοντες τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ὑπῆρξε βλάβη νὰ εἰπώμεν: Ὑμεῖς ἐκρίνατε ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν εἶναι βλαβερὰ. Εἶναι τοῦτο ἐπιχείρημα νὰ πείσωμεν ὑμᾶς καὶ τοὺς ἀκροατὰς ὅτι δὲν ὑπῆρξε βλάβη. Ἄν ὅμως ἀποδειχθῇ ὅτι ὑπῆρξε βλάβη καὶ τὸ ἐπιχείρημα δὲν ἦτο ὀρθόν, τότε εἰς ὑμᾶς μὲν θ' ἀποδώσω τὴν εὐθύνην τῆς γνωμοδοτήσεως, ἥτις εἶνε μικρά, καὶ εἰς ἡμᾶς τὴν εὐθύνην τοῦ πράγματος, ἡ ὁποία εἶνε πολὺ βαρεία».

«Εὐλάβεια πρὸς τὰς διαθήκας».

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 20 Δεκεμβρίου 1908 ὁ βουλευτής Καρδίτσης κ. Ἀ. Ἀλεξανδρῆς ὁμιλῶν ἐπὶ τῇ διανομῇ τῶν Ζαππειῶν κτημάτων, εὐρίσκει ὅτι ὁ Ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ὀφείλει νὰ θέσῃ ἐρωτήματα εἰς τὴν Νομικὴν σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου διὰ τὴν διανομὴν αὐτῶν.

Ἡ παρατήρησις αὕτη τοῦ βουλευτοῦ Καρδίτσης δίδει ἀφορμὴν εἰς τὸν Γούναρη νὰ ἐκφωνήσῃ ἓνα ἐκ τῶν ὠραιότερων του λόγων, ἀκουσθέντα μετὰ θαυμασμοῦ ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Παραθέτομεν τὰ ὠραιότερα αὐτῆς σημεία.

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. (1) Ὅσα εἶπε, κύριοι συνάδελφοι ὁ ἀξιότιμος κ. βουλευτής Καρδίτσης διαφεύγουσι τὸ ζήτημα περὶ οὗ πρόκειται. Γὰρ ζήτημα περὶ οὗ πρόκειται δὲν εἶναι ἂν συμφέρει ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως ἢ οὐ νὰ γίνῃ ἡ διανομὴ τῶν Θεσσαλικῶν κτημάτων. Περὶ τούτου δὲν ὑπάρχουσιν οὐδὲ εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξωσι πλείονες γνώμαι. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ τῶν Ζαππειῶν κτημάτων, τὰ ὁποῖα ἐκληροδοτήθησαν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος δι' ὠρισμένον λόγον καὶ ἐφ' ὠρισμέναις ὑποχρεώσεσι, πρὶν ἢ ἀποφασίσῃ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, ὡς ἰδιοκτῆτης τῶν κτημάτων αὐτῶν, καθῆκον πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν ἑαυτοῦ ὡς Κράτους ἀναδεχθέντος ὑποχρεώσεως καὶ ὀφείλοντος νὰ τηρήσῃ ταύτας, ἔχει καθῆκον νὰ ἐξετάσῃ ὁποῖα τις ὑπῆρξεν ἡ θέλησις τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός, τὴν στιγμὴν δὲ κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἡ ἐλαχίστη γεννᾶται ἀμφιβολία ἐξ οἰουδῆποτε λόγου περὶ τῆς θελήσεως αὐτοῦ, καθῆκον τοῦ Κράτους εἶναι νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐρεῦνης αὐτῆς, νὰ ἀναθέσῃ τὴν ἐπιχειρήσιν τῆς ἐρμηνείας καὶ τῆς ἐρεῦνης τῆς διαθήκης εἰς ἄνδρα παρέχοντα πάντα τὰ ἐχέγγα ὅτι δύναται νὰ παράσχωσι τὴν ἀληθῆ ἐρμηνείαν τῆς διαθήκης, νὰ ἐπιζητήσῃ τὴν ἐρμηνείαν παρ' ἀνδρῶν ἐπιστημόνων, παρ' ἀνδρῶν νομικῶν, οἱ οἱ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦσι τὴν κορυφὴν τῆς νομικῆς ἐπιστήμης, ὁλόκληρος ἡ νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἀληθὴς ἐρμηνεία τῆς διαθήκης, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνοι θ' ἀποδώσωσι καὶ ὀφείλουσι ν' ἀποδώσωσι, δὲν εἶναι ἡ ἀνάγνωσις τοῦ γραμματος τῆς διαθήκης, ἀλλ' εἶναι ἡ ἀνέυρεσις πλήρους καὶ τελείου τοῦ νοήματος τῆς διαθήκης ἥτις προϋποθέτει ὅτι θὰ τεθῶσιν ἐν τῇ θέσει ἐν ἣ εὐρίσκετο ὁ διαθέτης, θὰ θέσωσιν ἐν ἑαυτοῖς αἰσθήματα τὰ ὁποῖα ἐκεῖνος εἶχε, θὰ φωτίσωσι τὴν διάνοιαν αὐτῶν μὲ πᾶσας τὰς ἀκτῖνας μὲ τὰς ὁποίας ἐφωτίζετο ἐκεῖνος, θὰ εἰσχωρήσῃ εἰς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος ἠσθάνετο, θὰ ἐντοπισθῇ εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον εἰς ὃ ἐκεῖνος εὐρίσκετο, θὰ ἐμπνευσθῇ ἀπὸ πᾶσας τὰς ἐλπίδας τὰς ὁποίας ἐκεῖνος ἠσθάνετο καὶ ὑπὸ τῶν ὁποίων οἰστρολατεῖτο καὶ θὰ εἴπῃ ὅτι ἐκεῖνος ἦτο ἡ θέλησις, ἡ δὲ γνώμη τοιούτων ἀνδρῶν οὕτω λαμβανομένη θὰ εἶναι ἡ ἀληθὴς ἐρμηνεία τῆς διαθήκης».

Καὶ παραιτέρω:

— «Κύριοι, τὴν εὐλάβειαν ταύτην θεωρῶ ἐπιβαλλομένην ἐκ πάντων τῶν λόγων τοὺς ὁποίους σᾶς εἶπον, ἀλλὰ δὲν θὰ θελήσω γὰρ σᾶς εἶπω ὅτι τὸ συμφέρον, τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, ἵνα ἐπὶ τὸ μέλλον διατηρηθῇ πάντοτε ἡ πρέπουσα ἰδέα εἰς ἐκεῖνους οἱ ὁποῖοι ἀναθέττουσι τὰ προϊόντα τῆς πολυτελοῦς αὐτῶν ἐργασίας, δὲν θὰ θελήσω νὰ σᾶς εἶπω ὅτι καὶ τὸ συμφέρον εἶναι ἐν ἐπιχείρημα. Μοὶ ἀρκεῖ νὰ στηριχθῶ μόνον καὶ μόνον ἐπὶ τῆς εὐλαβείας τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν ἐπὶ τὴν θέλησιν ἐκεῖνου, θέλωσιν τὴν ὁποίαν οὐδεὶς θὰ θελήσῃ νὰ διαταράξῃ. Ἀπόδειξιν δὲ τῆς εὐλαβείας θὰ παράσχωμεν κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην οὐχὶ κρίνοντες κατὰ τὰ ἴδια φῶτα (χειροκροτήματα).»

Ὁ Γούναρης εἰς Πάτρας.

Ἐπωφεληθεὶς τῶν διακοπῶν τῆς Βουλῆς ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τῶν Χριστουγέννων ὁ Γούναρης, μετέβη εἰς Πάτρας ἵνα διέλθῃ τὰς ἁγίας ἡμέρας πλησίον τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ.

(1) Ἐφημ. Συζητήσεων Βουλῆς ΙΗ'. Βουλ. Περιόδου Γ' Συνόδου. Συνεδριάσις 27 τῆς 20 Δεκεμβρίου 1908 Σελ. 514.

«Ο «Νεολόγος» τῶν Πατρῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐν Πάτραις ὀλιγοήμερου διαμονῆς τοῦ Γούναρη ἐδημοσίευσεν τὸ κάτωθι ἄρθρον εἰς τὸ φύλλον αὐτοῦ τῆς 27 Δεκεμβρίου 1908.

«Ἡ βραχυήμερος ἐν Πάτραις διαμονὴ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ἐπιφανοῦς συμπολίτου ἡμῶν κ. Δ. Γούναρη ἔδωσε καὶ δίδει ἀφορμὴν εἰς ἐκδηλώσεις ἐνθουσιώδεις ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὁ οἶκος αὐτοῦ καθημερινῶς πληροῦται κόσμου, ἀπαύστως ἀνανεομένου, ἀνὰ πᾶσαν δὲ στιγμὴν ἐκτυλίσσονται σκηναὶ ἀληθοῦς λατρείας καὶ ἀφοσιώσεως, αἰσθημάτων τὰ ὁποῖα γεννᾷ ἡ ἀπειρος ἐκτίμησις καὶ ὑποθάλλει ἡ ὑπερηφάνεια ἐπὶ τῇ μεγάλῃ τιμῇ διὰ τὴν πόλιν ἡμῶν ὅτι ἀντιπροσωπεύεται ἐπαξίως ἐν τῇ Κύβερνήσει τῆς χώρας. Ὁλὼν τῶν τάξεων ἀντιπρόσωποι κατακλύζουσι ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς τὸ ἐντευκτήριον τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργοῦ, εἰς ὧν δὲ τὰς ὄψεις διακρίνει τις ἄδολον χαρὰν καὶ εὐφροσύνην, ἐπὶ τῇ δικαιοῦσι τῶν ἐλπίδων, τὰς ὁποίας πάντες ἐξ ὑπαρχῆς ἐθεμελίωσαν ἐπὶ τὸ εὐρὺ μέλλον τοῦ διακεκριμένου συμπολίτου τῶν. Αἱ ἐκδηλώσεις αὗται ἀποτελοῦν μέγα κεφάλαιον ἰσχύος πολιτικῆς καὶ ἠθικῆς, αἱ δὲ Πάτραις δικαίως ὑπερηφανεύονται, διότι ὁ κ. Γούναρης ἀπὸ δυνάμεως πολιτικῆς καὶ ἠθικῆς ὑπὸ τὴν τοπικὴν ἐννοιαν ἐξελίχθη εἰς δύναμιν ἐθνικὴν, πολλοῦ λόγου ἄξιαν, ὡς μαρτυρεῖ οὐ μόνον ἡ ὑπέρτοχος θέσις τὴν ὁποίαν ἀνέλαβεν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Κοινοβουλίᾳ ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν ἡλικίᾳ νεαρῇ, πολιτικῶς δὲ νεωρὸν ἀνάθεσις αὐτῷ τοῦ σοβαροῦ τῶν Ὑπουργείων. Κατὰ πότον ὁ κ. Γούναρης ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς ἀξιώσεις τῆς κοινῆς γνώμης, τὸ προσεχὲς μέλλον θὰ προσεπικυρώσῃ, ἀλλ' εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ὁ μεταρρυθμιστὴς Ὑπουργὸς κατέδειξε τρανῶς ὅτι ἐννοεῖ νὰ ἀφιερῶσιν ἀπάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ καλοῦ τῆς χώρας διὰ πολιτείας ῥηξικελεύθου καὶ ἀληθῶς πατριωτικῆς.»

Ἐκλεκτοὶ ἐπιστήμονες τῶν Πατρῶν, φίλοι τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρὸς παρεκάλουν αὐτὸν νὰ ἐξηγήσῃ τὸ οἰκονομικὸν πρόγραμμά του τοῦ ὁποίου τὴν ἐφαρμογὴν ἐπέδωκεν ὁ Γούναρης ὡς Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Ὁ Γούναρης ἐπὶ ὥραν ἐξήγησεν αὐτοῖς τὰς γενικὰς βάσεις τοῦ προγράμματός του, ὁ δὲ «Νεολόγος» τῆς 29 Δεκεμβρίου 1908 ἐκ τῶν ἀνακοινώσεων ἐκείνων τοῦ Γούναρη ἐδημοσίευσεν τὰ κάτωθι:

«Πρόθεσις ἡμῶν, εἶναι νὰ ἀνακουφίσωμεν τὰς πενομένας λαϊκὰς τάξεις ἀπὸ τὴν βαρυτάτῃ φορολογίᾳ τῶν χρεωδῶν τοῦ βίου, διότι κανεὶς τόπος δὲν βαρύνεται περισσότερο τοῦ ἰδιοῦ μας εἰς τὰ εἶδη τῆς πρώτης ἀνάγκης. Καὶ διὰ τοῦτο αἱ λαϊκαὶ τάξεις τῶν ἐργατῶν, βιομηχάνων, μικροπρόρων, δὲν δύνανται νὰ δημιουργήσουν ἀποταμιεύματα. Ὅταν δὲ ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας γηράσκων δὲν δύναται νὰ προσπορισθῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐργαζόμενος, ἡ οἰκογενεὶά του περιέχεται εἰς τὴν ἐνδειαν. Πῶς δὲ θέλετε νὰ κάμῃ ἀποταμιεύματα ὁ ἐργάτης ἢ ὁ βιομήχανος, ὅταν τὸ καρβέλι τὸ ψωμί τιμᾶται 60 λεπτά ἢ ὁκά καὶ ἡ ζάχαρις τιμᾶται 1 65 ἢ ὁκά; Οὐδὲν ἦτο δι' ἐμὲ εὐχερέστερον, ἀπὸ τοῦ ν' ἀφίσω τὸν φόρον τῆς ζάχαρος ὡς ἔχει, διότι τὸ δημόσιον ταμεῖον θὰ ἐξηκολούθει ἀσφαλῶς εἰσπράττον τὰ τρία ἑκατομμύρια δραχμῶν, δὲν θὰ ἐδημιουργοῦν δὲ καὶ τὴν ἀντίδρασιν τῶν συμφερόντων ἅτινα θίγουν οἱ φόροι, οἵτινες ἐν μέρει πρόκειται ν' ἀντικαταστήσωσι τὸν τῆς ζάχαρος ἀλλὰ δὲν ἡδυνάμην ν' ἀνεχθῶ φορολογούμενον τὸν ἔχοντα οἰκίσκον εἰσοδήματος ἐλαχίστου καὶ ἀφορολόγητον τὸν καθέτοντα τὰ κεφάλαιά του εἰς Τραπεζάς, φορολογούμενον κατὰ 5000)ο τὸ περτέλαιον καὶ ἀφορολόγητον τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς.

Ἄλλως τὰς οἱ ἔμμεσοι φόροι εἶναι οἱ κατ' ἐξοχὴν προσελκύσαντες τοὺς ἐκάστοτε Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ δικαίως, διότι μόνον οἱ ἔμμεσοι φόροι εἶναι οἱ προ-

καλοῦντες τὴν ἐλαχίστην ἀντίδρασιν, διότι εἶναι λανθάνοντες, ἀλλ' οἱ ἔμμεσοι φόροι εἶναι ἄνιστοι καὶ ἄδικοι διότι καταβάλλονται ἀσχετῶς πρὸς τὸ εἰσόδημα καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τοὺς ἔχοντας τὰ ἐλάχιστα. Μόνον τὸ εἰσόδημα πρέπει ν' ἀποτελῇ τὴν βάσιν πάσης φορολογίας καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἔθνη ὅλα διαδοχικῶς ἄγονται εἰς φορολογίαν τοῦ εἰσοδήματος.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀπεφασίσαμεν διὰ τὴν ζάχαριν, θὰ τὸ ἐπιζητήσωμεν καὶ διὰ τὰ ἄλλα εἶδη τῆς πρώτης ἀνάγκης, μετατοπίζοντες τὴν φορολογίαν καὶ ἀνακουφίζοντες τὸν λαόν. Διότι βεβαίως οἱ πλούσιοι δὲν τρώγουν τόσον ἄρτον ὅσον τρώγουν οἱ πτωχοὶ καὶ ὁμοῦς ὁ ἄρτος φορολογεῖται βαρύντα, πέραν τῆς ἐνδεικνυμένης φορολογίας πρὸς προστασίαν τῆς ἐγχωρίου σιτοπαραγωγῆς.»

Ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ πολιτικοὶ Οἰωνοὶ τοῦ 1909» ἢ «Πατρίς» Ἀθηνῶν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ νέου ἔτους ἐδημοσίευσεν τὸ κάτωθι χαρακτηριστικόν, τῶν ἐλπίδων αἵτινες ἐστηρίζοντο ἐπὶ τὸν Γούναρη, ἄρθρον:

«Ἀπὸ ἐσωτερικῆς πολιτικῆς ἀπόψεως μίαν εὐοίανον ἀληθῶς κληρονομίαν παραδίδει τὸ λῆξαν ἔτος εἰς τὸν τόπον, τὴν ἐμφάνισιν τοῦ κ. Δ. Γούναρη ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς δράσεως. Ὁ νεαρὸς καὶ ἐπιφανὴς ἐκ Πατρῶν πολιτευτὴς ἔκαμε τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς δράσεως πολιτικῆς σκηνῆς μεθ' ὧν ἐκείνων τῶν συμπτωμάτων, τὰ ὁποῖα διακρίνουν τοὺς ὑπερόχους πολιτικούς ἀνδρας. Διότι ὅλη ἡ θορυβώδης κατὰ τοῦ κ. Γούναρη ἀντίδρασις οὐδὲν ἄλλο ἀποδεικνύει παρὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν ὑπεράνω τοῦ κοινῶς ἐπιπέδου ὑπεροχὴν αὐτοῦ. Ὁ ὁδοστρωτὴς ὁ πολιτικός, ὁ ἰσοπεδῶσας τὸς ἄλλας μετριότητας, ἀφῆκεν ἄθικτον τὸν κ. Γούναρη, ὅστις παρουσιάζει εὐτυχῶς ὅλα ἐκεῖνα τὰ σπάνια προσόντα, διὰ τῶν ὁποίων δημιουργοῦνται καὶ κατισχύουν ἐπὶ τέλους ὅλοι οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες, τῶν ὁποίων ἡ δράσις ἐγραφε ἀδράς σελίδας ἐν τῇ πολιτικῇ ἱστορίᾳ τῆς πατρίδος τῶν. Ἀπέναντι τὸς ὧν ἄλλων μελανῶν σημείων, ἃς σημειωθῇ τοῦλάχιστον ὡς μία ἀκτὶς φωτός, διὰ τὸ πολιτικὸν μέλλον τῆς Ἑλλάδος, τοῦ ὁποίου ἡ εὐρύτης θὰ καταστῇ ἀναμφισβήτητος, ὅταν σὺν Θεῷ πλησίον τοῦ κ. Γούναρη παρακαθήσονται καὶ ἐκεῖνοι τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλληνικῆς Μεγαλονήσου, περὶ τῶν ὁποίων εὐλόγως κρατεῖ ὅχι μόνον Πανελλήνιος, ἀλλὰ καὶ Εὐρωπαϊκὴ ἐκτίμησις. Ἀπὸ τῆς τοιαύτης ζύμης ἡμεῖς προσδοκῶμεν τὴν ἀπαραίτητον πολιτικὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ὁποίαν ἃς εὐχρηθῶμεν νὰ ἴδωμεν ἐντὸς τοῦ νέου ἔτους 1909.»

Ὁ ἀγὼν συνεχίζεται.

Ἡ Βουλὴ μετὰ τὰς ἐορτὰς ἐπανέλαβε τῆς ἐργασίας αὐτῆς τὴν 21 ἡν Ἰανουαρίου 1909.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην ὁ βουλευτὴς Πατρῶν κ. Λουκᾶς Ροῦφος ἔφερε τὸν λόγον ἐπὶ τινος συνεντεύξεως τοῦ Γούναρη πρὸς τὸν «Νεολόγον» ἐν ἣ κατεφέρετο κατὰ τῶν ἀντιδρώντων εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν νομοσχεδίων του. Ὁ κ. Ροῦφος ἀναγινώσκων μέρος τῆς συνεντεύξεως, διεκόπη παρὰ τοῦ βουλευτοῦ Αἰγιάλειος κ. Θ. Γκόφα, εἰπόντος:

— Μεγάλοι ἀλήθειαι, ὥραϊα γεγραμμένα!...

Καταλήγων ὁ κ. Λουκᾶς Ροῦφος ἠρώτησε τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἰδίᾳ τὸν ἀειμνήστου Θεοτόκην.

Συμμερίζεται ἡ Κυβέρνησις τὰς ἰδέας αὐτὰς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Διότι ἡ Βουλὴ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ἀντελήφθη τὸ ἐναντίον. Θὰ ἦτο ἄλλως τε ἀπορίας ἄξιον πῶς, ἐνῶ τὰ μέτρα ταῦτα εἰσέχθησαν ἐν τῇ Βουλῇ πρὸ τόσο χρόνου, δὲν ἐσπευσεν νὰ προτάξῃ τὰ

νομοσχέδια ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει, νὰ προκαλέσῃ ἀμέσως τὴν ἐπ' αὐτῶν συζήτησιν, διότι εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τὰ νομοσχέδια ταῦτα εἶναι τοσοῦτον σπουδαῖα, ὥστε δὲν ἡδύνατο νὰ νομίσῃ ἡ Κυβέρνησις, ἂν ἀσπάζεται τὰς γνώμας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ τὰ ἀφήσῃ κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμήν, διὰ νὰ τὰ ἀρπάσῃ οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τῆς Βουλῆς. . . . Εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα θ' ἀναμείνω τὰς ἀπαντήσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, διότι εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι, ἂν ἐκφράσῃ τὴν γνώμην ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐμμένει εἰς τὴν ψήφισιν τῶν νομοσχεδίων αὐτῶν, πρέπει ἀμέσως ἀπὸ τῆς σήμερον νὰ προτάξῃ ταῦτα ἐν τῇ ἡμερησίᾳ Διατάξει, πρὸ παντὸς ἄλλου ζητήματος.

Ὁ ἀείμνηστος Θεοτόκης δὲν ἀπήνησεν ἀμέσως, βραδύτερον ὅμως (κατὰ τὴν συνεδρίαν) προκλήθης καὶ αὐθις παρὰ τοῦ κ. Ρούφου, ἐδήλωσεν ὅτι δὲν περιλαμβάνετο εἰς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ νὰ δίδῃ αὐτὸς λόγον διὰ τὰς εἰς τὰς ἐφημερίδας συνεντεύξεις τῶν Ὑπουργῶν του. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ οἰκονομικὰ νομοσχέδια, ὁ Θεοτόκης ἐδήλωσεν ὅτι ὁ κ. Ρούφος ἡ ταῦτα νομίζων δὲν θὰ ἤρχοντο εἰς συζήτησιν. Διὰ τὸν λῶσεν ὅτι ὁ κ. Ρούφος ἡ ταῦτα νομίζων δὲν θὰ ἤρχοντο εἰς συζήτησιν. Διὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς ἡμερησίας Διατάξεως, ἐδήλωσεν ὅτι κατ' ἐπικρατοῦν κοινοβουλευτικὸν ἔθιμον προηγούντο ἄλλα ζητήματα χρήζοντα τῆς ἀμέσου ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς. ΛΟΥΚΑΣ ΚΑΝ. ΡΟΥΦΟΣ: Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ζήτημα τῆς συνεντεύξεως οὐδὲν ἔχω νὰ προσθέσω, ἀφοῦ ἐκ τῶν λόγων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ εἶναι φανερόν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν υἱοθετεῖ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐγράφησαν εἰς τὰς ἐφημερίδας. . . .

Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ: Παρακαλῶ τὰ λεγόμενα νὰ ἐρμηνεύωνται ὡς ἐγὼ τὰ εἶπον.

Λ. ΚΑΝ. ΡΟΥΦΟΣ: Ἄρα ἡ συνέντευξις. . .

Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ: Τὸ «ἄρα» αὐτὸ εἶναι ἰδικόν σας! . . .

Λ. ΚΑΝ. ΡΟΥΦΟΣ: Ἄρα ἡ συνέντευξις αὕτη ὡς μὴ διερμηνεύουσα τὴν γνώμην τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ δὲν ἔχει σοβαρότητα.

Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ: Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Βουλευτοῦ ἐκ Πατρῶν, ὅχι κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Πρωθυπουργοῦ! . . .

ΛΟΥΚΑΣ ΡΟΥΦΟΣ: . . . Ἄνα νομίζω ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἔχει δίκαιον λέγων ὅτι δέον νὰ προταχθῶσιν ἐκεῖνα τὰ νομοσχέδια τὰ ὁποῖα εἶπεν ὅτι δέον νὰ προταχθῶσι, δηλῶ ὅμως ὅτι τοῦτο δὲν δικαιολογεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἐπὶ ὁλοκλήρους μῆνας συνεδριάζομεν ἐνταῦθα μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν οἰκονομικῶν νομοσχεδίων καὶ δὲν προὐκάλεσε τὴν ἐπ' αὐτῶν συζήτησιν, ἢ ὁποῖα δέον νὰ γένηται εὐρυτάτη.

Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ: Θὰ ἦτο βάσιμος ἡ κατηγορία τοῦ κ. Βουλευτοῦ, ἐὰν ἡδύνατο ν' ἀποδείξῃ ὅτι κατὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν διήρκεσαν αἱ συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη ἄλλο τι νομοσχέδιον, ὅτε θὰ εἶχε δίκαιον κατηγορῶν τὴν Κυβέρνησιν. . . .

* *

Ἡ ἀνωτέρω συζήτησις χρησιμεύει ὡς πρόλογος οὕτως εἰπεῖν τοῦ κεφαλαίου τῆς παραιτήσεως τοῦ Δημ. Γούναρη ἐκ τῆς Κυβερνήσεως Θεοτόκη ἥτις ἐπραγματοποιήθη μετὰ ἓνα μῆνα. Τὰ αἷτια τῆς παραιτήσεως θὰ ἐκτεθοῦν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στοιχείων τῆς συλλογῆς ἡμῶν. Ἐκρίναμεν ὅμως σκόπιμον τὴν παράθεσιν τῆς ὡς ἄνω συζήτησεως ἐπὶ προτάξεως τῶν οἰκονομικῶν νομοσχεδίων Γούναρη, διὰ νὰ πιστοποιηθῇ ἡ πεποίθησις τῶν πολέμιων τῶν οἰκονομικῶν μέτρων τοῦ Γούναρη, ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρὸ τοῦ δημοκοπικοῦ θυρέβου τῶν κεφαλαιοκρατῶν, ἐδίσταζε εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν οἰκονομικῶν νομοσχεδίων τοῦ Γούναρη ἅτινα ἔθιγον τὰς τάξεις ἐκεῖνας, αἵτινες τόσον ἄγριον ἀγῶνα εἶχον ἀναλάβει κατὰ τῆς ἐπιψηφίσεως αὐτῶν. Ἄλλ' ὡς ἀκολουθήσωμεν τὰ γεγονότα κατὰ τὴν χρονολογικὴν αὐτῶν σειράν.

Περὶ παρανομίῶν ὁ λόγος. . . .

Συζητούμενου εἰς βαν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ χορηγίας ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους χρήσεως 1908 ἐκ δραχμῶν 2.682.805, κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 28ης Ἰανουαρίου 1909 ἐξ ἀφορμῆς παρατηρήσεως τοῦ βουλευτοῦ Ἑρμιονίδος Ἑμμ. Ρέπουλη περὶ ἀναγραφῆς ἐν ταῖς πιστώσεσι ταύταις καὶ δαπίνης 3.000 δραχμῶν (τριῶν χιλιάδων) διὰ πληρωμὴν ἐκτάκτων στοιχειοθετῶν καὶ χαρτοθετῶν, ὁ Γούναρης ἀπαντᾷ, ὅτι τὸ ποσὸν τῶν τριῶν χιλιάδων δραχμῶν διετέθη πρὸς πληρωμὴν ἐργατῶν καὶ στοιχειοθετῶν προσληφθέντων ἐκτάκτως εἰς τὸ Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον καὶ ἀναφέρει σὺν τούτοις καὶ τὴν σημειωθείσαν αὐξήσιν ἐργασιῶν καὶ ἐκτυπώσεων τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου.

Ὁ Ρέπουλης ἐπανερχόμενος ὑποστηρίζει δι' ὃ Ὑπουργὸς παρενόμησε, ἀναγράφας τὴν περὶ οὗ πρόκειται πίστωσιν.

Ἡ τοιαύτη παρατήρησις παρέχει ἀφορμὴν εἰς τὸν Γούναρη νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὸν ὅρον «Παρανομία». Πρόκειται περὶ μιᾶς διδακτικότητος ἀγορεύσεως, ἢ καὶ μόνον ὁ πρόλογος εἶνε δυνατόν νὰ θεωρηθῇ αὐτόχρημα ὡς δογματισμός.

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ (1) «Ἡ τραγικὴ ἔξαισις τοῦ ἀξιοτίμου προλαλήσαντος τοῦ κ. Ρέπουλη—τοσαῦτα καὶ τηλικούτα ἀναπτύξαντος περὶ παρανομίας, ἥτο ἀξία καλυτέρας τύχης, καὶ διὰ τὴν ὥραν καὶ διὰ τὸ θέμα δι' ὃ ἀνεπτύχθη.

Παραβιάσθη ὁ Νόμος. Περὶ τίνος πρόκειται; Ἄς σταθῶμεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς παρανομίας. Ἄς δεχθῶμεν τὴν ψήφισιν, ἐπειδὴ γνωρίζομεν τὸν τρόπον, ὡς εἶπεν ὁ κ. συνάδελφος, τῆς ψηφίσεως, ὡς δεχθῶμεν τὴν ψήφισιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ ὡς ἴδωμεν ποία εἶναι αὕτη ἡ παρανομία ἢ φοβερά καὶ τρομερά. Ὅτε οἱ Νόμοι διαγράφουσι τὰ ὅρια τῆς ἐξουσίας τῶν Ὑπουργῶν, ἐννοοῦσιν ὅρια ἐξουσίας τῶν ὑπουργῶν ἐνασκούντων τὴν κυριαρχικὴν τοῦ Κράτους ἐξουσίαν. Δύναται νὰ συντελεσθῇ παρανομία ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ παραβαίνοντος τὰ ὅρια τὰ ὁποῖα ἔθηκεν ὁ νόμος ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς ἐκτελεστικῆς τοῦ Κράτους ἐξουσίας καὶ τότε ὑφίσταται παρανομία, ἢ ὁποῖα νὰ προκαλέσῃ τὴν διαμαρτυρίαν παντός. Ἀλλ' ὅταν δὲν πρόκειται περὶ ὑπερβασίας ὁρίων τινῶν τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας δὲν ὑπάρχει, Κύριοι, οὐδεμία προσβολὴ ἀρχῆς τινὸς δικαίου, ἀλλ' ὑπάρχει μία παράβασις τοῦ διαχειριστικοῦ κανονισμοῦ, ἢ ὁποῖα τίνα συνέπειαν ἔχει; Τὸ πολὺ διότι δὲν συνετελέσθη ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐπέμβασις τις εἰς δικαιώματα καὶ συμφέροντα εἴτε ἰδιωτῶν εἴτε τοῦ Κράτους, βλαβέντα καθ' οἷονδήποτε τρόπον ἐν τῇ ἐξασκήσεως τῆς ἐξουσίας τῆς κυριαρχικῆς τῆς προσηκούσης εἰς τὸν Ὑπουργὸν πέρα τῶν ὑπὸ τῶν Νόμων διδομένων ὁρίων. Τί συνέβη ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Προσελήφθησαν ἐργάται οἱ ὁποῖοι εἰργάσθησαν, ἐξετέλεσαν τὴν ἐργασίαν καὶ πρόκειται νὰ πληρωθῶσι. Ποῦ εἶναι ἡ παρανομία; Ἄν εἴπητε ὅτι ἀξίζει ἡ ἐργασία αὕτη καὶ τί πρέπει νὰ πληρωθῶσι, θὰ εἴπητε τὸ Κράτος νὰ πληρωθῶσιν. Ἄν εἴπητε, κύριε Ὑπουργέ, ὑμεῖς οἱ ὁποῖοι ἐδώκατε τὴν ἀδειαν νὰ ἐργασθῶσι καὶ νὰ ἐκτελέσωσι τὴν ἐργασίαν τὴν χρησιμεύσαν εἰς τὸ Κράτος δὲν ἔπρεπε νὰ πλη-

(1) Ἐφημ. Συζητήσεων Βουλῆς Π. Βουλ. Περιοδὸν Συνόδου Γ' Συνεδριάσεως 33 τῆς 28 Ἰανουαρίου 1909 σελῖς 644—646.

ρωθώσιν, πληρώσατέ τους από τὸ ταμείόν σας, τότε θὰ πληρωθώσιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ θὰ λήξῃ ἡ ὑπόθεσις.....» (Χειροκρατήματα)

Πότε ὑπάρχει διαπραγμάτευσις;

Ὁ βουλευτὴς Ἀττικῆς κ. Φ. Νέγρης ὁμιλῶν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 30ῆς Ἰανουαρίου 1909 ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῶν οἰνοπαραγωγῶν καὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκ βουλευτῶν Οἰνολογικῆς Ἐπιτροπῆς ἀναφέρει ὅτι μετέβη ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐπιτροπῆς παρὰ τῷ Ὑπουργῷ καὶ παρεκάλεσεν αὐτόν, ὥπως ἔλθῃ εἰς συνεννόησιν μετὰ τῆς Ἐταιρείας «Ἐνιαίας», ἀλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν φαίνεται νὰ ἐνήργησέ τι μέχρι τοῦδε, διότι οὐδεμία ἐδόθη ἔτι ἀπάντησις ἢ πληροφορία περὶ τῶν ἐνεργειῶν του εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν. Περαιτῶν τὰς παρατηρήσεις του ὁ κ. Νέγρης ἐξέφρασεν ἐν ὀνόματι τῆς Ἐπιτροπῆς τὴν λύπην του, διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν ἔδειξε τὴν ἀπαιτούμενην δραστηριότητα.

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ (1).... Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς οὐδεμίαν εἶχε θέσιν ἡ λύπη ἢν διετύπωσεν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἀττικῆς συνάδελφος, διότι δὲν βλέπω διατὶ εἶναι δικαιολογημένον νὰ ἐκφρασθῇ ἡ λύπη πρὸς τὸν Ὑπουργόν, ὁ ὁποῖος δὲν ἔκαμε τίποτε. Εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἀττικῆς συνάδελφος ὅτι προσεδόκα ὅτι ἐγὼ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τῶν ἀμπελοκτημόνων τὴν κατάστασιν, ἤθελον καλέσει τοὺς διευθύνοντας τὴν Ἐνιαίαν καὶ ἤθελον ἐπισείσει εἰς αὐτοὺς τὰ δικαιώματα τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ κάμωμεν χρῆσιν, ἵνα τοὺς ἐξαναγκάσωμεν εἰς τὰς παροχὰς αὐτάς. Τοῦτο δὲν νομίζω ὅτι εἶναι τι τὸ ὁποῖον μοι ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ πράξω.....

Τοῦτο θὰ μοι ἐπιτρέψῃ ὁ κ. συνάδελφος νὰ εἶπω ὅτι δὲν εἶναι τι ὅπερ ἡδυνάμην νὰ πράξω καὶ ἂν τις λυπᾶται ὅτι τοῦτο δὲν ἐπεχείρησα, εὐρίσκομαι εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν νὰ εἶπω ὅτι δὲν συμμερίζομαι τὴν λύπην, πολλὴν δὲ ἐξ ἐναντίας θὰ ἡσθανόμην λύπην ἂν παρεσυρόμην νὰ πράξω τοιοῦτόν τι.

Ὁ κ. Νέγρης ἐπιμένει.

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Νομίζετε λοιπὸν ὅτι ἔλλειψέ τι;

Φ. ΝΕΓΡΗΣ. Μάλιστα.

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Τί ἔλειψε;

Φ. ΝΕΓΡΗΣ. Διαπραγμάτευσις.

Δ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ. Νομίζετε ὅτι διαπραγμάτευσις ὑπάρχει ὅταν καλέσητε ἕναν ἄνθρωπον καὶ ἴδῃτε αὐτόν καὶ ἴδῃ αὐτὸς ὑμᾶς; "Ὅχι" διαπραγμάτευσις ὑπάρχει, ὅταν εἰσθε διατεθειμένους εἰς διαπραγμάτευσιν. Ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἤλθον εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, διότι ἡ Ἐταιρεία αὐτὴ ἀκόμη δὲν ἐσκέφθη ἂν θὰ δεχθῇ ἢ δὲν θὰ δεχθῇ τοιαῦτα πράγματα, οὔτε περὶ μεταβολῆς τῆς συμβάσεως.

Θέλω λοιπὸν παρακαλέσει τὸν κ. συνάδελφον νὰ μὴ ἐπιμένῃ εἰς τὴν γνώμην τὴν ὁποίαν ἔχει, ὅτι ἡ λύπη του εἶναι δικαιολογημένη, διότι, ἂν ἐπιμένῃ εἰς τοῦτο, διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ μείνῃ ἐπὶ πολὺ λυπημένος!....

(Χειροκροτήματα καὶ γέλωτες).

(1) Ἐφημ. Συζητ. Βουλῆς ΙΗ' Βουλ. Περίοδος Γ' Σύνοδος Συνεδριάσεως 35 τῆς 30 Ἰανουαρίου 1909 σελίς 685—688.

«Δυνούμεθα διὰ τὴν Χώραν.....»

Ἐπεμβαίνει ὁμοῦς ὁ βουλευτὴς Καρυστίας κ. Ι. Βογιατζῆς δηλῶν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ προτείνων εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὅπως ἐκφράσῃ αὕτη τὴν λύπην τῆς εἰς τὸν Ὑπουργ. τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐπικρίνει διότι δὲν ἐνήργησε μεθ' ὅσης ὤφειλε σπουδῆς.

Ἐν ἀπολύτῳ ψυχραιμίᾳ ἀπαντᾷ εἰς τὸν κ. Βογιατζῆν, ὁ Δ. Γούναρης.

«..... Δὲν ἐγνώριζον ὅτι ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐκρίνεν ἀναγκαῖον νὰ ὑποβάλῃ τὴν πρότασιν περὶ ἐκφράσεως λύπης εἰς τὸν Ὑπουργόν τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλὰ πιστεύω, καὶ τὸ ἐπίστευον αὐτὴν τὴν στιγμήν ὅτι μεθ' ὅσα εἶπον, ἔπρεπεν ὁ συνάδελφος νὰ μὴ νομίσῃ ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ ποιήσῃ τὴν δήλωσιν ἢν ἐποίησατο, ὅτι αὐτὸς εἶπε διὰ τὴν πρότασιν, διότι ἡ πρό- μένον. Ἀλλ' εἶναι εὐκόλῳ νὰ συγχίζωμεν τὰ ζητήματα, ἵνα ἐξ αὐτῶν ἀντλῶμεν ἀφορμὰς ἱστοριῶν καὶ παραπόνων, ὅπως τὴν ἐσπέραν ταύτην συνέβη, καὶ εἶπεν ὁ κ. συνάδελφος, εἶπε δὲ καὶ πρὸ ὀλίγου ἕτερος τῶν κ. κ. συναδέλφων ὅτι: κύριε, ὑμεῖς παραγνωρίζετε τὴν κρίσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται οἱ οἰνοπαραγωγοί. Δὲν βλέπετε ὅτι ἡ οἰνοπαραγωγή πάσχει;

Τὰ βλέπομεν ὅλα αὐτὰ ὅπως καὶ ὑμεῖς ὅπως βλέπετε ὑμεῖς αὐτὰ, σὰς βεβαίως ὅτι καὶ ἡμεῖς τὰ βλέπομεν. Ἐὰν ὑμεῖς στενοχωρεῖσθε διὰ τὴν κατάστασιν ταύτην, ἐὰν ὑμεῖς λυπεῖσθε, θὰ σὰς παρακαλέσωμεν νὰ ἔχετε τὴν καλωσύνην νὰ πιστεύετε ὅτι καὶ ἡμεῖς στενοχωρούμεθα καὶ λυπούμεθα διότι καὶ ἡμεῖς ἀνήκομεν εἰς τὴν χώραν ταύτην, καὶ ἡμεῖς αἰσθανόμεθα τὰς λύπας αὐτῆς καὶ τὰ παθήματα, τοῦλάχιστον, ὅσον τὰ αἰσθάνεσθε καὶ ὑμεῖς καὶ πᾶς ἕτερος...

Καὶ περαιτέρω:

«Ὁ κ. συνάδελφος εἶπεν, ὅτι ἐπειδὴ ἡ Ἐταιρεία δὲν μᾶς ἀπήντησεν εἶναι ἀπόδειξις ὅτι δὲν αἰσθανόμεθα τὰ παθήματα τῶν ἀμπελοκτημόνων καὶ δὲν ἐπι- μῶμεν τὴν κρίσιν αὐτῶν. Θὰ μοι ἐπιτρέψῃτε νὰ εἶπω, ὅτι τοιοῦτο συμπέρασμα δὲν εἶναι δικαιολογημένον. Παραδέχομαι ὅτι ὑμεῖς οἱ καταγόμενοι ἐξ ἐπαρχιῶν ἐξ ὧν ἐξάγεται οἶνος, εὐρίσκεσθε εἰς θέσιν λίαν δυσχερῇ, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν ἐκ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν ἡ θέσις εἶναι ἐξ ἴσου δυσάρεστος, παραδέχομαι, λέγω ὅτι ἡ θέσις τῶν καταλεγόμενων ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων εἶναι δυσχερεστέρα καὶ ἐπο- μένως εἶναι προδιατεθειμένοι εἰς αἰτιάσεις καὶ παράπονα εἰς τὰς ὁποίας εὐκόλως δίδει λαβὴν ἢ κατάστασις εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ἕκαστος ὅταν πρὸ ἀμνηχανίας ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπορροσῆς, νομίζει, ὅτι δι' αὐτῶν ἤθελε τύχει διόρθωσις τῆς κακῶς ἐχούσης καταστάσεως, ἀναθέτουσι δ' εἰς ἄλλους τὴν ἐπανόρθωσιν αὐτῆς, καὶ ὁ ἄλλος δὲ εὐρισκόμενος πρὸ δυσχερειῶν τὰς ὁποίας αὐτὰ τὰ πράγματα παρεμβάλλουσι, δὲν ἡμπορεῖ νὰ προβῇ εἰς διόρθωσιν τῆς καταστάσεως, οὕτω δὲ ὅλα τὰ βάρη ἐπιπίπτουσιν ἐπ' αὐτοῦ, ἀδίκως, εὐρίσκω δὲ τὴν ἀδικίαν ὑμῶν ὡς πρὸς τὸν τρίτον δικαιολογημένην, ἀλλ' ἐν τούτοις ὀφείλετε καὶ ὑμεῖς ν' ἀνα- γνωρίσητε ὅτι δὲν εἶναι ἡ κατ' ἐμοῦ αἰτίασίς σας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ὁρθοῦ.....» (χειροκροτήματα).

Ὁ Γούναρης ἀπογοητεύεται

Ὁ κατὰ τῶν οἰκονομικῶν νομοσχεδίων Γούναρη ἀγὼν ἐξηκολούθει ἀδιάπτωτος τόσον διὰ τινων ἐφημερίδων τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν ἐπαρχιῶν ὅσον καὶ διὰ ψηφισμάτων διαμαρτυρίας τῶν σταφιδικῶν καὶ οἰνολογικῶν ὁργανώσεων τὰ ὅποια κατέκλυζον τὰ γραφεῖα τῆς Βουλῆς, τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ τῶν Ὑπουργῶν. Ἰδίως τὸ περὶ φορολογίας τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ τοῦ φωτιστικοῦ οἰνοπνεύματος νομοσχέδιον συνεκέντρον τὴν μεγαλυτέραν ἀντίδρασιν ὑποκινουμένην παρὰ τῶν ἀποτελούντων τὴν βιομηχανίαν ταύτην καὶ κυρίως τῶν κύκλων τῆς «Ἐνιαίας»

Ὁ ἀγὼν οὗτος πρὸς ὃν ἤρχετο ἐπικουρος καὶ ἡ τάξις τῶν κεφαλαιοκρατῶν ἐπτοημένη ἐκ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τοῦ κεφαλαίου, τὴν ὁποίαν διὰ **πρώτην** φορὰν εἰσήγεν ἐν Ἑλλάδι ὁ Γούναρης, κατέστησε τὴν Κυβέρνησιν Θεοτόκη—πλὴν τοῦ Γούναρη—διστακτικὴν εἰς τὴν πρόταξιν καὶ ἐπιψήφισιν τῶν νομοσχεδίων τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν. Καὶ ναὶ μὲν ὁ ἀείμνηστος Θεοτόκης, ὡς ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἀπαντήσεως ἣν ἔδωσεν οὗτος εἰς τὴν πρόκλησιν τοῦ κ. Λουκᾶ Ρούφου, δὲν ἐτόλμησε νὰ δηλώσῃ ὅτι τὰ νομοσχέδια ἐκεῖνα ἐγκατελείποντο, οὔτε ἄφινε νὰ πιστευθῇ ὅτι σκοπὸς αὐτοῦ ἦτο ἡ τροποποίησις τούτων. Ἐν τούτοις ὅμως εἶχε καταστῇ φανερόν σχεδὸν ὅτι ὁ Θεοτόκης ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπιψήφισεως, ἐλπίζων εἰς μίαν ὕφεσιν τῆς τεχνητῶς προκληθείσης κατὰ τῶν νομοσχεδίων τούτων ἐξεγέρσεως τῶν ἐκ τῶν μέτρων ἐκείνων θιγομένων. Οἱ διεξάγοντες ὅμως τὸν ἀγῶνα ἐκεῖνον, ἐνισχυόμενοι ἐκ τῆς διστακτικότητος ταύτης τοῦ Θεοτόκη, ἐνέτεινον τὰς προσπάθειάς των, καὶ ὅταν κατὰ τὰς ἀρχάς τοῦ Φεβρουαρίου 1909 ἡ Βουλὴ ἀπεφάσιζε τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐπὶ τινὰς ἡμέρας λόγῳ τῶν Ἀπόκρεω, ὁ ἀγὼν κατὰ Γούναρη εἶχε φθάσει εἰς τὸ ὀξύτερον αὐτοῦ σημεῖον.

Ὁ Γούναρης διησθάνετο ὅτι ἡ Κυβέρνησις Θεοτόκη εἶχε καμφοθῇ. Διησθάνετο ἀκόμη ὅτι ἡ ἐν τῷ ὑπουργείῳ ἐπὶ πλέον παραμονὴ τοῦ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραταθῇ, ἐφ' ὅσον ὁ Θεοτόκης ἀπέφαινε νὰ δηλώσῃ ρητῶς ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ συνεταύτιζε τὴν τύχην αὐτῆς πρὸς τὴν ψήφισιν τῶν νομοσχεδίων του. Ὁ συμβουλευόμενος τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τῆς 30ης Ἰανουαρίου 1909, θὰ διίδῃ εἰς τὴν συζήτησιν πρὸς ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως ἐκεῖνης, ἣν προὐκάλεσεν αὐτὸς ὁ Γούναρης, ζητήσας τὴν ἐπικύρωσιν ἐπὶ τῇ προόψει ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν θὰ εἰργάζετο τὴν ἐπομένην, ἐπικύρωσιν ἣτις θὰ ἐξησφάλιζε τὴν ἄμεσον ἰσχύϊν τοῦ ψηφισθέντος νομοσχεδίου περὶ δωδεκατημορίων τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἰς ἣν συζήτησιν ἔλαβον μέρος οἱ ἀείμνηστοι Δ. Ράλλης, Στ. Δραγούμης καὶ Κυρ. Μαυρομιχάλης, θὰ διίδῃ, ὅτι ὁ Γούναρης ἀπέβλεψε πρωτίστως, ζητήσας τὴν ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν, ἐκ τῆς προθέσεώς του ὅπως μὴ ἀφίση, ἀποχωρῶν τοῦ ὑπουργείου, ἐν ἐκρεμότητι τὴν ψήφισιν τῶν δωδεκατημορίων ἐκείνων. Ἦτο βαθεῖα ἡ ἀπογοήτευσίς, ἣτις εἶχε καταλάβει τὸν Γούναρη, ἐκ τῆς στάσεως τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ πλειοψηφίου τῆς Βουλῆς ἔναντι τῶν μέτρων αὐτοῦ. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν εἰσῆλθεν τῇ ἀπαιτήσῃ ὅχι μόνον τῆς κοινῆς γνώμης συσώμου ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ Θεοτόκη καὶ αὐτῆς τῆς πλειοψηφίας ἣτις ἠκολούθει τὸν Θεοτόκην. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, εἶχε τύχει πλήρους ἐλευθερίας διὰ τὴν μεταρρύθμισιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας. Αἱ γνώμαι αὐτοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν πραγμάτων τῆς Ἑλλάδος ἦσαν γνωσταὶ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1902. Εἶχον διατυπωθῇ εἰς ἐπανειλημμένας ἀγορεύσεις του, καὶ αἱ γνώμαι του ἐκεῖναι, ἀφ' ὧν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀπεμακρύνθη, ἀπε-

ΜΕΓΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΧΕΙΟΝ

ΜΟΝΟΝ 50.000 ΑΡΙΘΜΟΙ

ἐκ τῶν ὁποίων 30,000 κερδίζουν δρχ. 33,000,000

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΤΟΥ

Διὰ τοὺς ἐργάτας θὰ εἶναι τὸ σπιτάκι των στὴν ἐξοχὴ.
Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους θὰ εἶνε ἡ ἀποκατάστασις εἰς ὥρατον διαμέρισμα.
Διὰ τὰς δεσποινίδας θὰ εἶναι ἡ προεξία των.
Διὰ τοὺς ἀστοὺς θὰ εἶνε ἡ εὐμάθεια.
Διὰ τοὺς ἐπιχειρηματίας θὰ εἶναι νέα κεφάλαια.
Διὰ τοὺς εὐπόρους θὰ εἶναι ἡ ἀφθονία.

ΜΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ 6 ΔΡΧ. ΚΑΘΕ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΘΑ ΔΥΝΗΘΗΤΕ Ν' ΑΣΦΑΛΙΣΤΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΣΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡ. ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ Παππορηγοπούλου 9.

Τὰ γραμμάτια πωλοῦνται ἐπίσης εἰς ὅλα τὰ καταστήματα τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημερίδων, τὴν Ἐταιρίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου καὶ τοὺς λοιποὺς πράκτορας τῆς Ἐταιρίας τοῦ Λαχείου.

ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

Κεφάλαιον Δρχμαὶ 10,000,000

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 33

Ἀριθμὸς Τηλεφώνου 12-69

ΔΟΝΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΠΡΩΤΗΝ ΖΗΤΗΣΙΝ

6%
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

8%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ — ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΕΙΣ ΞΕΝΟΝ ΝΟΜΙΣΜΑ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

ΕΑΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1926

ΑΓΓΛΙΚΑ ΗΓΓΥΗΜΕΝΑ ΚΑΣΜΗΡΙΑ

ΦΙΝΤΕΞ

ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

PENTL & RIVETT LIMITEΔ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ ΧΟΥΔΕΡΣΦΙΛΔ & ΣΚΩΤΙΑΣ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ Η ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΣΥΛΛΟΓΗ
ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Μέγαρον Ἐφεσίου ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΠΩΛΗΣΙΣ ΛΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΧΟΝΔΡΙΚΗ

Εύρίσκωνται επίσης εἰς τοὺς καλυτέρους ἐμπορορρά-
πτας τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν.

Εἰδικὴ ὑπηρεσία ἀποστέλλει δείγματα τῷ αἰτοῦντι.

Παραγγέλαι δεκταὶ οἷα σδήποτε ποσότητος ἀποστελλό-
μεναι ἢ ἐξ Ἀθηνῶν ἢ ἐκ Λονδίνου.

ΑΓΓΛΙΚΑ ΦΙΝΤΕΞ (ΣΗΜΑ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝ)

Ἐγγυώμεθα ὑπευθύνως ὅτι τὰ ὑπὸ τὸ κατατεθὲν
σημα **ΦΙΝΤΕΞ** κασμήρια, προϊόντα τῶν ἐν Huddersfield
(Ἀγγλίας) ἐργοστασίων μας εἶναι κατασκευασμένα ἀπὸ
τὰ ἐκλεκτότερα ὑπάρχοντα ὕλικά καὶ ἐπεξεργασμένα μετὰ
τῆς μεγαλυτέρας δυνατῆς ἐπιμελείας καὶ τελειότητος.

Ὅλα τὰ ὑφάσματά μας τὰ φέροντα εἰς τὰ ἄκρα κεντη-
μένον τὸ σημα **ΦΙΝΤΕΞ** εἶναι τελείως ἡγγυημένα εἰς τοὺς
ἀγοραστὰς τόσον διὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρωματισμοῦ των,
τὴν ἀπαλότητα τῆς ἀφῆς, καὶ τὴν ἐξαιρετικὴν των ἀντο-
χὴν ὅσον καὶ διὰ τὴν ἁμεμπτον τεχνικὴν των ἐκτέλεσιν.

PENDLE & RIVETT L^{TD}